

Empreses de propietat conjunta
Cooperatives: un agent molt rellevant

A FONTS PÀGINES 1 a 3

Eduard Balsells
“Al camp hi ha futur”

MIRALLS | ENTREVISTA PÀGINES 4 i 5

SETMANARI DE COMUNICACIÓ

DIRECTA

N261

15 de febrer de 2012

www.setmanaridirecta.info · 1,70 euros

Les tisorades de CiU provocaran els primers tancaments d'escoles

AIXÍ ESTÀ EL PATI · PÀGINES 7 i 8

El pressupost per a l'any 2012 destinat a ensenyament es redueix a nivells del curs 2006-2007, tot i que l'alumnat ha crescut en 150.000 persones

ROBERT BONET

El Centre de Cultura Contemporània de Barcelona acull fotografies de persones que han patit lesions greus per la utilització d'aquests perillosos projectils

Mostren les conseqüències de l'ús de les bales de goma

AIXÍ ESTÀ EL PATI · PÀGINA 10

El director general de la policia catalana, Manel Prat, va dir a

un noi (Nicola Tanno) que va perdre un ull per culpa d'un tret efec-

tuat per un mosso durant una celebració esportiva que “no es podia

demonstrar que les ferides sofertes eren fetes per bales de goma”.

Un valedor de la dictadura d'Egipte es refugia a l'Estat espanyol

ESTIRANT DEL FIL · PÀGINES 2 i 3

Egipte reclama l'extradició del magnat Hussein Salem, mà

dreta de Mubarak i acusat de blanqueig de fons egipcis. Salem, misteriosament, ha obtingut la nacionalitat espanyola. Al país de

les piràmides, l'empresari està inculpat en el polèmic cas de l'exportació de gas natural a Israel i a Jordània.

La vigència de Charles Dickens

EXPRESSIONS · PÀGINA 18

L'autor de la novel·la *Oliver Twist* va néixer fa 200 anys.

L'escriptor va ser el cronista de la societat victoriana, basada en un model social centrat en el capitalisme salvatge.

, estirant del fil

EGIPTE · ELS VALEDORS DE LA DICTADURA ES REFUGIEN A L'ESTAT ESPANYOL

L'Estat espanyol protegeix Hussein Salem, la caixa negra de la corrupció egípcia

La polèmica concessió de la nacionalitat espanyola a l'empresari, mà dreta de Mubarak en la corrupció del règim, posa interrogants al procés d'extradició obert a l'Audiència Nacional

Khaled Said
El Caire

Un fugitiu, milers de milions de dòlars blanquejant-se per mig món i un judici a un home que, misteriosament, té la nacionalitat espanyola. El 9 de febrer, el mateix dia que es va inhabilitar Baltasar Garzón, en una altra sala de l'Audiència Nacional, es va analitzar el cas d'un curiós magnat. La secció quarta de la Sala del Penal va analitzar l'extradició de Hussein Salem, empresari reclamat per Egipte, mà dreta de Mubarak i acusat del blanqueig de fons egipcis. Egipte reclama l'extradició del magnat com a inculpat en el polèmic cas de l'exportació de gas natural a Israel i a Jordània. La justícia egípcia, en un altre judici, ja ha condemnat el fugitiu *in absentia* a set anys de presó i a una multa conjunta amb els seus fills Khaled i Magda de més de 4.000 milions de dòlars per blanqueig de diners i enriquiment il·lícit. Salem hauria fugit d'Egipte una setmana abans de la resignació de Mubarak i se sospita que, en el seu rastre, s'hi pot trobar el blanqueig de bona part del patrimoni de l'antic règim. De fet, durant la seva fugida, se li van trobar 500 milions de dòlars en metàl·lic a l'aeroport de Dubai. Des d'allà, el prófug hauria viatjat a Anglaterra, on se li va perdre la pista fins a la detenció, a la seva mansió de la Moraleja madrilenya, el juny passat.

Ni Forbes ni Fortune indexen les seves propietats, tot i que es troben entre les més prominents del continent africà

El seu nom va aparèixer esporàdicament als mitjans espanyols quan l'Audiència Nacional va imposar-li una fiança històrica de 27 milions d'euros. Llavors, va ser descrita com la fiança més alta aplicada per la justícia espanyola, només superada pels 30 milions del judici a Javier de la Rosa. 27 milions desglossats en dotze atorgats pel jutge Pablo Ruz en concepte de blanqueig de diners i quinze milions més im-

Hussein Salem ha estat acusat del blanqueig de fons egipcis

sats per Eloi Velasco en la causa directa de l'extradició. Però unes setmanes després, se li va acceptar l'apel·lació per reduir aquesta segona fiança a cinc milions, sense que la notícia transcendís als mitjans de la mateixa manera.

Al voltant de Salem, hi ha molts interrogants per descobrir. Malgrat la seva prominent figura dins el món dels negocis, el seu nom surt esporàdicament en alguns mitjans anterior a la revolució del 25 de gener i la seva fugida del país. Conegut a Egipte com "la caixa negra de la corrupció" pel seu alt coneixement de les clavegueres de l'Estat, estranyament ni Forbes ni Fortune indexen les propietats de Salem, tot i que es troben entre les més prominents del continent africà.

Per bé que la fortuna al voltant de Salem és molt superior, la investigació per blanqueig iniciada per l'Audiència Nacional només fa referència als disset milions d'euros ingressats sospitosament pel seu

nom dels registres i cobrir-li les esquenes. Durant la detenció, a Salem, se li van trobar 200.000 euros en metàl·lic i se li han congelat comptes espanyols per valor de 32,5 milions d'euros. Té dues propietats a la Moraleja, set més a Marbella més algun immoble a Mallorca, per valor de deu milions d'euros. Però no ha transcendit si s'han intervingut els negocis de l'egipci a l'Estat, vinculats a l'empresa turística Neseim Tours i, més especialment, a l'empresa Neseim S.A., amb seu social a Madrid i que alguns informes apunten que podria estar vinculada al tràfic d'armament.

Controvèrsia

Però és la nacionalitat espanyola del processat, adquirida aparentment l'any 2008, la que aixeca més preguntes al voltant del cas. Tot i que molts egipcis han demanat aclarir aquest procés, de moment, l'Estat espanyol ha restat mut. No hi ha dubte que la condició de ciutadà espanyol de Salem li ha facilitat els moviments des de la seva fugida d'Egipte, encara que no quedi clar en quines condicions va assolir aquest passaport. Davant la falta d'acord d'extradició entre els països, la condició de ciutadà espanyol de Salem ha allargat el procés, un temps que hauria pogut aprofitar per cobrir-se les esquenes. Encara que sigui extradit, ho farà en unes condicions més bones, arran de la seva ciutadania espanyola. No pot ser condemnat a penes superiors de les que marca la justícia espanyola per al mateix tipus de delictes. D'aquesta manera, evitaria tant l'execució com la cadena perpètua. Salem no va renunciar a la ciutadania egípcia, tot i que la legislació espanyola ho exigeix. Ell va defensar que només usava el passaport egipci per viatjar a la Meca, però la fiscalia considera provat que va usar aquest passaport per anar "arreu del món". El jutge Pablo Ruz no va voler entrar a valorar excessivament aquest punt i va creure provat un important "arrelament familiar". Segons la legislació vigent, per adquirir la nacionalitat espanyola, Salem hauria d'haver viscut a l'Estat "de forma legal, continuada i immediatament anterior a la petició" durant un període no inferior als deu anys. Una condició difícil de complir tenint en compte els incomplicats negocis, no només

arreu del món, sinó específicament a Egipte dels darrers quinze anys.

Un dels periodistes més prestigiosos d'Egipte, Mohamed Hassanin Heikal, fa uns dies assegurava que havia tingut una conversa amb Salem en què aquest va afirmar que havia atorgat a Unión Fenosa la concessió del gas de Damietta per un motiu de pes: "Estic en deute amb Espanya per haver-me donat la ciutadania". Heikal fa referència a l'atorgament, el 2000, de l'explotació anual de 3,2 milions de tones de gas natural líquid a Damietta, que són transferides a la localitat de Sagunt. L'explotació va a càrrec de la Companyia espanyola egípcia de gas (amb un 80% de participació d'Unión Fenosa). L'explotació de Damietta es va construir en un temps rècord, mentre que, l'any 2000, es denunciava que Egipte estava venent el gas a Unión Fenosa a uns marges molt limitats. El control de Hussein Salem de les concessions del gas, a través de la llavors recentment constituïda East Mediterranean Gas (EMG), va jugar un paper clau en el lliurament de l'explotació a l'empresa espanyola.

Sigui certa o no, la informació de Heikal no fa més que afegir interrogants a una pregunta que encara no té resposta. Per què Hussein Salem té la ciutadania espanyola?

> Buscant la compassió

Emulant el seu amic Hosni Mubarak, Hussein Salem va arribar als jutjats fent visible el seu suposat deteriorament físic. Caminant amb un recolzador i, com és el cas del dictador egipci, mostrant un suposat deteriorament en temps rècord. Salem, durant el judici, va referir diverses vegades que ell no havia fugit d'Egipte, sinó que havia tornat a casa seva i va fer servir diverses afirmacions emocionals. Assegura que el busquen per fer un "judici polític" i apel·la a la compassió i a la seva ciutadania espanyola per evitar l'extradició. El procés de l'Audiència Nacional contra Hussein Salem també implica la seva filla Magda i el seu fill Khaled.

> Com una lletania, la història es repeteix. Dictadures corruptes i companys de tupinades, crims i estafes que es personen als jutjats amb afeccions de salut per eludir l'acció de la justícia. Experts sempre en no saber res, la setmana passada va comparèixer davant l'Audiència Nacional Hussein Salem, peça clau del trencaclosques de la corrupció del règim Mubarak. I hi va aparèixer amb un misteriós as sota la màniga: un passaport espanyol.

, estirant del fil

EGIPTO · ELS NEGOCIS TÈRBOLS DE L'EMPRESARI: FONT DE CORRUPCIÓ I ENRIQUIMENTS IL·LÍCITS

L'home del gas

Salem s'ha fet d'or amb un oleoducte molt polèmic que ofegava el país de les piràmides econòmicament i políticament

Mina Daniel
El Caire

Hussein Salem és dels noms que figuren entre els processats de l'anomenat *Judici del segle* a Egipte. En el judici contra Hosni Mubarak, els seus fills i els seus col·laboradors més estrets, el nom de Salem figura com a inculpat en el polèmic cas de l'exportació de gas a Israel. Considerat pel diari sionista *Yedioth Ahronoth* com el normalitzador número u de l'Estat israelià, Salem és considerat una peça clau de les relacions econòmiques entre el Caire i Tel Aviv. El que porta més cua és la polèmica transferència de gas a Israel. Aquest intercanvi és conseqüència directa dels acords d'Oslo de 1994. Per recompenyar el paper intermediari de Mubarak amb l'Organització per l'Alliberament de Palestina (OAP) de Iasser Arafat, el primer ministre israelià, Izak Rabin, i el seu ministre d'Afers Estrangers, Shimon Peres, van oferir un regal al règim egipci: una refineria de petroli, la primera en mans privades a la regió, i la construcció d'un conducte que transportés el gas egipci a Israel i a Jordània. Tots dos negocis van anar a les mans de Hussein Salem. Shimon Peres també va col·locar en el pastís el seu bon amic Yosi Miman, que es convertiria en soci de l'egipci.

Hussein Salem és considerat una peça clau de les relacions econòmiques entre el Caire i Tel Aviv

Aquesta operació tan controvertida va trigar prop de deu anys a prendre forma. No va ser fins a l'any 2000 que la unió del hòlding transnacional es va certificar sobre el paper. Llavors es va crear una aliança empresarial (EMG) amb un 25% pel soci israelià i un 65% per a Salem. L'any 2005 van començar les obres de construcció d'una planta energètica a el Arish amb un pressupost de 1.000 milions de dòlars i que supliria d'energia Israel i els territoris ocupats. Poc després, començarien les

Sabotatge efectuat el 4 de juliol de 2011 a l'oleoducte egipci-israelià, situat vora la localitat d'El-Arish

obres de construcció del polèmic conducte de gas, sabotejat popularment fins a més de deu vegades des de l'inici de l'alçament popular del 25 de gener. Egipte venia el gas a un preu fix (per sota dels preus internacionals) gràcies a un contracte de quinze anys prorrogables a uns altres cinc. L'acord, segons el qual Egipte supliria Tel Aviv anualment amb 1.700 milions de metres cúbics de gas natural, tenia un valor de 2.500 milions de dòlars amb contraprestacions fiscals i materials garantides pels dos països. D'aquesta manera, Israel es garantia un recurs important que representa el 40% de les seves fonts energètiques.

Aquest acord sense precedents ha provocat la pèrdua anual de 714 milions de dòlars a l'economia egípcia. Per contra, es calcula que Hussein Salem hauria fet una bona fortuna aplicant marges que satisfarien les dues parts. Un auditor del Ministeri de petroli, Alia el

Mahdi, va afirmar recentment (durant el judici a Mubarak) que calculava el benefici net en uns dos mil milions de dòlars gràcies a l'operació.

Guerra oberta per les comissions

El negoci semblava suculent per a molta gent. El diari *La Razón* va desmentir, el mes d'abril de 2011, la suposada guerra entre Gamal Mubarak i Hussein Salem pel pastís del gas. Segons aquesta notícia, que citava fonts de la Fiscalia General del Caire, Gamal hauria provocat, juntament amb el ministre d'Interior Habib el Adly, una sèrie d'atemptats als interessos turístics de Salem a Sharm El Sheikh com a moneda de canvi per les gestions que hauria fet aquest per reduir la comissió del fill de Mubarak en l'exportació de gas a Israel. Segons fonts kuwaitianes, Salem va forçar Gamaal a reduir la seva comissió del 10% a la meitat, mentre que el seu germà Alaa aconseguiria el 2,5%. Segons aquestes

informacions, això no devia agradar el clan Mubarak, fet que va provocar uns atemptats que van deixar 90 víctimes i que inicialment es van atribuir a cèdules islamistes.

Hauria reventat a països de l'Amèrica Llatina i a gihadistes armes que els EUA donaven a Egipte

L'acord del gas va entrar en una polèmica molt forta quan, l'any 2008, la Cort Administrativa del Caire va denunciar que era inconstitucional i va exigir que s'aturés l'exportació. La polèmica es va disparar quan es va descobrir que, la primavera de 2008, Egipte venia el gas vuit vegades per sota del preu de mercat. Per calmar la indignació popular, agreujada pel problema

energètic que viu la major part de la societat, l'acord es va renegociar a l'alça i el gas es va vendre només 3,5 vegades per sota del seu valor real de mercat, mentre que les apel·lacions del règim van tancar la via administrativa oberta contra ell.

Aquest no és l'únic cas turbulent de Salem amb els acords de pau. Salem, a través d'ETSCO, feia de cavall de batalla de Mubarak en els negocis soterrats rere els acords de Camp David de 1979.

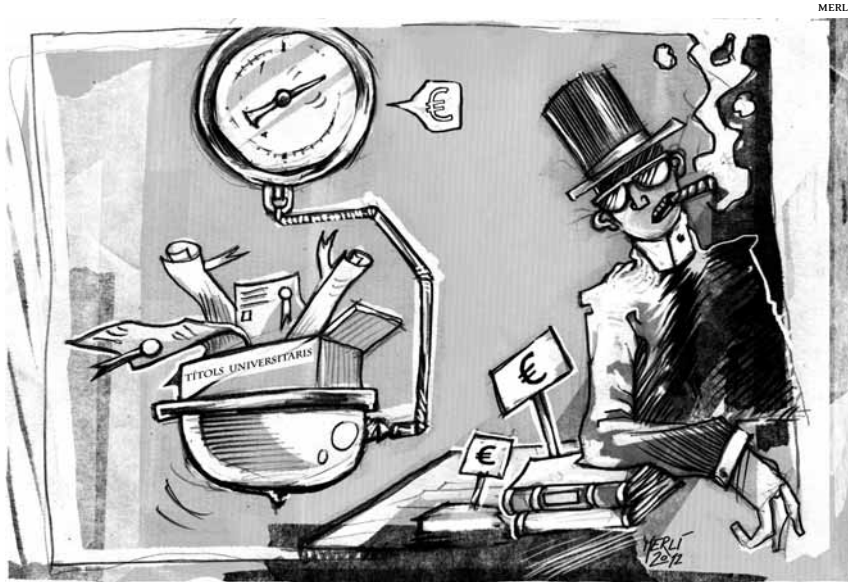
Salem, en un negoci conjunt amb un oficial de la CIA i sota la supervisió del rais egipci, hauria reventat a països de l'Amèrica Llatina i a cèdules gihadistes armament que els Estats Units donaven a l'exèrcit egipci fruit dels acords de pau. Els mitjans americans afirmaven, llavors, que Salem hauria pagat vuit milions de dòlars al Pentàgon, l'any 1984, per "solucionar el conflicte". Algunes figures apunten que la xifra pagada seria molt superior i podria arribar als 60 milions de dòlars.

ASHRAF SWEILAM

, impressions

Edurne Bagué · Membre del Grup d'Estudi de la Universitat Pública
opinio@setmanaridirecta.info

Universitat: dret o negoci?

Veiem en aquests darrers mesos com, de forma veloç i trepidant, el món que coneixíem comença a quedar en el passat històric i social. Les institucions públiques estan desapareixent. Estem vivint els moments finals d'aquest duel entre la universitat entesa com a ens públic, on la retribució és oferir la possibilitat d'una formació en pensament crític, vers un privilegi per a aquells que el poden pagar i mantenir, amb clares orientacions formatives vers el món laboral, en tant que treballadores eficients, rutinàries i obedients, sense

capacitat de qüestionar, en un mercat laboral ple d'abusos, restricció i anul·lació de drets.

Diuen que no és rendible. Les reformes s'han anat fent sense debat, des del discurs de la necessitat econòmica. Un argumentari revestit de pragmatisme que no és altra cosa que un eufemisme del capitalisme per reconvertir tot allò incommensurable, en qüestions d'economia de mercat. Això és, convertir l'educació en un negoci, i dels bons.

La metodologia per aplicar un canvi estructural social, completament de dretes i neoliberal, ha

estat el mateix a tot el sector públic, això és: la negociació que fos un canvi d'aquestes dimensions i repercussions perquè així es negava el debat social i, per tant, de la presa pública -de les persones-, de prendre les decisions pertinents. Reformes aplicades en clau de "neutralitat" i pragmatisme, com modificacions per a la millora del servei alimentant i fomentant falsos debats plens de fal·làcies tals com que "no funciona bé" o que "dona peu als abusos". Negant el fet constatat que la privada tampoc ha demostrat funcionar millor. Les modificacions imple-

mentades fomenten la diferència, la marginació i la jerarquia, més si cal, que les estructures anteriors.

Es fomenta una societat on és requisit tenir títols, és a dir, una necessitat, i entorn d'ella tot un grup d'ens que ofereixen els serveis per aconseguir complir aquest requisit (acadèmies, etc). I un tercer ingredient, la formació contínua, indispensable per no quedar fora d'un mercat, que busca que la formació sigui indispensable, però responsabilitat nostra. Amb això ja tenim el que es coneix com a "societat del coneixement". El dret a cobrir la necessitat el tenim sempre que el puguem pagar.

Dins la lògica de l'estat pater-
nal, les institucions públiques existeixen per a garantir els drets socials, com el de l'educació. Així, el paper de la universitat en aquest paradigma és evitar les elits amb accés al poder, per tal de trencar la perpetuació de les jerarquies viscudes en el transcurs de la història. Que tothom tingui aquesta capacitat comporta que sigui més difícil la manipulació. No es tracta només de tenir feines més remunerades. Això és caure en un reduccionisme utilitari del que és el coneixement i la universitat com a espai de i pel coneixement per antonomàsia. Ara bé, sempre se'ns ha dit que anéssim allà per tenir accés a millors feines, per tant és lògic que la veiem així. Però, de sobte, sembla que el camí vers aquest dret universal ha agafat el camí de la dreta, i les institucions ja no busquen cobrir els drets de les persones, sinó lucrar-se amb ells.

La universitat és tot menys un espai de coneixement. Pot ser creadora de models a seguir, però alhora és receptora dels models, perquè les institucions estan en una situació dialèctica constant amb els contextos on es troben. Per això ara són catedrals on el que impera és el domini de la tecnocràcia i no del saber. S'han reconvertit en empreses dins el mercat del coneixement on l'objectiu per excel·lència és fer titulats com a xurros, per competir com empreses punteres en el mercat de la formació. És aquesta la universitat que volem? Volem drets o volem privilegis?

La universitat és un dret que ha de ser universal per tal de contribuir a l'avenç social

Què entenem per universitat i què per avenç social? Per a nosaltres, la universitat és primer un espai de coneixement i creiem que és un dret que ha de ser universal per tal de contribuir a l'avenç social. La informació és poder, i crear espais on aquest coneixement està restringit és negar un dels principis bàsics de la justícia social. Negar-nos el dret a la universitat i negar-nos una universitat crítica és fomentar una societat desigual on només uns pocs tenen accés a la informació, per tant, al poder.

Oriol Fuster i Cabrera ·
opinio@setmanaridirecta.info

Tot esperant l'altre Ovidi

Que la memòria d'Ovidi Montllor, el "cantant, artista i pallaso" d'Alcoi, s'hagi reivindicat pràcticament sempre des d'espais propers a l'independentisme i les esquerres és prou raonable: Ovidi va ser una persona molt compromesa, i és just i necessari que les persones que volen recollir la seua tasca política en facen èmfasi. Desgraciadament, això ha fet, però, que a la llarga entre les persones joves que l'hem anat descobrint -encara massa poques, per desgràcia- Ovidi sigue pràcticament un desconegut més enllà de ferres ferotges, molles i pans, samarretes o reis i balances. I és una llàstima.

Dir que l'Ovidi més íntim és un gran artista no és rebaixar-ne el mèrit: és pràcticament un insult. Perquè, senzillament, escoltar-lo estabornix. L'Ovidi íntim esdevé un imprescindible cronista d'històries, menudes, quotidianes i sovint cruament dramàtiques; ho demostren, per exemple, cançons com *Carta a casa*, *El vi*, *Homenatge a Teresa*, *Què et sembla, Toti?* o *Als pares, amb tota la impotència*.

Però també destrossa la sensibilitat de qualsevol en fer seua l'obra d'altres: és aquell Ovidi que musica Joan Salvat-Papasseit i sua tendresa mentre recita *Dóna'm la mà*; el que adopta

L'Ovidi íntim esdevé un imprescindible cronista d'històries, menudes, i sovint cruament dramàtiques

el *Coral Romput* de Vicent Andrés Estellés i ens posa la pell de gallina amb *M'aclame a tu* i *Tot esperant Ulisses* o ens força un amarg somriure quan recita *Una escala qualsevol*.

No és només que sigue un narrador excepcional. No és només que la seua música i la de Toti Soler siguin un autèntic plaer. Escoltar Ovidi és aprendre. És reflectir-nos en un espill i veure-hi les nostres pròpies febleses -les personals i les col·lectives- passades pel filtre de l'alcoïa.

Ovidi no en té prou amb demostrar que el geni i la humilitat no són incompatibles. També exemplifica com el compromís i la tendresa són dos cares de la mateixa moneda. Ens ensenya com la sensibilitat, l'empatia, l'amor i la voluntat de continu aprendentatge són eines de lluita i supervivència en un món massa

carregat de "masculinitats" mal enteses, també entre l'esquerra i els moviments socials.

Enguany Ovidi hauria fet 70 anys; un càncer i una societat massa carregada de malparits li ho van impedir. Sovint se'l recorda amb els optimistes versos que va deixar de testament: "Tot ben senzill i ben alegre: em creureu mort./Jo no hauré mort/faré vacances". Està bé, que l'esperem, s'ho mereix. Quan torne riurem i li donarem una bona abraçada. Ara, no ens adormim, mentrestant. Posem fil a l'agulla, tenim faena: necessitem esdevenir, tots i cadascun de nosaltres, "dos, tres... molts Ovidis".

Tica Font · Membre del Centre Delàs d'Estudis per la Pau de Justícia i Pau
opinio@setmanaridirecta.info

Noves fites en el Ministeri de Defensa

El govern espanyol va autoritzar, el primer semestre del 2011, exportacions de material de defensa per valor de 1.099,8 milions d'euros; tot fa pensar que, quan es coneguin les dades anuals d'exportació, s'haurà batut, novament, un rècord històric. El més rellevant són les exportacions d'armes a països en conflicte com Colòmbia o Israel, a països amb tensions i/o a països amb greus vulneracions dels drets humans com Aràbia Saudita, Índia, Pakistan, Filipines, Indonèsia, Marroc, Tailàndia o Turquia. S'han exportat escopetes i cartutxos d'escopeta per valor de 27,63 milions a 51 països.

Quan es coneguin les dades anuals d'exportació, s'haurà batut, novament, un rècord històric

El govern, en aquest primer informe semestral, informa que s'ha denegat l'exportació de 450 pistoles a Guatemala pel risc de desviament existent, en no oferir suficients garanties l'importador i l'usuari final. Així mateix, informen que van ser revocades dues llicències d'exportació a Líbia consistents en 1.000 ulleres de visió nocturna aplicant l'article 8.1.

LUCÍA PIGLIAPOCHI

a) de la Llei 53/2007, que indica la denegació quan "existeixin indicis racionals que el material de defensa o els productes i tecnologies de doble ús puguin ser utilitzats en accions que pertorbin la pau, l'estabilitat o la seguretat en l'àmbit mundial o regional, puguin exacerbar tensions o conflictes latents, puguin ser utilitzats de manera contrària al respecte degut i la dignitat inherent a l'ésser humà, amb finalitats de repressió interna

o en situacions de violació de drets humans".

Segons el comunicat del Ministeri d'Economia i Competitivitat, volen destacar la ràpida reacció d'aquest govern davant les revoltes a alguns països àrabs al llarg del 2011. Concretament, recorden que les llicències d'exportació de material de defensa, autoritzades des de gener de 2006 fins a l'inici de les revoltes a Tunísia i Egipte, han estat sotmeses a un

procés d'anàlisi i revisió. Pocs dies després de fer-se públic l'informe sobre les exportacions de material de defensa, el ministre de Defensa, Morenés, en compareixença al Congrés, assenyalava que, en l'actual conjuntura de crisi, es donaria suport institucional a la indústria de defensa i a la seva internacionalització. Manifestava també la necessitat que aquesta indústria fos més exportadora, explorant noves àrees de col·laboració.

Respecte a la mala situació econòmica del seu ministeri, Morenés ha anunciat que replanificarà la despesa compromesa. Recordem que Defensa té deutes que superen els 36.000 milions d'euros, que haurà de negociar per ampliar els terminis de pagament i que abordarà altres ministeris, Hisenda o Indústria, per tal que assumeixin una part d'aquets pagaments.

Com a tercera línia estratègica, Morenés ha assenyalat que es farà un esforç de contenció de la despesa, optimització de recursos, reducció dels costos d'estructura orgànica del ministeri i revisió dels programes i partides pressupostàries. En aquesta línia, Morenés ha anunciat que ha encarregat al Cap de l'Estat Major de la Defensa "un estudi de les necessitats de les Forces Armades en l'horitzó 2025" per, a posteriori, elaborar-ne el perfil de finançament. En definitiva, parla d'austeritat i contenció en la despesa però, alhora, encarrega un estudi sobre les noves armes que necessitaran fins al 2025.

. CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.info
per correu postal a: Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.
L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters
(amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Sobre Garzón

Bartomeu Mestre i Sureda
Mallorca

D'aquest espectacle celtibèric, Garzón n'ha estat peça clau i gens innocent. Ara fa 20 anys va protegir les tortures dels detinguts catalans arran dels Jocs olímpics, cosa que el Tribunal Internacional de Drets Humans va condemnar anys després sense que fos inhabilitat com corresponia. També va utilitzar informació obtinguda com a membre del govern de Felipe González per atiar guerra de clavegueres i de morts. El seu posat mediàtic, egòlatra i arrogant el va fer anar a encalçar Pinochet mentre Franco romania protegit, la qual cosa li proporcionà ressò internacional i unes ben retribuïdes conferències sobre els drets humans que ell mateix havia conculcat.

Les escoltes a advocats li han suposat una merescudíssima inhabilitació: són impròpies d'un estat de dret i generen indefensió. El seu intent de fer justícia amb les víctimes del feixisme és pur foc d'encenalls, perquè sabia molt bé que només obtindria notorietat personal, però cap ni un resultat, la qual cosa és aprofitar-se de l'esperança de les víctimes. No em fa cap pena Garzón. Volia ser un heroi nacional i és una peça més del sistema depravat que patim.

Més cares d'una mateixa crisi

Moisès Subirana Iborra

La galopant i dolorosa crisi econòmica que patim una gran majoria de la població ha deixat en segon pla altres crisis que també tenim a sobre nostre; crisis igual de rellevants si volem sortir d'aquesta situació que fa pagar amb excessiva malícia justos per pecadors. L'esgotament progressiu dels recursos fòssils i el canvi climàtic associat al seu ús -quelcom que va molt més enllà d'un augment de temperatures- obliguen a repensar la manera de viure i de relacionar-nos amb el que ens manté - la Terra. Les solucions no seran fàcils ni úniques, i per això cal seure, sigui a les places, a la terrassa d'un bar o a casa dels amics, per fer-ho de manera conjunta i aprendre uns dels altres. Fa unes setmanes, gent de tot el món s'ha dedicat precisament a això, i ho han fet a Porto Alegre. Segurament no sortirà a gaires llocs, però resulta que existeixen espais diferents dels que ens venen governs i mitjans on poder fer les coses de forma diferent, i no només com dicten la senyora Merkel o l'FMI.

. EN CALENT

La patronal està en plena forma

Marc Faustino i Vidal és assessor Laboral i militant de la Inter-sindical-CSC

L'expectació generada per les indiscrecions intencionades de Rajoy i De Guindos no ha estat en va. La reforma laboral de febrer de 2012 serà de les recordades i això que és la 53ena reforma del sistema de relacions laborals i de protecció social a l'Estat espanyol d'ençà que el 1980 es va publicar l'Estatut dels Treballadors. Reforma rere reforma, l'equilibri de poder entre capital i treball ha anat decantant-se cap al capital de forma que podem assegurar que aquest equilibri està totalment trencat i que les empreses poden regular lliurement les condicions de treball de les seves plantilles. S'estableix un nou contracte indefinit per a petites i mitjanes empreses que regula un període de prova d'un any. Una durada tan llarga només té un sentit: l'entrada de l'acomodament lliure i gratuït en la legislació.

S'elimina l'autorització administrativa prèvia dels acomiadaments col·lectius, deixant sense efecte el darrer control de legalitat que quedava en mans de l'administració de les decisions de les empreses. El problema apareix en les plantilles de les empreses més petites que, sense cap tipus d'organització ni d'experiència de lluita, són plenament vulnerables. A la classe treballadora sempre ens toca pagar els plats trencats de les crisis sistèmiques del capitalisme, girem la truita i posem-nos a remuntar. Malgrat el conjunt de modificacions de la reforma, hem de capgirar la realitat de la lluita per molt complicada que ens l'hagin deixada. Cal tornar a fer sentir a tota la classe treballadora que amb la solidaritat de classe i l'ajuda mútua aconseguirem el repte d'un món del treball millor.

. EDITORIAL

La marea groga i el futur

Les mobilitzacions per l'ensenyament públic i de qualitat fa mesos que han agafat impuls sota la denominació de marea groga. No es tracta només d'una imatge corporativa. Amb les samarretes grogues, tota la gent que participa a la protesta es defineix d'igual a igual i aposta per un model organitzatiu assembleari que potencia la participació i la democratització de les preses de decisió. Això, sens dubte, sumarà forces a la xarxa existent de gent activista que es mobilitza en l'estructura d'organitzacions sindicals d'estudiantat i professorat, de personal administratiu i també a les federacions de pares i mares d'alumnes. La unitat en la lluita serà clau per aconseguir defensar un model públic que, tot i les mancances, s'enfronta a interessos privats molt poderosos, en alguns casos lligats a una concepció

reaccionària i moralista de l'ensenyament de la nostra mainada. El govern sembla instal·lat en una dinàmica engegada de retallades que només respon a criteris macroeconòmics i a les pressions dels mercats financers. Mentrestant, es posa en perill l'educació, la sanitat, els serveis socials. Als ulls d'Artur Mas, té més valor l'opinió d'un *broker* instal·lat a la City londinenca que no pas les exigències unànimes i consensuades de tota la comunitat educativa. Grècia i Islàndia ens han mostrat quines són les conseqüències de mantenir l'obediència a la doctrina del mercat o trencar la baralla i apostar per un món diferent. La generació de joves conscienciats en el marc de les mobilitzacions de la marea groga serà una peça clau de la nostra societat, que haurà de decidir quin dels dos camins agafar.

. COM S'HA FET

Aquesta setmana hem continuat amb la formació a la DIRECTA. Primer va ser el Venim de lluny i, aquest dissabte, la Gemma Casamajó ens va *instruir* amb una *masterclass* de redacció periòdica dirigit a les noves incorporacions de la redacció, però també -i no menys important- a les que ja fa temps que escrivim. La idea era entendre perquè escrivim com escrivim, però també detectar tics i vicis a l'hora de redactar amb l'objectiu de fer llegibles i, sobretot, comprensibles els articles. Vam recordar, però, que escriure és un ofici. Dues idees claus: saber mirar i imprimir l'estil de cadascuna. Un consell: més cròniques amb estil literari, un plaer per a la lectura, si ho sabem fer bé!

D'altra banda, us informem que aquesta setmana hem enviat per correus els carnets del *Complement Directa* a totes les subscriptores. Així que estigueu atentes perquè, els propers dies -o setmanes, ja sabem que Correus és molt lent- us arribarà el carnet a casa vostra i podreu començar a gaudir dels seus avantatges i, sobretot, conèixer tot un món de cooperativisme i economia social que està a l'abast de tothom, tot i que encara sigui poc conegut. Fins la setmana que ve, salut!

A última hora hem d'informar que gairebé no podem tancar aquest número perquè ahir, dimarts, a les deu de la nit va marxar la llum de la redacció i no va tornar fins passades les onze. Les sis persones que havíem de tancar la revista vam fer el cor fort, vam anar a sopar i vam tornar a acabar la feina.

. PENSEM, DONCS EXISTIM

Egipte, Grècia... i aquí?

Manel Ros
directa@setmanaridirecta.info

El que està passant a Egipte i Grècia no és quelcom més. De vegades, moltes de nosaltres ens entestem a presentar-les com unes lluites més, unes de les moltes que hi ha i que s'acaben perdent: que si a Egipte les eleccions han acabat amb la revolució, que si Mubarak ja no hi és però ara hi ha els militars i els Germans Musulmans, que si a Grècia porten més d'una dotzena de vagues generals i no els ha servit de res, que si qui va tombar el govern grec va ser la *troika* i no la gent amb la lluita... idees que, si ens les creiem, ens faran tornar a pensar que el que està passant tant a Egipte com a Grècia és una cosa qualsevol.

Per sort, és molt més que això. Egipte viu un procés revolucionari que no ha acabat amb les eleccions. Les vagues i les manifestacions no s'han aturat, com deia fa poc una activista egípcia, el que s'ha viscut fins ara és només la punta de l'iceberg del que ha de venir. A molts centres de treball, la demanda principal es poder escollir els propis caps, controlats pels mateixos treballadors. Per la seva banda, podem dir sense por d'equivocar-nos que Grècia està en una situació prerrevolucionària. I el que ha passat aquest cap de setmana passat torna a ser només la punta de l'iceberg. Algunes treballadores ja han començat a autogestionar-se elles mateixes i cada cop sona més la demanda d'una vaga general indefinida.

I aquí? Què passa amb les lluites d'aquí? Alguns diran que aquí això no pot passar, que és impossible. Doncs bé, el mateix hagués dit una egípcia fa un any i mig si li haguessin dit que Mubarak cauria, o una grega si li haguessin dit que hi hauria dues vagues generals de 48 hores de durada en un mes i mig. I tinguem clara una cosa: Egipte i Grècia no son tant diferents d'aquí. De la mateixa manera que la revolució a Tunísia es va estendre com la pólvora als països del voltant, si quelcom semblant passa a Grècia, no dubteu ni per un moment que, com una onada de fred siberià, arribarà fins aquí. Així que, traguem-nos del cap la idea que no és possible i posem-nos el passamentanyes que sembla que farà fred... O, més ben dit, calor... molta calor...

. EL RACÓ IL·LUSTRAT

ROGER PELÀEZ

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005
C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.setmanaridirecta.info - directa@setmanaridirecta.info
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar publicament l'obra amb les condicions següents:
RECONeixEMENT. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciator.
NO COMERCIAL. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

SENSE OBRES DERIVADES. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.
- Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència.

- Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior.
Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, Califòrnia 94305, USA

· Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric.
· El setmanari DIRECTA no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@setmanaridirecta.info - edicio@setmanaridirecta.info - video@setmanaridirecta.info
fotografiadirecta@setmanaridirecta.info - il.lustracio@setmanaridirecta.info
subscripcions@setmanaridirecta.info - distribucio@setmanaridirecta.info
publicitat@setmanaridirecta.info - administracio@setmanaridirecta.info

Qui Som

REDACCIÓ: Estirant del fil | David Fernández Impressions | Lèlia Becana Així està el pati | Jesús Rodríguez i Manu Simarro Quaderns d'Illacrua | quaternsillacrua@setmanaridirecta.info
Roda el món | Laia Gordi, Ana Paola Van Dalen i Oriol Andrés Observatori dels mitjans | Marc Torras Expressions | Manel Ros i Anna Pujol Reig Agenda directa | Arnau Galí i Muriel Comas La indirecta | Alex Romaguera FOTOGRAFIA: Robert Bonet IL·LUSTRACIÓ: Carlos Villafranca
CORRECCIÓ: Laia Bragulat EDICIÓ: Xavi Martí COMPAGINACIÓ: Roger Costa Puyal
PUBLICITAT: Anna Pujol Reig DIFUSIÓ: Blai Lindström DISTRIBUCIÓ: Lèlia Becana
SUBSCRIPCIONS: Lèlia Becana ADMINISTRACIÓ: Jordi Raymond i Estel Barbé

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 14

Corresponsalies

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@setmanaridirecta.info
BERGUEDÀ: bergueda@setmanaridirecta.info
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@setmanaridirecta.info
EL CAMP: elcamp@setmanaridirecta.info
GIRONA: girona@setmanaridirecta.info
L'HORTA: horta@setmanaridirecta.info
MANRESA: manresa@setmanaridirecta.info
MARESME: maresme@setmanaridirecta.info
MENORCA: menorca@setmanaridirecta.info
OSONA: osona@setmanaridirecta.info
RIPOLLÈS: ripolles@setmanaridirecta.info
SABADELL: sabadell@setmanaridirecta.info
SOLSONÈS: solsones@setmanaridirecta.info
TERRASSA: terrassa@setmanaridirecta.info
TERRES DE L'EBRE: terresebre@setmanaridirecta.info
TERRES DE PONENT: terresponent@setmanaridirecta.info
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@setmanaridirecta.info

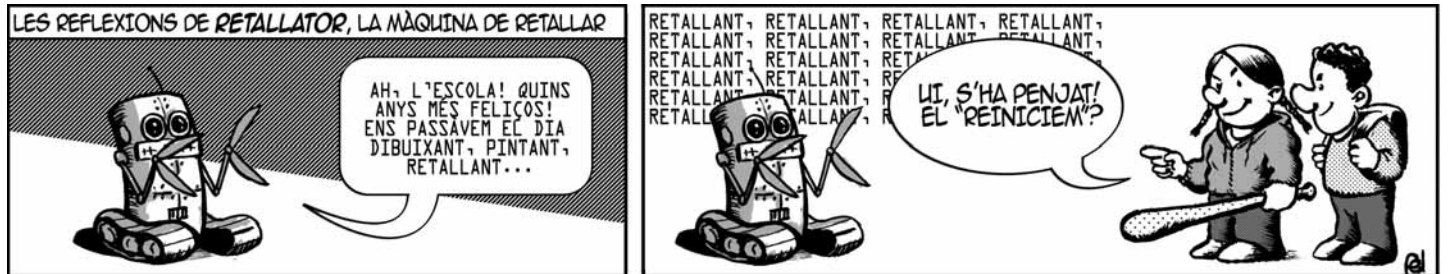
, així està el pati

Retallades a la línia de tren
Lleida-La Pobla | PÀG. 9

Parlem amb un dels afectats
per les bales de goma | PG. 10

Suborns a policies en forma
de joies i rellotges | PÀG. 11

Segon robatori a l'Ateneu
Enciclopèdic | PÀG. 12

CATALUNYA · L'ACORD ENTRE CIU I PP PER APROVAR ELS PRESSUPOSTOS DE 2012 REPLANTEJA ACTUACIONS A 56 CENTRES EDUCATIUS

Les retallades a ensenyament comprometen la continuïtat de set escoles

L'assignació pressupostària per al Departament d'Ensenyament és semblant a la del curs 2006-2007, tot i que l'alumnat ha augmentat en més de 150.000 persones des de llavors

Sílvia Abadia
redaccio@setmanaridirecta.info

L'acord que van signar el 14 de febrer CiU i el Partit Popular per aprovar els pressupostos de la Generalitat de Catalunya pel 2012 contempla, en el seu punt cinquè, "un catàleg de prioritats del govern en matèria d'equips educatius i sanitaris", on s'assegura que l'executiu elaborarà, abans de finalitzar l'any, "un informe que tindrà com a objectiu fer una anàlisi de les necessitats i la programació d'actuacions per tal d'establir prioritats" al respecte de 56 centres d'ensenyament primari i secundari però, també d'idiomes o d'adults. El replantejament d'actuacions en aquests centres, que van des de la construcció d'un nou edifici fins a l'ampliació la millora dels accessos, es tradueix en el cas de set centres d'educació infantil i primària (CEIP) en el replantejament del "manteniment de la ubicació i l'autonomia de l'escola", en el cas de l'Escola Olga Xirinacs de Tarragona, el Quatre Vents de Canovelles, el Pasifae de Vilanova i la Geltrú, l'Escola Esparreguera II o la Pau Casals de Rubí, i en el replantejament del "manteniment de l'autonomia i el projecte pedagògic", en el cas de les escoles Isabel Besora i Reus 21 de Reus. Així doncs, el govern reconeix que es planteja la fusió o el tancament d'escoles. La rebaixa dels pressupostos d'Ensenyament, que se situen a nivells del curs 2006-2007, contrasta amb l'augment d'alumnat, amb 150.000 persones més que en aquell període. Les conseqüències afecten tots els àmbits.

Assemblea prèvia a la tancada del professorat i l'alumnat a l'IES Llobregat de l'Hospitalet

Més alumnat i menys centres
"Calen més centres educatius", reclama el moviment en defensa de l'ensenyament públic. La resposta de les institucions va en sentit contrari: tancament de centres, avortament de la construcció dels ja previstos i desestimació de les demandes d'obertura de noves escoles. La resta d'escoles que es troben en barracons a l'espera de la construcció de nous centres viuen una situació tan desesperant com les que encara resten per construir o les que seran fusionades. Algunes d'elles fa anys que esperen que s'iniciïn les obres del nou centre i les promeses de les institucions no es

compleixen. La solució temporal -que per a moltes sona a indefinida- del Departament d'Ensenyament consisteix en la permanència de les escoles en aquestes instal·lacions precàries mitjançant la massificació d'aules i fins i tot l'augment d'aquests barracons, aprofitant l'espai dels solars que actualment fan de pati per la canalla.

Precarització en la qualitat docent
Aquesta, però, no és l'única problemàtica que han d'enfrontar els centres educatius. La vida acadèmica de l'alumnat s'ha vist accidentada per la rebaixa del pressupost destinat a personal. Així doncs, tot i que

l'alumnat ha augmentat en 21.000 estudiants, el professorat és el mateix. Segons la portaveu de la USTEC-STES, l'únic que permet fer sostenible aquesta situació ara per ara és l'augment de l'horari lectiu.

L'afectació social de les retallades

La manca de personal incideix sobre serveis especials com les aules d'acollida o les aules de reforç, dedicades a donar més atenció i un seguiment personalitzat a alumnes que tenen unes necessitats educatives especials. La Generalitat, a més, preveu reduir el pressupost per a beques de menjador i de

> Marea groga a 50 IES, CEIP i escoles bressol

La nit del 14 al 15 de febrer va ser llarga i compromesa a molts centres educatius de Catalunya. Diversos IES, CEIP i escoles bressol van viure tancades de professorat, alumnat i, fins i tot, de pares i mares. A Cornellà de Llobregat, s'hi van sumar quatre dels cinc instituts del municipi. L'IES Llobregat de l'Hospitalet va protagonitzar una assemblea multitudinària i una tancada. Les protestes es van multiplicar a l'IES Salvador Espriu de Barcelona, el CEIP Antoni Botey de Llefià, a les escoles bressol Picarol i l'Espurna de Manresa, a l'IES Mont Perdut de Terrassa o el Martí i Franquès de Tarragona i així fins a més d'una cinquantena. En l'àmbit universitari, cal destacar les tancades als rectorats de les universitats de Girona i Lleida i al de la UPC i la UAB de Barcelona.

llibres. La mesura tocarà de ple les famílies que tenen menys recursos econòmics, ja que, segons denuncien els sindicats de professorat, l'extrema pobresa que es viu a moltes llars, provocada per l'atur i la pressió de prestacions com la PIRMI, fa que actualment, l'alimentació d'algunes menors es basi en un únic àpat, el que fan al menjador escolar.

, així està el pati

OLÈRDOLA · EL DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT VOL TRASLLADAR L'ALUMNAT DELS PINS DE MOJA A UN ALTRE COL·LEGI DEL MUNICIPI

“Creiem en l'escola i lluitarem fins al final”

Bel Zaballa

redaccio@setmanaridirecta.info

L'escola Els Pins de Moja, al municipi d'Olèrdola, va començar a funcionar fa sis anys en barracons i amb la promesa que, més endavant, es construiria l'edifici. Ara, però, el Departament d'Ensenyament no només no té intenció de construir-lo, sinó que vol traslladar l'alumnat a l'altra escola del poble, El Circell. “Els hem demanat com pensen fer-ho, però no ens diuen res”, es queixa una membre de l'AMPA, Anna González, que té dos fills als Pins. “El més gran hi va començar el primer any de funcionament i l'hi vam portar perquè ens van dir que al Circell no hi havia lloc. Ara, als Pins hi ha 70 alumnes. On els posaran?”. Els Pins té el suport

de veïns i veïnes, que s'han mobilitzat per reclamar que l'escola no tanqui; de tots els grups parlamentaris menys CiU, que han presentat una esmena conjunta al respecte, i de l'Ajuntament, que fins i tot ha cedit els terrenys on hauria de construir-se l'escola nova. Som al febrer i no hi ha cap projecte damunt la taula sobre la fusió de les dues escoles, però ja no permeten matricular alumnes als Pins. La intenció del departament és fer una línia i mitja al Circell per encabir-hi els alumnes dels Pins. És una incògnita en quines condicions hi aniran i què passarà amb els espais comuns, com el pati i el menjador, que ja són plens. Pares, mares i mestres dels Pins alerten del perill de massificació del Circell i recorden que Olèrdola és un municipi en creixement demogràfic.

Promeses incomplertes

“Ens van prometre una escola nova on els nostres fills estarien en les mateixes condicions que els altres”, diu González, que posa èmfasi en el projecte pedagògic dels Pins, una escola on la família està molt involucrada en l'ensenyament dels infants. “Des del primer moment, vam fer que els nens no notessin cap diferència. Vam apostar per la manera d'ensenyar d'aquesta escola i, ara que el projecte ja té arrels, el departament diu que ho hem de deixar. Doncs no volem”. Per això insisteix que lluitaran fins al final i també que estan disposades a continuar en els barracons si la construcció de la nova escola s'endarrerix. “Hem lluitat molt i encara hi creiem”.

ANNA GONZÁLEZ

Pancarta de protesta a un dels barracons del centre

BARCELONA · ELS PRESSUPOSTOS DE 2012 NO PROJECTEN LA CONSTRUCCIÓ DE L'EDIFICI PER A L'ESCOLA DE LA VILA DE GRÀCIA

Univers: s'eternitzen les aules als barracons

Sílvia Abadia

redaccio@setmanaridirecta.info

L'escola Univers és un dels 56 centres educatius que els pressupostos de la Generalitat no han contemplat. La mare d'un dels alumnes, Laura Roman, explica -decebuda- que tot i que el portaveu del PP a la Comissió d'Ensenyament del Parlament, Pedro Chumillas, es va posar en contacte amb ella i li va donar esperances sobre la seva demanda, aquesta finalment no ha estat inclosa en el paquet. El cas de l'escola Univers es remunta a l'any 2009, quan el Consorci d'Educació de Barcelona va assegurar que, tot i l'obertura del centre en barracons, l'any 2011 la construcció de l'edifici

per a l'escola infantil i de primària estaria acabada. De fet, el projecte apareixia al Pla de pressupostos 2008-2011 i comptava amb el 40% de la inversió de l'Ajuntament de Barcelona i el 60% de la Generalitat. Tanmateix, el pla no s'ha fet efectiu i els canvis de govern a totes dues institucions han avortat un pla que, a hores d'ara, sembla més impossible que mai. La urgència del centre, però, requereix solucions ràpides, ja que els barracons existents estaven pensats per tres cursos d'alumnes i el setembre vinent ja seran quatre, els cursos que hauran de rebre docència. Les famílies s'han reunit amb el Consorci d'Educació, que ofereix tres solucions provisionals davant les necessitats del centre. La

ARXIU ROBERT BONET

El Consorci d'Educació va assegurar que durant el 2011 tindrien un nou edifici

primera de totes és la instal·lació de barracons nous al solar on actualment està situat el centre educatiu, tot i que només hi ha espai pels barracons de dos cursos més; la segona és la instal·lació de nous barracons on, teòricament, algun dia es construirà l'edifici que acollirà el nou col·legi, i la tercera és la utilització de dues plantes buides del centre d'educació Sant Josep, també situat al barri de Gràcia. Les tres propostes estan en fase d'estudi i tant les famílies com les membres del centre tindran reunions amb el Consorci i l'alcalde de la ciutat durant aquest mes per treure'n l'aigua clara. Roman, però, vaticina que, si les coses continuen així, hi haurà canalla que acabarà la primària en barracons.

BARCELONA · L'AJUNTAMENT CONSTRUIRÀ EL CENTRE DESPRÉS DE DOS ANYS DE LLUITA DE LES FAMÍLIES CONTRA LA PROVISIONALITAT

CEIP Mediterrània: l'altra cara de la moneda

ALBERT GARCIA

Manu Simarro

redaccio@setmanaridirecta.info

L'any 2007, van tirar a terra l'antic centre, que ara presenta aquest aspecte

L'altra cara de la moneda és la de l'Escola Mediterrània, a la Barceloneta. Tirada a terra sense previ avís el 2007 amb l'argument que tenia problemes estructurals, des d'aleshores l'escola s'ubica en barracons. Dos anys de tossuda lluita de l'Associació de Mares i Pares d'Alumnes (AMPA) van aconseguir arrencar, a les eleccions municipals de 2011, el compromís electoral a CiU i el PP que, finalment, l'escola es tornaria a construir. El 18 de febrer, si tot va bé, es farà l'acte simbòlic de col·locar la primera pedra de la nova escola, després que el Consorci d'Educació de Barcelona hagi

signat un conveni amb la Generalitat per avançar els recursos necessaris per tirar endavant la construcció. Les famílies, però, asseguren que si l'alcalde Xavier Trias no presenta un pla amb el calendari de les obres, no assistiran a l'acte simbòlic, fet que truncaria les expectatives de CiU i el PP, que fan gala de la gesta. Una membre de l'Associació de Veïnes de l'Òstia, Gala Pin, assegura, tanmateix, que si l'escola s'ha pogut tirar endavant, ha estat “gràcies a la lluita de les famílies i del suport que han rebut de les entitats del barri”, que durant dos anys van exigir al consistori socialista que l'escola deixés d'estar en barracons. Pin destaca, també, que els diners que el Consorci avançarà a la Generalitat provenen

d'un conveni signat el 2001 entre el Port de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona en què el port va pagar nou milions d'euros al consistori per les molèsties que pogués ocasionar la construcció de la nova bocana que, entre altres coses, contemplava l'edificació de l'Hotel Vela. Les famílies encara hauran d'esperar i l'escola estarà en barracons fins que s'acabi la nova escola, el juny de 2013. Així doncs, les classes no es començaran a impartir al nou edifici fins el curs 2013/2014. Pin subratlla que els equips públics del barri s'han aconseguit a base de lluita veïnal i posa com a exemple la construcció de l'IES Salvat-Papasseit o del CEIP Alexandre Galí, ja que tots dos són “fruit de la lluita veïnal dels anys 70”.

, així està el pati

PALLARS JUSSÀ · LA GENERALITAT APOSTA PER L'AEROPORT D'ALGUAIRE TOT I TENIR TRES COPS MENYS PASSATGE QUE EL FERROCARRIL

La reducció de les freqüències ressuscita la consigna 'Volem lo tren de la Pobla'

Sandra Oriola
terresponent@setmanaridirecta.info

Volem lo tren de la Pobla va ser el lema utilitzat durant les mobilitzacions que, el 1984, van evitar el tancament de la línia de tren Lleida-La Pobla per part de Renfe i el Ministeri de Foment. Gairebé 30 anys després, la consigna *Volem lo tren de la Pobla* va tornar a encapçalat una manifestació. El dissabte 11 de febrer, 400 persones es van aplegar a la ciutat de Lleida (Segrià) per denunciar la reducció de freqüències imposades des de principis de mes per Ferrocarrils de la Generalitat (FGC) i que, segons asseguren, suposarà la "degradació" d'aquest servei de tren. La manifestació va ser la tercera protesta organitzada per la Plataforma Salvem lo tren per mostrar el rebuig davant la retallada del servei. D'altra banda, un grup de cinc joves pallaresos, que estudien a Lleida però que viuen a la Pobla, es van quedar a dormir a les portes de l'estació Lleida-Pirineus la nit del dissabte 11 de febrer per denunciar que ja no hi ha servei de trens que els permeti tornar a casa després de les classes dels divendres.

400 persones s'apleguen a la capital del Segrià per demanar que no es degradí la línia de tren Lleida-La Pobla

El trajecte de Lleida a Balaguer ha passat dels vuit trens a només quatre i, fins a la Pobla, dels tres trens diaris, només n'ha quedat un

Cal dir que, amb els nous horaris, el trajecte de Lleida a Balaguer ha passat dels vuit trens d'anada i tornada que tenia a només quatre i, fins a la Pobla, dels tres trens diaris per sentit, només n'ha quedat un. El president de FGC, Enric Ticó, ha justificat aquesta reducció amb l'argument que aquest servei "opera amb costos d'explotació fora de mercat, amb un sistema anti-quat, car i ineficient que fa que el cost per viatger sigui de 46,9 euros", xifra que el preu del bitllet no assumeix. Així doncs, la supressió d'aquests dotze viatges per dia suposarà un estalvi anual d'un milió d'euros per a la Generalitat, però per a la ciutadania de la zona, representarà tenir el servei més reduït de la seva història.

Més passatgeres que l'Aeroport d'Alguaire

Una dada curiosa: tot i que, l'any 2010, la línia de la Pobla va transportar quatre vegades més persones que l'Aeroport d'Alguaire -amb un mateix cost anual de quatre milions d'euros-, l'aposta de l'administració durant els darrers anys ha estat ampliar l'aeroport i reduir les freqüències d'aquest tren. Cal recordar que el Pla de Transports per a Viatgers de la Generalitat fins el 2012 incloïa una freqüència d'una hora entre Lleida i Balaguer i sis combois diaris entre Lleida i la Pobla. Així doncs, la Generalitat aposta per potenciar un aeroport que, amb la retirada de Vueling i Ryanair, arriba a les 90.000 passatgeres anuals, mentre que s'estalvia un milió d'euros en un servei com el tren de la Pobla, que transporta 226.000 persones l'any.

Primer pas cap al tancament definitiu?

"Tenim la por que utilitzin l'excusa que l'agafem poc per tancar-lo", assenyala el portaveu de Volem lo Tren, Quimet Cortés. Des de la plataforma, consideren que el manteniment d'aquest tren és una necessitat social i lamenten que la població més vulnerable serà la que es veu-

rà directament afectada per la supressió; és el cas de l'estudiantat, la gent gran o les persones sense recursos econòmics per disposar d'un vehicle propi. També denuncien que els nous horaris imposats són absolutament inú-

La plataforma Volem lo Tren denuncia que l'opció alternativa, el servei d'autobusos, és molt més car i tampoc ofereix uns horaris que supleixin els que s'han perdut

tils per la gent que vol anar a Lleida i tornar el mateix dia. A més, lamenten que l'opció alternativa, el servei d'autobusos, és molt més car -ja que el presta una empresa privada- i tampoc ofereix uns horaris que supleixin els que s'han perdut. Per tot això, la plataforma està recollint adhesions per fer arribar un manifest a la Generali-

tat per denunciar tots aquests inconvenients i demanar que, com a mínim, es replantegi la reducció del servei tenint en compte propostes com contemplar un horari per a l'estudiantat (anada a Lleida diumenge a la tarda i tornada divendres a la nit) o la possibilitat d'anar i tornar a Lleida el mateix dia, per exemple.

Sí que hi ha demanda

L'Associació per la Promoció del Transport Públic (PTP) també ha sortit a la defensa d'aquesta línia de ferrocarril i ha presentat un informe en què, a partir de l'anàlisi de dades sobre l'ús, la inversió i els horaris dels darrers anys, assegura que l'alt cost operatiu de la línia "no és conseqüència d'una demanda baixa, sinó d'una mala planificació". L'associació alerta, a més, que la situació actual del tren de la Pobla és fruit de la "desídia" amb què, històricament, s'ha planificat el servei de transport públic en aquesta zona de Lleida i no de la insuficiència de la demanda.

L'informe indica que, després de l'amenaça de tancament de 1984, l'any 1985 es va suprimir la meitat de l'oferta d'aquesta línia: es va passar de sis a tres trens diaris, cosa que va suposar reduir el passatge de 425.000 a 90.000 per-

sones. Ara bé, després que Renfe fes el traspàs de la línia a la Generalitat, el 2005, l'augment de les inversions i la freqüència de trens fins a Balaguer van fer tornar a pujar la demanda fins a les 226.000 passatgeres actuals. Per tant, les dades indiquen que una disminució en les inversions genera una pèrdua de passatge, mentre que un augment dels recursos fa augmentar l'ús de la infraestructura. Per il·lustrar aquesta afirmació, l'informe compara el servei de tren de la Pobla amb amb el de Mulhouse-Thann (a l'Alsàcia francesa), que, amb una demografia similar, presenta 32 trens de connexió i, evidentment, un nombre molt més alt d'usuàries.

La PTP també proposa un conjunt de mesures ben senzilles per estalviar i per augmentar el nombre de passatgeres. Parlen de diverses solucions: combinar el servei *Avant o Catalunya Exprés* de l'estació de Lleida Pirineus amb la línia de la Pobla; utilitzar exclusivament els trens petits (sèrie 596) en comptes dels grans (sèrie 592) per estalviar combustible; automatitzar els desviaments de la línia -com es va fer entre Martorell i Igualada (amb agulles talonables)- o coordinar els horaris de bus i tren, ja que alguns es trepitaven.

, així està el pati

BARCELONA · PARLEM AMB NICOLA TANNO, QUE VA PERDRE UN ULL DURANT LA CELEBRACIÓ DE LA VICTÒRIA DE LA SELECCIÓ ESPANYOLA

“El cap de la policia em va dir que no es podia demostrar que les ferides sofertes eren fetes per bales de goma”

ROBERT BONET

Nicola Tanno mostra el retrat que s'ha penjat al mur del CCCB

Una de les armes més utilitzades pels Mossos d'Esquadra per dispersar grups de persones és l'escopeta de bales de goma. L'objectiu que atribueixen als cossos policials a aquesta arma és “crear un trauma superficial que no generi danys permanents”. L'exemple de Nicola Tanno, que va perdre un ull en ser colpejat per una bala de goma, demostra que aquesta definició és totalment errònia.

Javier Borràs
redaccio@setmanaridirecta.info

“Estava celebrant la victòria de la selecció espanyola a plaça Espanya quan els Mossos van voler dispersar la multitud”, explica Nicola Tanno. “Vaig creuar el carrer per allunyar-me dels aldarulls i llavors va aparèixer un mosso i em va disparar a l'ull des de 30 metres de distància”, afegeix. El seu exemple no és l'únic: nombrosos documents científics parlen de la perillositat d'aquest tipus d'armes, que han causat fractures d'ossos, lesions en òrgans interns, danys cerebrals i fins i tot casos d'hemorràgies internes o aturades cardíques que han resultat mortals. Les armes que utilitzen aquest tipus de munició són molt imprecises i poden ser molt perilloses a distàncies curtes per la seva gran potència. A més, en estar fetes de goma, poden rebotar contra una superfície i impactar a un objectiu

no desitjat. Per aquest motiu, han estat prohibides a països com Itàlia, Noruega o Alemanya, mentre són utilitzades regularment per les policies dels estats espanyol i francès. “No hi ha cap necessitat d'utilitzar aquest tipus d'arma. És una arma feta per a l'agressió i no per a la defensa de les persones”, explica Tanno. Malgrat tot, no s'aboleix aquest tipus d'armament “perquè el cos dels Mossos d'Esquadra no vol admetre la seva culpa davant la pressió popular, seria fer un pas enrere; a més, en el context d'explosió social que hi ha ara mateix, aquestes armes són perfectes per la repressió”, conclou Tanno.

Nicola Tanno va presentar una querrela penal per l'agressió soferta, però va ser arxivada. En constatar la reacció nul·la de les autoritats davant del seu problema, va decidir contactar amb altres víctimes greus de les armes amb bales de goma i, juntes, van formar l'associació Stop Bales de Goma. El seu objectiu era

Moltes famílies de la PAH van participar en l'enganxada de cartells del projecte 'Inside Out'

> El carrer, una galeria d'art i de reivindicació

Allà on va, hi deixa petjada. I aquesta vegada ha aconseguit estampar un mur sencer de la ciutat de Barcelona amb històries d'herois i heroïnes de la quotidianitat. Es tracta del premiat projecte *Inside Out*, una iniciativa del conegut artista francès JR, que, en el marc del festival *Influencers 2012*, ha convertit l'espai urbà en una galeria d'art una vegada més. L'11 de febrer, les viants que passejaven pel voltant del CCCB van ser testimonis d'una acció que tenia com a objectiu transformar missatges d'identitat personal en obres d'art. El dissabte 11 de febrer al matí, fotògrafes i retratades, amb l'ajuda de pals d'esombra i una mica de cola, van folrar la paret grisa de darrere el MACBA amb retrats en blanc i negre de catalanes amb històries interessants per compartir.

Al costat de la definició hipòcrita que atorga el diccionari de la Barcelona *guai* al verb *ravalejar*,

ara destaca la frase d'un afectat per la hipoteca: “Els somnis dels desnonats són el malson dels banquers”. Així, el mur on Chillida va construir el seu mosaic el 1998 ha aconseguit omplir els espais en blanc que li restaven amb un conjunt de fotografies on la denúncia és la protagonista. És el cas de les imatges que capten l'expressió de persones que han estat víctimes de desnonaments i que ara lluiten col·lectivament pel dret a l'habitatge a través de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH). A més –i probablement són les més impactants–, s'exposen els retrats dels cinc joves que constitueixen el col·lectiu Stop Bales de Goma enfrontant-se davant la càmera de Francesca Oggiano sense la pròtesi que cada dia amaga l'atac físic que van patir a l'ull a causa de l'acció violenta dels Mossos d'Esquadra. El treball de la fotògrafa, que més endavant serà exposat a la sala Somerset House de Londres, vol testi-

moniar el perill que suposa la utilització d'aquests projectils per part de la policia catalana i espanyola. Les mateixes víctimes, presents el dia de l'acció del projecte *Inside Out*, van ser les que van enganxar els retrats que els havia fet la fotògrafa com a acte de protesta. Iniciat com un projecte de caràcter participatiu que tenia l'objectiu d'intervenir en l'espai públic, *Inside Out* és digne de formar part de les agosarades aventures comunicatives de l'“anòmal, intens i apassionant” de l'*Influencers*, que es du a terme cada any al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. I de fet, el gran *collage* col·lectiu resultant de l'acció concorda perfectament amb el tarannà d'un festival que constantment busca noves formes d'expressió i de creació que pretenen deixar una empremta visible als murs de les ciutats dels problemes que pateix la gent que hi viu. MIREIA CHAVARRIA

l'eliminació d'aquest tipus d'armament dels cossos policials o, almenys, la petició de la creació d'una comissió que estudiés el tema. “Vam fer pressió política al Parlament i tots els grups, excepte CiU, es van mostrar a favor de crear una comissió d'investigació”, afirma Tanno. No obstant això, després de les eleccions, opina, “la política d'apropament entre CiU i PP ha fet que la ini-

ciativa es deixés de banda”. Tanno es va poder reunir amb el conseller d'Interior, Felip Puig, i el director general de la policia, Manel Prat, per fer arribar la seva veu al poder. “Manel Prat em va dir que no es podia demostrar que les ferides sofertes eren fetes per bales de goma i que cap jutge no ho acceptaria”, denuncia. “A més, em van dir que els casos com el meu no eren rellevants,

ja que eren molt minoritaris”, detalla Tanno.

Davant d'aquesta reacció institucional, Tanno confia en la gent: “Si s'informa adequadament, ningú no veu amb bons ulls aquest tipus d'armes. A més, la població no té una bona imatge dels Mossos”. La resposta popular i el temps poden ser els únics factors que facin canviar la situació de Nicola Tanno.

, així està el pati

EL BARCELONÈS · EL JUTGE INVESTIGA ELS SUBORNS D'UN PRESUMPTE NARCOTRAFICANT A AGENTS DE POLICIA

El registre de la joieria Rabat aporta noves pistes sobre el 'cas Macedònia'

Jesús Rodríguez
redaccio@setmanaridirecta.info

Dos quarts de 10 del matí del 8 de febrer. Una vintena de policies de paísà equipats amb un ariet es disposen a esbotzar la porta de les oficines de la joieria Rabat, situades al número 97 del passeig de Gràcia de Barcelona. El conserge de l'edifici alerta els agents que a l'interior hi ha personal treballant i que només cal trucar el timbre. El magistrat del jutjat d'instrucció número 1 de Barcelona Joaquín Aguirre vol trobar-hi documentació que sostingui la seva tesi, segons la qual el presumpte narcotraficant Manuel Gutiérrez-Carvajo ha subornat alguns comandaments dels Mossos d'Esquadra, la policia espanyola i la Guàrdia Civil regalant-los rellotges de luxe i altres joies.

Hi estarien implicats comandaments dels Mossos d'Esquadra, la policia espanyola i la Guàrdia Civil

Ràpidament, la quarta planta de l'immoble és ocupada per l'equip d'investigació. El personal surt dels despatxos després de deixar-hi totes les targetes de memòria, PDA, DVD, CD i discs durs amb informació. Aguirre havia signat aquella mateixa matinada l'ordre d'entrada i registre, amb l'objectiu de clonar tota la informació comptable de la joieria. En l'auto d'entrada i registre, argumenta que no li ha quedat més remei que fer-ho per la força: el representant legal i el gerent de la joieria han eludit, fins en dues ocasions, la petició d'informació emesa pel jutjat en relació als rellotges de luxe venuts a nom de Gutiérrez-Carvajo. Les oficines no van ser l'única seu de Rabat registrada. El jutge també va ordenar el registre dels locals comercials de les ciutats de Barcelona i Badalona.

400.000 euros i un mínim de 88 regals

Un informe de l'Agència Tributària incorporat a un document de la Divisió d'Investigació Criminal dels Mossos d'Esquadra, que va ser elaborat a petició del jutge, assegura que Gutiérrez-Carvajo -conegut pels membres de la presumpta trama com a *Manolo*- es va gastar més de 400.000 euros en la compra de productes de la joieria du-

El propietari de la cadena de joieries, Esteve Rabat (amb cabell blanc i ulleres), va presenciar el registre judicial

rant el període comprès entre 2005 i 2009. El gruix de la despesa estava destinat a rellotges de les marques *Piguet*, *Cartier*, *Rolex* i *Breitling*. El registre del 8 de febrer ha servit per aconseguir els números de sèrie de cadascuna de les peces i, així, poder fer un seguiment dels seus actuals propietaris, creuant les dades amb els números de sèrie que consten a les assegurances i als rebuts de les reparacions efectuades des de la seva adquisició. Les intervencions telefòniques ordenades durant la investigació del cas *Macedònia* apunten que

Alguns agents visitaven la joieria i, amb l'aval de Gutiérrez-Carvajo, aconseguien suculentos rebaixes

alguns agents de policia visitaven la joieria Rabat i, amb l'aval de Gutiérrez-Carvajo, aconseguien suculentos rebaixes de productes de luxe. Un d'aquests policies és el mossos d'esquadra Mauricio Llopis, destinat a la comissaria de Sant

Feliu de Llobregat i que va ser detingut el 15 d'octubre de 2010. La transcripció d'aquelles trucades també va confirmar que col·laboradors de la presumpta xarxa de narcotraficants recollien rellotges a la joieria per *passar-los* a comandaments policials. En aquest sentit, el jutge va ordenar que es fes un registre de les trucades emeses i rebudes per Gutiérrez-Carvajo. El registre va destapar una relació més que fluïda d'aquest últim amb l'actual comissari general d'investigació criminal dels Mossos d'Esquadra, Josep Lluís Trapero, un dels màxims responsables de la lluita antidroga de la policia catalana. A l'informe, hi consten més de 140 trucades telefòniques entre ells dos.

Les declaracions que van destapar la trama

El sumari del cas té el seu punt de partida el 28 de maig de l'any 2010, quan Juan Miguel Bono, presumpte col·laborador directe de Gutiérrez-Carvajo, va recollir un carregament de droga dins d'un vehicle aparcats a prop del Pont del Treball de Barcelona. Aquell cotxe havia estat preparat per dos traficants que, segons van declarar davant del jutge, estaven enfrontats a Bono i van voler enganyar-lo amb

aquell passió de droga que, prèviament, havien delatat a la Guàrdia Urbana de Barcelona i a la Guàrdia Civil per tal que l'enxampessin. Les declaracions dels dos traficants, David D. i Alfredo L., però, són plenes de contradiccions i incongruències i, al mateix sumari, hi consta la declaració d'un agent de la Guàrdia Civil de la caserna de Sant Andreu de la Barca que assegura que aquell passió de droga era una venjança. Segons aquesta versió, alguns comandaments policials corruptes volien involucrar Gutiérrez-Carvajo en un cas de trà-

Per les botigues Rabat, hi ha passat el bo i millor de la noblesa i la burgesia de l'Estat espanyol

fic de drogues per desprestigiar-lo com a testimoni en el cas del robatori de 400 quilos de droga d'un contenidor del port de Barcelona l'any 2008, investigat per un jutjat de Martorell i on hi havia implicats com a traficants diversos guàrdies civils. Arran de tota aquesta trama, el jutge va ordenar punxar un cen-

tenar de telèfons mòbils i va poder comprovar la relació fluïda que hi havia entre Gutiérrez-Carvajo i alts comandaments dels diferents cossos policials, així com la suposada utilització de regals com a mecanisme de suborn.

Aparent tranquil·litat d'Esteve Rabat

El registre de la joieria pot tenir unes conseqüències no directament relacionades amb la investigació. El gruix de la comptabilitat del negoci de la família d'Esteve Rabat passarà a mans de l'Agència Tributària i, al marge dels suposats indicis delictius, qualsevol irregularitat fiscal serà mirada amb lupa. Més enllà de l'aparent tranquil·litat que va mostrar mentre feia declaracions davant de les càmeres de televisió en el moment del registre policial, cal destacar que el patriarca de la saga dels Rabat va convocar els seus advocats la tarda del 13 de febrer per tractar amb urgència les possibles conseqüències del registre. Per les botigues Rabat, hi ha passat la *crème de la crème* de la noblesa i la burgesia de l'Estat espanyol: les famílies amb més poder adquisitiu de les altes esferes del món artístic, polític i econòmic.

ALBERT GARCIA

, així està el pati

BARCELONA · PARLEM AMB EL PRESIDENT DE L'ATENEU ENCICLOPÈDIC POPULAR, MANEL AISA

“Ja veurem si un robatori com aquest fa que l'Ajuntament posi fil a l'agulla”

L'Ateneu Enciclopèdic Popular va patir un robatori de consideració el dia 1 de febrer. Situat al passeig de Sant Joan de Barcelona, els responsables del centre de documentació històrica i social asseguren que els lladres es van endur cartells i altres objectes de la Guerra Civil Espanyola, originals de l'època, però també carnets de diverses entitats i grups polítics dels anys 20 i 30. Des de fa anys, l'entitat negocia amb l'Ajuntament de Barcelona el trasllat a un local que estigui en condicions més bones per poder ubicar amb garanties de seguretat el destacat fons de cartellisme, biblioteca i hemeroteca que conserva. Ens traslladem a la seu de l'Ateneu per entrevistar el seu president, Manel Aisa, llibreter de professió.

Txema Bofill
redaccio@setmanaridirecta.info

Dieu que el robatori que ha patit l'Ateneu és molt important. Què han robat?

Han robat, principalment, peces de col·leccionisme. Han seleccionat cartells de la guerra civil i documents gràfics, com les postals i les vinyetes de la guerra civil, paper moneda dels pobles col·lectivitzats, insígnies, auques. Tot allò que té sortida en l'àmbit del col·leccionisme.

Qui poden ser els o les lladres: membres de la ultradreta, col·leccionistes?

M'estimo més pensar que ha estat gent avariciosa del col·leccionisme, fanàtics de tenir peces úniques. M'imagino que ho volen per lucrar-se d'una manera o altra. La persona que ha entrat aquí sabia obrir panys netament, ja que la porta és bona i no és fàcil forçar-la sense deixar rastre. A més, la persona que va seleccionar el material sembla que coneixia l'Ateneu.

“El primer cop només van agafar diners, però, amb el robatori d'ara, queda clar que venien a buscar objectes concrets”

És el segon robatori que patiu, oi? Sí. La primera vegada només van agafar diners, no vam trobar a faltar gaire cosa; tot apuntava que eren *quinquis*, ja que també van robar altres associacions de l'escala. La segona vegada només han

El president de l'Ateneu Enciclopèdic Popular, Manel Aisa, mostra fotografies d'alguns objectes que han robat

robat a l'Ateneu i queda clar que venien a buscar objectes concrets. Van seleccionar els objectes de valor, sabien on eren les coses perquè alguns objectes estaven a la vista, però d'altres no.

Els o les lladres, per lucrar-se, on ho poden revendre?

Ho poden vendre per Internet, però també directament a algun col·leccionista de l'Estat; a escala internacional també hi ha mercat.

Heu denunciat els fets als Mossos d'Esquadra. Què hi diuen?

Diuen que és la primera vegada que es troben amb un robatori d'aquestes magnituds i del món del col·leccionisme de la guerra civil. Espero que compleixin i tirin endavant aquest repte.

Tu confies que trobin alguna cosa?

Desitjo que sí, però són ells qui han de dur endavant la investigació. Nosaltres només podem fer algunes hipòtesis.

Què hi feu, a l'Ateneu, quins són els seus orígens?

L'Ateneu Enciclopèdic Popular va néixer el 1902. Aquest any estem preparant el 110è aniversari. Va néixer arran de la vaga general de 1902, quan una sèrie de companys llibertaris i d'altres del moviment social van decidir que per enfrontar-se a la patronal, a la burgesia, necessitaven autoeducar-se. I a-

quest és l'origen de l'Ateneu: l'autoeducació.

Com ho feien per autoeducar-se?

Aprenien: aprenien a llegir, aprenien a aprendre, aprenien a tenir consciència de si mateixos com a classe. Aprenien a autoorganitzar-se en societat, a construir una societat paral·lela.

“En alguns despatxos de l'Ajuntament i la Generalitat, estaran contents que això ho tingui algun lladregot i no l'Ateneu”

Quines persones formen part de l'inici de l'Ateneu?

L'embrió el formen uns llibertaris, n'Eladi Gardó, en Lluís Bolfi i d'altres. També hi havia joves advocats, crítics i radicals, com en Layret i en Companys, que els feien constar en aquest projecte. Als anys 30, va arribar a tenir més de 35.000 socis. Era tota una universitat popular de totes les tendències, perquè no només hi havia llibertaris, sinó militants de tota l'esquerra de l'època.

L'Ateneu va ser saquejat i decomissat per les tropes franquistes i falangistes l'any 1939. Com van acabar amb l'Ateneu?

El 26 de gener de 1939, quan les tropes del general Yagüe entren a Barcelona, assalten l'Ateneu enciclopèdic i ho destrueixen tot. Seguien la consigna del general Emilio Mola, que va dir: “Que no quedi un mestre viu!”, així que no venien amb la intenció de recollir informació, sinó simplement de destruir.

Per què l'Ateneu?

Perquè, d'alguna manera, havia estat el propulsor i difusor de la cultura obrera i calia esborrar-lo del mapa. La democràcia ha seguit aquest esperit.

Pots donar un missatge als lladres que van entrar a robar?

En alguns despatxos de l'Ajuntament i la Generalitat, estaran contents que això ho tingui algun lladregot i no l'Ateneu. Als lladres, l'únic que els diria és que no ho facin malbé i que ho retornin a l'Ateneu, ja que és patrimoni del poble treballador català.

D'on provenen els llibres i documents de l'Ateneu?

Moltes de les donacions provenen de l'exili llibertari i d'alguns homes d'esquerra republicana. Companys que, des de l'exili, però tam-

bé des d'aquí, van anar recopilant tot d'objectes i documents per tornar-los a aquella gent que consideraven la seva, quan tornés la democràcia. Durant els primers anys, vam rebre una gran quantitat de documents.

Qui va donar els cartells, les postals i els objectes robats?

Hi ha cartells de la guerra que ens va donar Federico Arcos i documents i tampons de Cipriano Damiano, de l'època de la clandestinitat.

L'Ateneu ha rebut suport i missatges de solidaritat?

Hem rebut suport del gremi de llibreters de Barcelona i del gremi de numismàtica de Catalunya, el Pavelló de la República i d'altres, com el mercat de Sant Antoni. El suport dels amics s'ha traduït, en sis casos, en nous socis.

Fa anys que demaneu un local segur per als llibres i els documents i per poder fer vida d'ateneu, en compensació a l'espoli del 1939. Us continuen donant llargues?

Falta voluntat política i els polítics solament es mouen quan hi ha alguna situació una mica estrident o extrema. Ja veurem si un robatori com aquest fa veure als polítics que ja és hora de posar fil a l'agulla, tot i que, després de tot, pots ser per a ells això no és pas tan greu.

CÉSAR GÓRRIZ

MIRALLS

Eduard Balsells

“Els joves pastors es poden comptar amb els dits de la mà”

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

Quan les empreses privades gestionen l'aigua

pàg. 6 i 7

L'hora de les cooperatives

Les cooperatives són avui un actor econòmic i social molt rellevant a tot el món. Ho il·lustren perfectament un parell de dades: 1) les cooperatives generen més de 100 milions de llocs de treball, un 20% més que les multinacionals, i 2) 1.000 milions de persones hi estan relacionades com a treballadores, consumidores o usuàries. Per reconèixer l'impacte i la solidesa que tenen les cooperatives als cinc continents, les Nacions Unides han declarat el 2012 l'Any Internacional de les Cooperatives. Tot seguit, fem una radiografia d'aquest moviment.

Marta Salinas
afons@setmanaridirecta.info

Comencem pel principi: les cooperatives són associacions de persones que s'agrupen de manera voluntària i creen una empresa de propietat conjunta i gestió democràtica per satisfer les seves necessitats. Es tracta, per tant, d'empreses que no tenen com a objectiu obtenir el màxim benefici, sinó satisfer necessitats. Tres elements diferencien una cooperativa d'una societat mercantil. El primer: la persona és el centre de la cooperativa, no el capital. El segon: la gestió d'una cooperativa es basa en la participació (del capital, del treball i del govern) i en el principi d'una persona, igual a un vot. I el tercer: la cooperativa és una empresa de propietat conjunta (totes les sòcies en són propietàries); una part dels excedents que s'obtenen es reinverteixen i l'altra part es reparteix equitativament entre les sòcies.

Les persones vinculades a cooperatives aprenen valors com l'autoresponsabilitat, la solidaritat i l'equitat i s'impregnen d'una cultura democràtica i participativa

Les cooperatives promouen una societat igualitària –les diferències salarials entre homes i dones són infe-

riors que en una empresa mercantil i les dones estan més ben representades–, local –neixen a les comunitats locals i acostumen a mantenir-s'hi arrelades– i sostenible –mentre les empreses mercantils han de créixer contínuament per generar nous beneficis, les cooperatives no tenen aquesta tendència. Les persones que estan vinculades a cooperatives aprenen valors com l'autoresponsabilitat, la solidaritat i l'equitat i s'impregnen d'una cultura democràtica i participativa que transmeten als altres àmbits de la seva vida.

Més resistent a la crisi

Les cooperatives han estat, durant molts anys, oblidades, amagades darrere les grans empreses capitalistes que no paraven de recollir beneficis. Ara que estem en crisi, revifa l'interès pel cooperativisme perquè es fa evident que les cooperatives són més resistent, és a dir, aguanten millor les adversitats econòmiques que les empreses mercantils. Diverses fonts ho indiquen: un informe de l'OIT de l'any 2009, *Resilience of the Cooperative Business Model in Times of Crisis*, assenyalava que les cooperatives sobreviuen millor que les seves competidores: les de treball, per exemple, tenen més flexibilitat laboral per afrontar la crisi i les de consum poden abaixar preus en els productes essencials.

L'informe de l'any 2011 de CICO-PA –una confederació que agrupa cooperatives de treball de 21 països de tot el món–, corresponent a la situació de les cooperatives de l'any 2010, revela també que les cooperatives estan més ben posicionades davant la crisi que les empreses convencionals. I especifica que “pel que fa a resultats econòmics,

a taxes d'ocupació i a taxes de supervivència, l'impacte de la crisi per a les cooperatives socials i de treball associat és inferior al de les empreses convencionals”.

Les dades de casa nostra palesen igualment aquesta realitat: el 2009, mentre milers d'empreses mercantils tancaven, per primera vegada en sis anys creixia el nombre de cooperatives catalanes que es constituïen. Els anys 2010 i 2011, aquesta tendència es va mantenir. Entre els anys 2008 i 2011, les cooperatives catalanes van perdre un 33% menys de llocs de treball que el conjunt de l'economia catalana.

A l'Estat espanyol, l'ocupació a les cooperatives va créixer un 7,2% l'últim trimestre de l'any passat segons dades del Ministeri de Treball. És a dir, mentre el nombre d'aturades creixia i superava els cinc milions de persones, les cooperatives van generar 19.602 nous llocs de treball en un trimestre, principalment en el sector dels serveis. Les dades de creixement de cooperatives són positives a gairebé totes les zones de l'Estat espanyol; destaca el País Valencià, amb un creixement del 31% i 11.286 nous llocs de treball.

Però, per què les cooperatives de treball resisteixen millor la crisi que les

empreses convencionals? En primer lloc, perquè la seva finalitat és diferent: mentre l'objectiu de l'empresariat capitalista és obtenir el màxim benefici, l'objectiu de les sòcies d'una cooperativa de treball consisteix a satisfer la seva necessitat de tenir una ocupació, de manera que el llinar a partir del qual uns i altres consideren que no val la pena mantenir l'empresa és ben diferent: l'empresariat tanca l'empresa

Com que l'empresa és seva, les treballadores estan més motivades, la qual cosa fa que rendeixin més i aportin més idees per afrontar la crisi, o que recorrin més ràpidament a instruments d'ajust

quan calcula que podria obtenir més beneficis invertint en un altre lloc –ni tan sols cal que el negoci registri pèrdues econòmiques; en canvi, les sòcies d'una cooperativa de treball mantenen l'empresa mentre els permeti extreure un sou amb el qual cobrir les seves necessitats bàsiques.

En segon lloc, una cooperativa resisteix millor la crisi perquè sol ser més productiva que una empresa mercantil. Com que l'empresa és seva, les treballadores estan més motivades, la qual cosa fa que rendeixin més i aportin més idees per afrontar la crisi (canvis en els productes i en els processos productius, inversions en noves tecnologies...), o que recorrin més ràpidament a instruments d'ajust: flexibilitat horària, reduccions salarials, reduccions d'hores de feina...

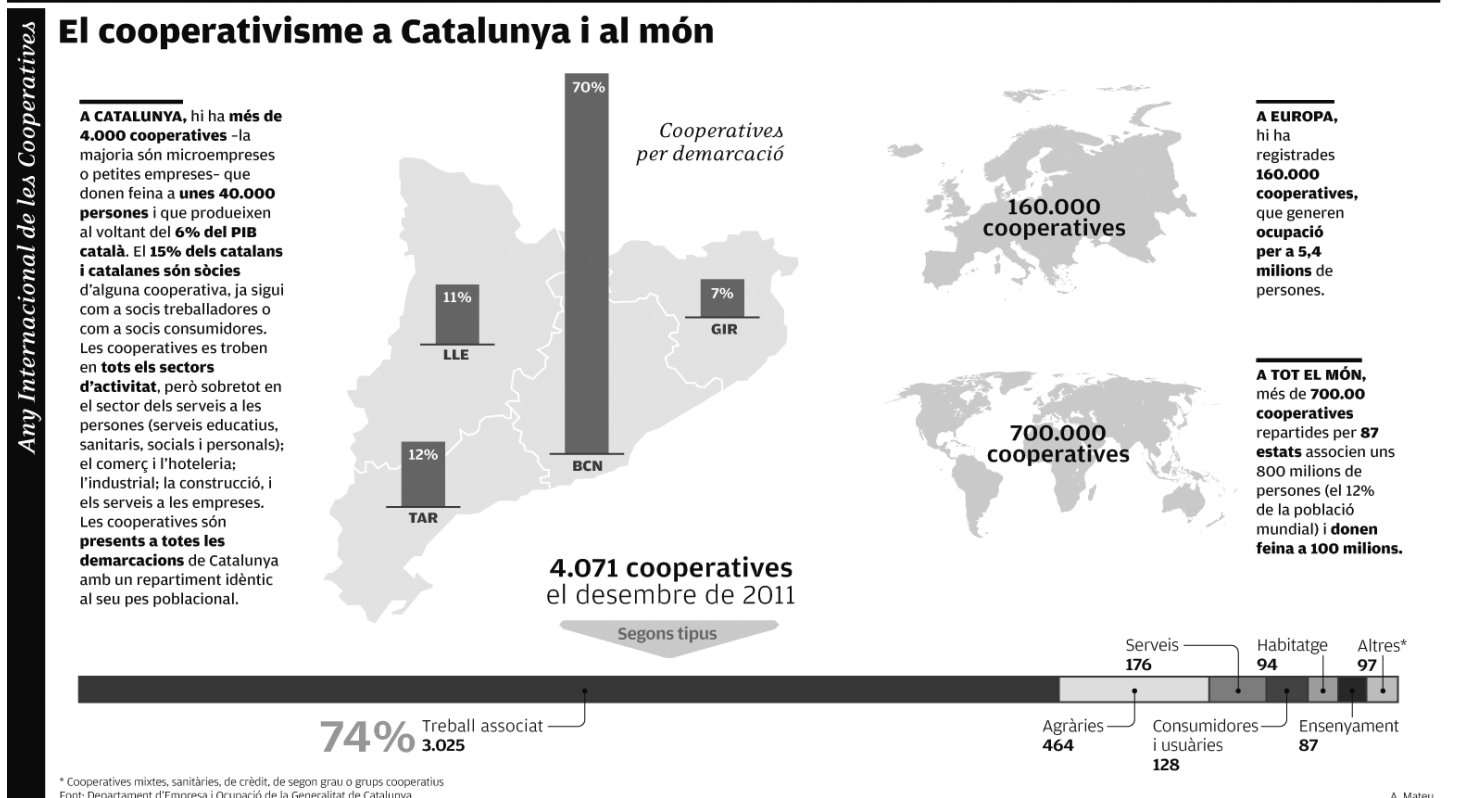
Altres factors que expliquen la supervivència i la resistència de les cooperatives en temps de crisi són la seva tendència a acumular recursos d'exercicis anteriors a través dels fons de reserva –serveixen per eixugar les possibles pèrdues en moments de crisi– o la cohesió entre les treballadores i la presa democràtica de les decisions, cosa que afavoreix continuar l'activitat i superar les dificultats de manera col·lectiva i solidària.

De les cooperatives al mercat social

Tot i que les cooperatives són empreses més resistents, no ho són il·limitadament. És a dir, si la crisi s'allarga, la situació empitjorarà: les reserves de capital de les cooperatives s'esgotaran,

els mercats es reduiran, la competència serà més salvatge i accedir a finançament continuarà sent molt difícil. A tot això, s'hi afegeix un altre risc: l'aïllament. Per enfortir les cooperatives, cal posar en marxa un dels principis bàsics del cooperativisme, la intercooperació. Es pot intercooperar de diverses maneres i graus: tenint proveïdores que també siguin cooperatives; constituint cooperatives de segon grau i grups cooperatius, i avançant en la creació d'un mercat social, és a dir, d'una xarxa d'intercanvi econòmic entre cooperatives i altres empreses de l'economia social i solidària i entre aquestes i les consumidores i estalviadores responsables, que cobreixin una part significativa de les necessitats d'aquests agents.

A Catalunya, l'entitat que s'encarrega d'impulsar la creació d'un mercat social és la XES, la Xarxa d'Economia Solidària. Per crear mercat social, cal consumir el que produeix el mercat social, produir el que consumeix el mercat social i finançar-se i invertir dins del mercat social. Sens dubte, el desenvolupament del mercat social millorarà la viabilitat de les empreses cooperatives i permetrà anar abandonant, a poc a poc i parcialment, l'economia capitalista.

El millor i el pitjor del cooperativisme

Vuit cooperativistes reflexionen sobre el més estimulant i el més feixuc de treballar en una cooperativa

Reunió del Col·lectiu Ronda - Maria Torrens

Alfonso B. Bolado, 39 anys ARÇ COOPERATIVA

"M'agrada perquè em permet apropiarme del meu treball i del seu sentit, incorporar aprenentatges contínuament i practicar la democràcia no sols com a mètode, sinó també com a valor; créixer, en definitiva. A més, el cooperativisme implica la concertació entre l'activitat productiva i la necessitat de transformar la realitat. Entenc que el sentit del treball cooperatiu rau a transformar simultàniament les dimensions social, econòmica i política de la realitat. De vegades, crec que les cooperatives som poc i mal conegudes, sovint associades a l'economia de subsistència o circumscrites a sectors molt concrets de la producció; poques vegades s'aprecia la nostra diversitat i la nostra capacitat transformadora".

Anna Sala, 39 anys L'APÒSTROF

"M'agrada l'oportunitat de créixer laboralment, poder decidir quins camins prendre conjuntament amb la resta de persones sòcies de la cooperativa. M'agrada el cooperativisme per tot allò que representa; els seus valors responen a una manera d'entendre el món molt més justa, igualitària i sostenible. Les cooperatives tendeixen a fer xarxa, però de manera molt endogàmica; costa molt sortir del món cooperativista. Des del

meu punt de vista, hi ha una manca de seguretat per exposar-se competitivament en un mercat més divers i global".

Carme de la Madrid, 46 anys COOPERATIVA ETCS

"Una de les coses que més em motiven és la capacitat que tenim cada una de les persones que formem part de la cooperativa d'incidir en el projecte, és a dir, la participació en la presa de decisions. Potser el que menys m'agrada és que, en algunes ocasions, la presa de decisions és més lenta, ja que aquestes es prenen de forma consensuada i construir el consens a vegades és més lent que delegar la presa de decisions en una sola persona".

Elba Mansilla, 34 anys LA CIUTAT INVISIBLE

"En tant que vinc, venim, d'experiències d'autogestió i autoorganització en l'àmbit dels moviments socials, em resulta motivador traslladar la voluntat i la metodologia de l'apoderament col·lectiu al treball: transformem la nostra vida quotidiana mitjançant un projecte amb voluntat d'incidència política, social i econòmica. D'altra banda, a La ciutat invisible, hem anat mutant el projecte per adequar-lo als nostres interessos i inquietuds personals i intel·lectuals. Tenir una petita editorial o fer recerca són dues fites que sempre ha-

viem somiat. Quan vam obrir la cooperativa i en l'actual context de crisi, estic compaginant la feina a La ciutat invisible amb una altra feina per treure un sobresou. El ritme i el volum de treball és una bogeria! D'altra banda, ara mateix sóc l'única dona de l'equip de la cooperativa. Hi va haver una dona al grup fundador i una col·laboradora que, per raons econòmiques, no es va poder incorporar. M'agradaria que l'equip fos més divers en aquest sentit".

Fernando Paniagua, 32 anys DÉMODÉ PRODUCCIONS

"El més estimulant ha estat aixecar del no-res un projecte amb el qual intentàvem sortir de la precarietat econòmica i vital, mantenint un compromís amb la crítica a l'actual sistema socioeconòmic i la tensió per la transformació social. Un altre aspecte ha estat trobar altres persones que formen part del moviment cooperatiu; aprendre de l'experiència i dels projectes més sòlids i compromesos és fonamental per a mi. En aquest sentit, l'ajut rebut per l'entorn de la Xarxa d'Economia Solidària i Coop57 ha estat molt estimulant. El pitjor ha estat la poca comprensió de l'entorn, el bombardeig de discursos apresos que les coses compartides no funcionen. L'autoexplotació, els problemes per trobar persones disposades a comprometre's en el sentit més ampli de la paraula, la

difficultat per sortir de la precarietat econòmica. La barrera interna de por que tenim instaurada a través de l'educació i el context social és un mur molt difícil de trencar i que ens empeny a l'individualisme més egoista per solucionar qualsevol problema; aquesta és una de les coses que menys m'agraden dins i fora de la cooperativa".

Kiko Montoro González, 26 anys CLARABOIA AUDIOVISUAL

"Veure que l'autoorganització i l'autonomia individual i col·lectiva també es pot aplicar en l'àmbit del treball és un dels aspectes més estimulants, però n'hi ha d'altres. El cooperativisme, entès d'una manera coherent, et proporciona una xarxa de contactes tant des del punt de vista laboral com d'afinitat. En el nostre cas –i personalment–, m'omplen de satisfacció els projectes d'intercooperació que estem duent a terme o que hem fet amb altres cooperatives, com La ciutat invisible, Primitive Films o aquest setmanari. També el fet d'oferir serveis a d'altres cooperatives amb les quals estàs en sintonia o, fins i tot, de les quals ets soci, com Coop57 o la Xarxa d'Economia Solidària. El cooperativisme és una arma de doble tall. Has de vigilar perquè, si fins ara ens queixàvem que els nostres caps ens feien treballar en males condicions, ara, sent cooperativista, et pots autosotmetre a unes condicions que podrien ser iguals o pitjors que les que tenies quan treballaves per altri. En el meu cas, m'agrada la feina que tinc, però preferiria no treballar i, és clar, treballar en condicions precàries no agrada a ningú. Però estem contents".

Marc Roselló Casas, 37 anys SOM ENERGIA

"El millor: la participació en la presa de decisions estratègiques, que són discutides, debatudes i finalment tenen el suport d'una àmplia majoria dels socis i les sòcies de la cooperativa. El pitjor: la dificultat de mantenir un nivell de coneixement adequat de tothom per poder prendre decisions col·lectivament".

Raimon Gassiot Ballbè, 37 anys COOP57

"Em resulta estimulant el fet que les cooperatives són una alternativa a l'empresa capitalista, unes empreses gestionades democràticament, compromeses amb l'entorn social, en les quals la riquesa generada es distribueix equitativament i que tenen la voluntat de bastir un model econòmic que substitueixi la competència per la cooperació. A més, en un context de crisi com l'actual, no es deslocalitzen i procuren mantenir els llocs de treball. Hi ha cooperatives que, en créixer, deixen de banda els principis cooperatius i autogestionaris. Aquest és precisament el repte del cooperativisme: créixer (i, per tant, tenir més incidència social) sense perdre els principis".

Eduard Balsells:

“Cal generar una economia al volta

Eduard Balsells (Igualada, 1980) viu fent de pastor a Querol (Alt Gàia), on té un ramat de 130 cabres. De formació autodidacta, defensa un model productiu a petita escala, però ben arrelat al territori i que serveixi per evitar que el futur del camp depengui exclusivament del turisme rural.

Carles Masià
entrevista@setmanaridirecta.info

Dius que el pastor és una espècie en perill d'extinció. Com és el pastor actual?

Ens desvivim pel bestiar, és el nostre patrimoni i ho deixem tot per ells. Els joves com jo es poden comptar amb els dits de la mà: potser només n'hi ha quinze o vint. I no dic que sóc pastor, dic que en faig, perquè em mereix molt de respecte i seran els altres pastors els que diran si ho sóc o no. La majoria de jovent que es dedica a fer de pastor reproduceix el model de producció familiar, és a dir, tendeix a l'explotació intensiva i no es qüestiona si els pinsos són transgènics o l'agroindústria. Amb tot, gràcies a ells, l'ofici es manté. Després, hi ha una altra generació de *hippies* i neorurals que, a la dècada de 1980, es va dedicar a fer formatge de cabra. Avui, moltes d'aquestes persones són els millors formatgers de Catalunya. Finalment, hi ha una tercera generació de persones que estem tornant a fer de pastor sense terra, nissaga familiar ni subvencions.

El 2008 va començar a funcionar una escola de pastors al Pallars. El relleu generacional està garantit?

Jo em vaig apuntar a la primera edició per conèixer jovent que volia fer el mateix que jo. Pensa que la mitjana d'edat dels pas-

tors és de 50 o 60 anys, molts estan plegant i em diuen que sóc boig, que fer de pastor no té futur. En canvi, la generació que té entre 70 i 90 anys m'anima a tirar endavant. Que hi hagi una escola és positiu, però, si el sector agrari fos viable, no existirien escoles de pastors, que tampoc no poden garantir el relleu generacional, perquè fer de pastor és una tasca eminentment pràctica. La meua opció va ser autodidacta, vaig començar a acompanyar pastors de manera altruista. El 90% dels alumnes de l'escola de pastors són de l'àrea metropolitana de Barcelona, per tant, tenen un bon primer contacte per aterrar al Pirineu. És simbòlic que l'única escola agrària que hi ha al Pallars no faci un mòdul formatiu agrari, sinó activitats físiques esportives al medi natural. I el camp s'ha acabat abocant al sector dels serveis: hostaleria, turisme i oci.

—
“Molts pastors de 50 o 60 anys em diuen que sóc boig, que no hi ha futur. En canvi, la generació de pastors que té entre 70 i 90 anys m'anima a tirar endavant”
—

Creus que molta gent de la ciutat va al camp per un component romàntic?

Tothom em diu que sóc molt valent, però jo dic que sóc temerari. No tenia res a perdre perquè no tinc canalla ni hipoteca i això ha estat un avantatge. En canvi, sóc molt esclau del bestiar, però ho he decidit jo. S'ha de treballar cada dia, l'ofici és així, per més que s'intenti modernitzar amb tancats i collars amb GPS. Penso que el sector s'està perdent; els pastors estan desesperats perquè ja no saben

com tirar endavant, la productivitat és molt baixa i la rendibilitat nul·la. A mi, em fa rebel·lar que es digui que els pagesos sempre ploreu tot i que estan subvencionats. En realitat, si fem números, cada pagès manté sis o set funcionaris: un veterinari, un enginyer agrícola, un enginyer tècnic... Una altra dificultat dels pastors joves és l'accés a la terra, que és pràcticament impossible. El camp s'abandona, però, quan vols accedir-hi, et trobes que no tens possibilitats.

Un altre dels problemes del món rural és el despoblament. Quin paper hi pot jugar el pasturatge per evitar aquesta situació?

Com a mínim, fent de pastor, estic aconseguint viure en un poble on la mitjana d'edat de les persones que hi residien permanentment era de 70 anys. Potser també ho hagués aconseguit mitjançant el turisme rural, però ja entraria en una dinàmica diferent. També fem horta i pa per a cooperatives de consum i crec que aquesta és la manera de mantenir-se als pobles. També hi ha gent que ha muntat un paint-ball o un circuit de motocòrs, però jo sempre he pensat que és millor viure al medi rural partint de l'activitat agrària per produir menjar, que és el que s'havia fet tota la vida.

Moltes estratègies de desenvolupament rural estan lligades al turisme i necessiten una metròpoli a prop. Creus que es podria fer un desenvolupament més autosostingut?

Falta gent que vulgui tornar al camp partint de la base que tindrà una renda baixa perquè produirà a petita escala, però amb això en tindrà prou per viure. Ara bé, no es pot partir de criteris *urbanites*. S'estan llogant masies a 600 euros perquè la gent de Barcelona ho troba barat, ja que llogar un pis en costa 800. Però jo, això, no ho puc pagar. I tampoc pots comprar un tros de terra amb runes perquè s'hi podria fer una casa de turisme rural o un hotel-spa. Tenim una òptica de desenvolupament

ant del camp”

urbà i tornar al camp partint de l'activitat agrària és complicat. Crec que, si es treballa a petita escala, el camp dona per viure i més, sense grans luxes. El problema és que moltes ajudes van a parar al turisme perquè mou un volum econòmic molt més gran. En canvi, jo defenso una economia a petita escala perquè es queda al territori. És a dir, si guanyo un cèntim, me'l gastaré al poble, no anirà a parar al Carrefour. En molts dels diners que mou el turisme hi entren operadors. De fet, inicialment, el turisme rural es va plantejar per integrar la dona pagesa, ja que no estava donada d'alta a l'explotació. La visió era una mica patriarcal, entenent que elles es dedicarien als serveis, com ara cuinar i netejar. A partir d'aquí, això feia de suport a l'explotació agrària familiar, que ha estat la base de l'activitat pagesa a Catalunya. Però, de cop, va venir molta gent que, per exemple, havia tingut un restaurant a Barcelona i ara ha muntat un gran complex de turisme rural. I, evidentment, la família pagesa no hi pot competir, ja que aquests establiments solen tenir criteris d'hostaleria que no tenen res a veure amb el turisme rural lligat al territori.

Quina importància té el pasturatge pel que fa a la prevenció d'incendis?

El 60% de la superfície de Catalunya és bosc. Arran de l'abandonament de l'activitat agrària, ha quedat en desús i ja no és un recurs per a les persones que el tenen. Abans, hi havia carboners, s'aprofitava el brançatge per al bestiar, per escalfar-se, per fer bigues, etc. Ara, els incendis es propaguen molt ràpidament, però abans això no passava perquè hi havia una gestió forestal. Si demà Repsol digués que paga deu euros per cada pi, arrasariem les pinedes, però com que no és així, s'ha abandonat. Una manera de prevenir incendis és gestionar les franges de seguretat, uns espais de 25 a 100 metres d'amplada, depenent de la zona. Normalment, es fa amb màquines, però després s'ha de mantenir. En canvi, amb el bestiar es fa el manteniment amb un 75% menys de cost. Per fer-ho, es necessita bestiar adaptat i pastors disponibles. Ara bé, crec que el manteniment del bosc és un afegit, em serveix per poder sobreviure, perquè el principal és la producció de carn. I si creixo en caps de bestiar, trenco l'equilibri, ja que pots necessitar més menjar i infraestructura. La meua idea és tenir ramats petits i ben gestionats per poder viure del que produeixes, ja sigui llet, formatge o carn.

“Sempre he pensat que és millor viure al medi rural partint de l'activitat agrària per produir menjar, que és el que s'havia fet tota la vida”

Quin és el circuit de comercialització de la carn?

Miro de comercialitzar-la íntegrament a cooperatives de consum. Per a mi, la millor subvenció són els consumidors quan em garanteixen que consumiran el que produeixo. Així no depenc de les lleis del mercat i no haig d'especular. Això m'ha anat bé, perquè no puc competir amb gent que produeix carn ecològica i que té un muntatge d'infraestructures i distribució.

Què es pot fer perquè aquest circuit de consumidores i productores creixi, surti dels cercles de convençudes i es popularitzi?

S'estan implantant mercats ecològics a les places d'alguns municipis, però no acaben d'arrencar. El preu hi influeix molt i, a vegades, em pregunto per què ha de ser més car si estem eliminant intermediaris. A mi, em surt a compte vendre un cabrit a divuit euros el quilo directament, no depenc dels carnisers i els distribuïdors i el consumidor acaba pagant menys. Em sorprèn que Unió de Pagesos vagi un cop a l'any davant d'El Corte Inglés a vendre tones de taronges més barates que la gran superfície i deu vegades més cares que el preu al qual les solen vendre. Per què no ho fan cada setmana? Suposo que hauríem de tenir grans locals per poder fer-ho, perquè la gent s'hi aboca. D'altra banda, els que produïm poc ho tenim tot venut perquè les cooperatives de consumidors han crescut exponencialment. És clar, si jo hagués de vendre 10.000 enciams cada dia m'interessaria que hi hagués una mena de

FOTOGRAFIES:
Albert Garcia

gran superfície ecològica, o la línia ecològica que, de fet, ja existeix a El Corte Inglés. Això es farà cada cop més. Ara, fins i tot Alcampo i Carrefour es plantegen implantar un mercat a l'interior dels centres comercials, amb peixaters, carnisers... Hi ha agricultors que depenen un 70% de les subvencions i, segons això, el camp canvia de color. Si se subvencionen els agrocombustibles, es planta colza i gira-sol; si se subvencionen els cereals, es planta blat i ordi. Ara diuen que la nova Política Agrària Comunitària (PAC) subvencionarà la producció ecològica. Es començarà a produir més ecològic i es flexibilitzarà la normativa perquè s'hi apunti més gent. Però jo no tinc el segell ecològic, faig producció ecològica per sentit comú. El segell és una normativa i no una filosofia. A mi em farien tenir un nombre determinat de metres quadrats per cada animal, però, en canvi, no m'obligarien a pasturar. Llavors, podria importar pinso ecològic d'Itàlia i tindria el segell. D'altra banda, pel que fa a la comercialització, ara, Unió de Pagesos comença a parlar de sobirania alimentària, quan fa temps que hi ha un procés al darrere i sorgit de la base. Ho veuen com un filó econòmic i crec que el problema pot venir

quan les petites cooperatives optin per consumir la producció d'alguns oportunistes en comptes de defensar els projectes a petita escala.

Què diries a la gent per animar-la a quedar-se al camp?

Que hi ha futur. Es tracta de no tenir pressa per haver d'anar al cine o a fer una cervesa aquesta tarda. La possibilitat de viure al camp depèn de l'actitud de la persona. Al principi, sembla que hagi de poder fer mil coses, però no és així; vas al ritme de la terra i del temps i t'hi has d'adaptar. S'ha d'intentar generar una economia al voltant del camp i retornar al camp el seu valor com a proveïdor d'aliments i no pas de serveis. Hi ha molta gent que vol tenir quatre cabres, però, per fer això, no cal muntar una escola de pastors. Per exemple, una gent va ocupar una masia abandonada prop del meu poble. Tenen el seu hort, però estan anant a treballar fora continuament. I llavors és quan algú diu que el fet de ser autosuficient implica una autoexplotació brutal. Sí, però, si visc al camp, prefereixo ser autosuficient que anar a reciclar al contenidor del Caprabo.

Desbrossar sense màquines

Balsells passa aquest hivern desenvolupant un conveni amb l'Ajuntament de Sant Boi per mantenir franges forestals, amb l'objectiu d'evitar incendis. Tot i que ens trobem en plena àrea metropolitana de Barcelona, la presència de ramats a la zona era força habitual fins no fa gaire. “Al Baix Llobregat, és on hi havia més caps de bestiar de tot Catalunya; fa uns dotze anys n'hi havia uns 50.000 i ara només en queden 6.000”, recorda el pastor.

En què consisteix el projecte que desenvolupes a Sant Boi?

Ja havia estat desenvolupant projectes semblants a altres llocs i Medi Ambient va dir que, a Sant Boi, volien començar un projecte amb cabres en una franja de terreny públic. Hi ha hagut un incendi cada dos o tres anys i, així, volen evitar-ne més. El problema és que s'aboquen diners a fer estudis i proves pilot que demostren el que tota la vida ha demostrat el sentit comú: quan hi ha gent al territori i el bosc està ben gestionat, no hi ha tants incendis. Tampoc no es tracta de concebre les cabres com si només fossin desbrossadores. Amb les cabres, estem mantenint els boscos amb el valor afegit que no hi entra maquinària pesada ni es gasta combustible. També escampen la femta i la matèria orgànica i reparteixen les llavors i no-saltres mantenim la cabra blanca de rasquera autòctona i l'ofici de pastor. Per a mi, tot això té un valor cultural, social i econòmic molt superior que portar al bosc una colla de persones

amb desbrossadores mitjançant subcontractacions.

Es pot estendre a d'altres llocs?

Actualment, hi ha uns cinc pastors que estan desbrossant franges forestals. La meua idea és obrir una esletxa i que això també es pugui fer a Castellbisbal, a la serra de Marina o a Montserrat. Es

podria establir un conveni perquè aquest sistema es pogués fer efectiu arreu de Catalunya. Ens preocupem molt per la biodiversitat, la flora i la fauna, però, si hi ha un incendi, tot se'n va en orris; per això vam constituir l'associació La Gaiata entre joves pastors i pastores, enginyers forestals, etc.

Rius amb l'aigua clara

L'aigua està considerada un bé públic. No obstant això, la seva gestió habitualment recau sobre empreses privades sota règim de concessió. L'obsessió per treure'n el màxim profit fomenta que els rius competeixin entre ells per tenir l'aigua més barata i això provoca la degradació contínua del medi. L'aparició de projectes i iniciatives ciutadanes per la defensa i la protecció del medi natural, com el Projecte Rius, ha fet créixer la consciència ecològica sobre els rius i les conques fluvials i cada vegada hi ha més persones que s'impliquen en la custòdia del territori. Però, quin paper juga la participació social si els recursos són gestionats per mans privades?

Redacció

quadernsdillacrua@setmanaridirecta.info

El Gaià és un riu típicament mediterrani de prop de 90 quilòmetres de llargada. S'origina a la conca de Santa Coloma de Queralt, s'endinsa per la serralada prelitoral, travessa diversos pobles fins arribar al terme municipal del Catllar, on tota l'aigua del riu s'embarca al pantà de Gaià, onze quilòmetres abans d'arribar a la desembocadura. Des que es va inaugurar l'embassament situat als termes de Vespella de Gaià i del Catllar l'any 1975, l'aigua del Gaià s'envia a través d'una canonada fins a la seu de la petroquímica Repsol al Morrell i a les comunitats de regants del Catllar i de la Riera de Gaià. Des de la construcció d'aquest embassament, el cabal natural del baix Gaià és inexistent. Manca aigua als onze quilòmetres finals del riu, cosa que ha provocat la degradació de la flora i la fauna i la davallada de la funció de corredor biològic que desenvolupa. Per altra banda, els pous s'han salinitzat, l'espai natural de la desembocadura i la reserva natural de fauna salvatge s'han malmès, hi ha hagut interrupció de les aportacions de sediments a la platja de Tamarit i s'ha accentuat l'abocament de deixalles i la pèrdua del valor social del riu. No obstant això, Repsol encara hi té una concessió, que té vigència fins a l'any 2050. En contraposició a aquesta situació del riu, des de 1999, més d'una vintena d'entitats i persones van crear la plataforma Salvem el Gaià. Durant més de dotze anys, Salvem el Gaià ha promogut una consulta popular al

El darrer pas del procés de mercantilització de l'aigua a Catalunya és la privatització de la gestió d'Aigües Ter-Llobregat, l'entitat responsable del subministrament a la regió de Barcelona

Baix Gaià per preguntar al veïnat de la zona quina era la seva opinió, ha convocat diverses marxes i accions reivindicatives, s'ha reunit amb les parts implicades -Repsol, l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), el Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya- i ha aconseguit que la taula d'alcaldes del Baix Gaià es reunís per

tractar aquesta qüestió. La plataforma també va presentar una queixa davant del síndic de greuges, on es recordava que, durant els anys 1996 i 1998, el Parlament de Catalunya havia aprovat una resolució no de llei en la qual explicitava que calia recuperar el cabal del riu. El síndic va resoldre que l'ACA havia de treballar per garantir el cabal de tots els rius catalans.

Directiva marc de l'aigua: lletra morta

Es fa difícil, però, esperar que les administracions públiques ens solucionin els problemes del medi. Per això, la ciutadania podem participar d'una manera més directa en la protecció i la millora de l'entorn i dels rius en particular. La llei ofereix mecanismes per expressar les opinions i transmetre-les als òrgans de decisió perquè les tinguin en compte, tot i que sovint el camí és llarg i ple d'obstacles, tal com palesa el tancament recent del portal de participació de l'ACA www.acaparticipacio.cat. Fins fa pocs mesos, el domini recollia tota la informació sobre la participació activa de la ciutadania en els processos de pla-

Celebració del
quinzè aniversari
de Projecte Rius i
Associació
Ambiental la Sínia
a la conca del Gaià
-
Roger Gili

nificació de la gestió de l'aigua. Segons l'ACA, aquesta participació era: "Un dels objectius plantejats en l'àmbit europeu en la Directiva Marc de l'Aigua (DMA), ja que, com a ciutadans i ciutadanes, tenim el dret d'incidir i opinar sobre els processos de decisions i els afers públics". Tanmateix, el portal es va tancar amb l'argument que no hi havia prou finançament. A més, el dia 8 de febrer, el darrer consell de l'ACA va decidir eliminar els consells de conca, que es van substituir per comissions de desembassament. El darrer pas del procés de mercantilització de l'aigua a Catalunya és la privatització imminenta de la gestió d'Aigües Ter-Llobregat (ATLL), és a dir, l'entitat responsable de la xarxa de subministrament de la regió metropolitana de Barcelona des dels embassaments fins als dipòsits de distribució. Segons alerten veus expertes, com la de l'hidrogeòleg Daniel Barbé, aquesta privatització suposarà "una degradació ecològica imparable", ja que les empreses privades prendran decisions sobre com han de créixer les ciutats, on s'han de tenir els regadius, etc. En aquest sentit,

l'esmentada Directiva Marc de l'Aigua va sorgir perquè, tot i que la qualitat ecològica dels rius millorava, es mantenia estable i es va pensar que, per millorar-la, calia molta més implicació ciutadana perquè totes fóssim conscients dels costos de mantenir la qualitat ecològica de l'aigua i incidíssim en la necessitat d'un canvi de xip en la gestió. Això vol dir, per exemple, que les ciutadanes hem de fixar-nos en el fet que el riu estigui bé, demanar que s'imputin els costos reals que tenen el cicle de l'aigua i les seves infraestructures i que sigui possible la nostra participació en la gestió dels recursos hídrics. Sembla, tanmateix, que darrerament tornem a mirar l'aigua exclusivament com un recurs del qual es pot treure el màxim benefici.

Projecte Rius: el corrent ciutadà

Enguany, se celebren quinze anys de l'Associació Hàbitats, una entitat creada el 1997 amb l'objectiu de fomentar l'apropament de les persones a l'entorn natural i convertir-les en protagonistes de la conservació del territori. Al llarg d'aquests quinze anys, l'entitat ha

desenvolupat moltes iniciatives, d'entre les quals en destaca una en particular, el Projecte Rius.

Aquest projecte es proposa estimular la participació activa de la societat en la conservació i la millora dels nostres rius, fomenta l'apropament de les persones al medi i permet conèixer les característiques dels ecosistemes fluvials, la seva importància ecològica i sociocultural i també els problemes que pateixen els rius i el que es pot fer per millorar-los.

Mitjançant l'educació ambiental, el foment del teixit associatiu i el treball en xarxa de les voluntàries, el projecte promou la implicació de persones i entitats en la millora dels nostres rius i de l'entorn natural. Després d'aquests anys, les responsables del projecte constaten que cada vegada hi ha més gent que s'interessa per la conservació dels espais fluvials i sorgeixen més entitats ubicades en altres realitats, entorns i territoris que segueixen la idea del Projecte Rius. La iniciativa, doncs, es consolida a mesura que creix la implicació de les persones amb el medi. Actualment trobem el Projecte Rius a Galícia (ADEGA); a la conca del Xúquer (Fundació Limne); a Cantàbria (Red Cambera); a Astúries (AS-DENUT); a Madrid (Asociación Territorios Vivos); a El Bierzo-Laciana (CIUDEN) i a Portugal (ASPEA). Fora de la Península Ibèrica, també es desenvolupa a Mèxic (Gaia) i a Bòsnia i Hercegovina (Lijepa Nasa).

La inspecció dels rius

Les inspeccions de riu són una eina promoguda pel Projecte Rius que permet que la ciutadania s'acosti al riu d'una manera senzilla i entretinguda. Pot ser un primer pas per conèixer un riu, o bé un mecanisme per fer un seguiment de com evoluciona.

Conèixer l'estat d'un tram de riu pot proporcionar informació essencial per dur a terme accions de planificació, protecció i millora dels nostres rius. Les persones voluntàries que participen d'aquesta iniciativa recullen dades que serveixen per identificar punts crítics del riu, fer públics certs problemes en la qualitat de les aigües, avaluar la qualitat de l'aigua al llarg de la conca, establir prioritats de control de contaminació del riu i influir en decisions de planificació del territori.

Amb la metodologia de les inspeccions de riu, el Projecte Rius ofereix al voluntariat la possibilitat de determinar alguns dels signes vitals d'un riu i de notificar i denunciar ràpidament els problemes que s'hi detecten, tant a les administracions com a la societat.

A partir de les inspeccions de les persones voluntàries, anualment, s'elabora l'informe sobre l'Estat Ecològic dels Rius i Rieres de Catalunya, l'anomenat *Informe RiusCat*.

Desembocadura del riu Gaia -
Rafael López-Monné

Itinerari pel riu Congost fins a l'espai de Can Cabanyes (Granollers, Vallès Oriental) -
Projecte rius

Objectius del Projecte Rius

- Promoure l'apropament i la vinculació de la població a l'entorn fluvial.
- Estimular i potenciar el voluntariat ambiental en relació amb el coneixement, la conservació i la millora dels rius i de l'entorn natural en general.
- Apropar el mètode científic a la ciutadania com una eina per analitzar i conèixer l'estat dels rius.
- Fomentar la creació de xarxes de voluntariat ambiental a l'entorn de les conques fluvials i promoure una visió integral de les condicions ambientals, socials i culturals dels nostres rius.
- Facilitar la creació d'iniciatives de participació ciutadana en la presa de decisions i la intervenció al voltant del riu.
- Vehicular estratègies de custòdia del territori vinculades a la millora dels espais fluvials.

La salut dels rius

Arran de l'anàlisi feta per les voluntàries del Projecte Rius, "al voltant del 75% dels ecosistemes fluvials presenten un hàbitat amb alteracions". Això es tradueix, per exemple, amb la presència de deixalles persistents al llarg dels anys. Si bé cada cop és menys habitual trobar grans deixalles o deixalles d'origen industrial, apunta l'informe, els petits residus generats pel consum domèstic encara són força habituals als nostres rius i rieres. De l'anàlisi fisicoquímica dels rius,

també en destaca l'alta concentració de nitrats, que se situen al voltant dels 40mg/l, una xifra que, segons les ambientalistes, hauria de disminuir.

Així mateix, als rius de casa nostra, s'hi detecta la presència d'espècies invasores, com el cranc senyal. El control d'aquestes espècies, que han augmentat durant els darrers anys, requereix —amb paraules de les responsables del Projecte Rius— "el compromís de tota la societat i de les administracions competents".

Per aconseguir que tots aquests problemes millorin, cal que la ciutadania treballi per garantir els cabals ecològics mínims de tots els nostres cursos fluvials. Això vol dir més aigua als rius, una dilució més gran dels possibles contaminants i, en conseqüència, una millora en la riquesa dels hàbitats. És fonamental, per tant, la gestió acurada dels recursos hídrics, més enllà dels interessos econòmics, ja que l'ús de l'aigua no ha de posar en perill la qualitat del nostre ecosistema.

A la platja d'Altafulla, un grup de persones inspecciona la desembocadura del riu Gaia -
Rafael López-Monné

MÉS INFORMACIÓ

<<http://projecterius.org>>

L'heretgia de les baules

FOTOGRAFIA: Ramon Fornell

El dia que van arribar les màquines, la senyora Pepita es va llevar a la mateixa hora de sempre. Es va preparar el cafè amb llet en got de cada matí, va obrir el paquet de galetes, en va treure tres i es va asseure a la tauleta de la cuina. El gat va enfilar-se-li a la falda just en el moment que ella sucava la primera galeta al cafè amb llet. Quan esmicolés la tercera dins el got per fer-ne pastetes, les màquines començarien a envair el carrer. Abans, però, haurien arribat els veïns i les veïnes del poble, en silenci, i haurien envoltat tota l'illa de cases amb les mans enllaçades. La senyora Pepita va recollir amb un dit les molles que havien caigut damunt les tovalles. No estava sola. I no pensava moure's de casa seva.

Feia només uns dies, l'alcalde assegurava que no permetria que ningú regalés l'últim transbordament de la seva targeta de transport. Regalar, la pitjor de les heretgies. Regalar un viatge de metro, regalar temps, regalar mans que seran baules humanes contra el despotisme destructiu de les màquines. El monstre capitalista fa espetegar contra l'asfalt rabiosos cops de cua en plena agonia. Com goseu compartir? Com goseu unir-vos, ajudar-vos, cooperar? Com goseu

atacar d'arrel els fonaments del sistema que us necessita individuals i individualistes, competitiu, cecs davant els milers de vides humanes abocades a la misèria a costa de l'enriquiment d'uns pocs? Com goseu crear alternatives? Com goseu ser lliures?

"No tinc por de morir", diu el germà Luc al prior del monestir de Tibéhirine, a la pel·lícula *Des hommes et des dieux*. "Sóc un home lliure". Només quan no temem la mort, quan no temem les crisis, el buit, la fi de les etapes, de les feines, dels amors som plenament lliures. Només quan no temem la mort la integrem a dins la vida. I el dia que no temem la mort d'aquest sistema que ha perpetrat crims econòmics i ha dut el planeta a límits insostenibles, serem homes i dones lliures. I heretges. Perquè l'heretgia, en l'era capitalista, són els bitllets de metro que regalem a un desconegut perquè ens dona la gana, és el compromís d'uns monjos amb l'amor i la vida, són les baules humanes que enllacen cadenes i salven les cases del casc antic del meu poble.

Sònia Moll Gamboa

, observatori dels mitjans

observatorimitjans@setmanaridirecta.info

ANÀLISI

La violència grega no indigna

L'acció del bloqueig al Parlament del 15-J va encendre la premsa pel seu caràcter 'violent', però, en canvi, no ha aparegut ni una sola crítica en relació a les mobilitzacions gregues

Marc Torras

"Indignant", "democràcia segrestada", "kale borroka a Barcelona" o "assetjats". Aquests van ser alguns dels termes més utilitzats pels mitjans catalans i espanyols el 15 de juny de 2011 quan el moviment del 15-M va intentar bloquejar el Parlament per protestar contra l'aprovació d'uns pressupostos marcats per les retallades socials. Aquesta secció de la DIRECTA es va centrar, llavors, a analitzar el tractament de la protesta i, entre d'altres conclusions, establia que la suposada violència havia ocupat deu pàgines per cada mitja que es destinava a parlar sobre l'aprovació dels pressupostos, el motiu de la protesta. De fet, gairebé totes les editorials van condemnar l'acció indignada i diverses columnes d'opinió hi ficaven culterada. Ara, en canvi, la percepció de la violència ha canviat. El diumenge 12 de febrer, el Parlament grec va aprovar un nou paquet de retallades imposat per Europa

mentre els carrers d'Atenes vivien durs d'enfrontaments entre manifestants i policia. Llançament de còctels Molotov, edificis cremant i columnes de fum van ser algunes de les imatges més repetides a la premsa i la televisió. Amb tot -i tenint en

La forma de protestar ja no importa, ja no deslegítima la causa, com va passar a la ciutat de Barcelona

compte que, al Parlament català, el més violent va ser pintar una jaqueta-, les tertúlies han passat per alt la violència. Si més no, no hi ha hagut crítiques contra els grups de manifestants. La forma de protestar ja no

d'allò que passava als carrers. Aquest cop, no hi havia "antisistemes" ni "grups infiltrats" i la violència en cap cas era el motiu de debat, sinó una conseqüència que es planteja com a lògica després de l'acció del govern. Resulta incomprensible que una acció de desobediència civil fos tan i tan censurada i que una protesta marcadament violenta sigui tan ben compresa. Diuen que la distància dóna perspectiva, deu ser això.

Les xarxes critiquen la cobertura informativa

Al mateix temps que Grècia es veia immersa en aquest moment convuls, les xarxes socials treien fum. És el cas de Twitter, on diferents *hashtags* van promoure el suport a les mobilitzacions i van difondre el que estava passant a través d'imatges i d'enllaços a portals on es retransmetia la situació en directe. Alhora, però, van aparèixer multitud de crítiques als canals d'informació de 24 hores per què no van fer cap consideració especial als fets. És el cas del

3/24, que, a l'emissió posterior a la votació, va oferir una peça que gairebé no superava un minut. En aquest sentit, però, el tractament no va canviar massa el dia següent. Mentre la mort de la cantant Whitney Houston comptava amb la crònica del periodista de TV3 Antoni Bassas, a Grècia no hi havia cap envida especial.

PREMSA

Expedienten 'El País' per les condicions laborals de les becàries

El País podria rebre una multa de 100.000 euros per les males condicions laborals en què es troben les persones becàries que treballen a la redacció del rotatiu. Així es desprèn de diverses informacions sorgides arran de l'expedient que ha obert Inspecció

de Treball al diari del Grup Prisa. Les redactores becades cobren entre 700 i 800 euros mensuals per treballar en torns de nit i caps de setmana. A més, tot apunta que es tracta de tasques de "responsabilitat" per les quals no reben cap supervisió. Les periodistes formen

part del Màster de Periodisme UAM-El País, pel qual paguen prop de 12.000 euros, i ara estarien duent a terme feines que no s'adapten als seus estatus ni es corresponen amb els horaris marcats. Per tot plegat, el juny de 2011, el comitè d'empresa va intentar negociar la

modificació de les condicions laborals amb la direcció del diari, però aquesta ho va desestimar. Per tant, es va passar a la denúncia i, durant el gener, s'hauria emès una primera resolució que encara no ha arribat a mans del comitè. En tot cas, tot apunta que s'obliga l'empresa a can-

viar el règim de treball de les persones afectades. A partir d'ara, no podran fer torns de nit ni de cap de setmana i tampoc podran treballar més hores de les marcades ni viatjar. Continua sent una incògnita si finalment hi haurà una sanció econòmica. REDACCIÓ

FREQUÈNCIES LLIBRES

Ràdio Bronka 104.5FM (també 96.6FM de 00h. a 14h.) Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info | Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona www.contrabanda.org | Ràdio Línea IV (només web) Barcelona www.radiolinea4.net | Ràdio Pica 96.6FM Barcelona www.radiopica.net | Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona) www.radiorsk.info | Ràdio Trama 91.41FM Sabadell www.radiotrama.net | Ràdio Kaos 90.1FM Terrassa www.canangladajove.terrassa.net | Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa www.postscriptumradio.org | Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà www.radiopinsania.wordpress.com | Ràdio 90 101.4FM Olot www.r90.org | Ràdio Klara 104.4FM València www.radioklara.org | Radio Malva 105FM València www.radiomalva.wordpress.com | Radio Aktiva 107.6FM Alcoi www.radioaktivafm.blogspot.com | Radio Mistelera 100.8FM Dènia - La Xara www.lamistelera.org

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | Sants TV <http://sants.tv> | Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al CANAL 37 DE LA TDT. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

DILLUNS: 22h. L'Entrevista
DIMARTS: 22h. Docu...mental&Gènere
DIMECRES: 21:30h. Programa d'Horitzo TV

DIJUS: 22h. V tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de Latele
DIVENDRES: 21h. Programa de l'aigua

DISSABTE: 21h. La Xerrada
DIUMENGE: 23h. Zientia i Zpirit.

... Els centres de poder capitalista, liderats per un sector financer que ha mantingut intacta la seva capacitat política, han pressionat amb èxit per exigir el seu rescat per part dels estats i, després, rellançar una contraofensiva al·lucinant i ambiciosa, que ha significat l'atac més important a l'història de l'estat del benestar contra els drets laborals i les pensions, la sanitat i l'escola públiques.

Observatori Metropolità

Els fraus de la crisi

Cinc maneres de no entendre res

ISBN 978-84-92559-38-1 | 1104 pàgines | 5 euros

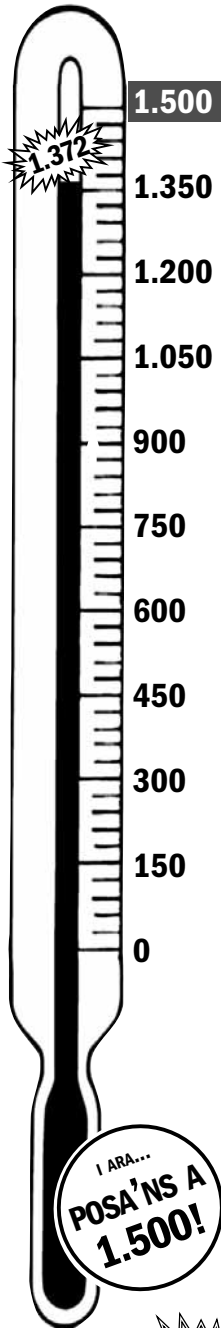
www.viruseditorial.net | www.viruslibreria.net | info@viruseditorial.net
editorial · distribuïdora · llibreria web

editorial
virus

, espai directa

SUBSCRIPTÒMETRE

EXPRESSIÓ DIRECTA

CONNECTA BARRIS RECUPERA ESPAIS

L'EXPRESSIÓ DIRECTA S'EXPANDEIX I ES LLANÇA AL 'CROWDFUNDING'

Expressió Directa: connecta barris, recupera espais. Aquest és l'eslògan que obra la quarta edició del cycle de músiques crítiques encapçalat per la Directa i que se celebrarà del 10 de març al 26 de maig. Tot plegat amb diverses novetats i nous aliats. El cycle pren una nova embranzida i una nova filosofia: potenciar la xarxa de cultura crítica existent a la ciutat, crear circuits culturals no mercantilistes i enfortir els centres culturals autogestionats com a eina de transformació social. El resultat és una mostra que recorrerà la ciutat amb parades a l'Ateneu Popular de 9 Barris, el Centre Cultural Farinera del Clot, la Lleialtat Santsenca i L'Harmonia de Sant Andreu del Palomar. Per tal de finançar els costos de difusió de tot el cycle, l'Expressió Directa és a Verkami amb l'objectiu d'aconseguir 1.000 euros. La campanya, que durarà fins a inicis de març, preveu anar publicant progressivament les novetats dels diferents esdeveniments d'Expressió Directa que de moment ja podem confirmar que van molt més enllà de la música. Les persones que hi participin com a mecenes podran obtenir diverses recompenses, una de les quals és l'entrada als actes del 6è aniversari de la Directa que se celebrarà el proper 21 d'abril.

+INFO: <http://expressiodirecta.wordpress.com/>

APORTACIONS: www.verkami.com/projects/1377-expressio-directa-connecta-barris-recupera-espais

Expo d'il·lustracions de la DIRECTA a **Can Capablanca**

Si voleu portar l'exposició a algun local, ateneu, casal, etc.: edicio@setmanaridirecta.info

FINS EL 29 DE FEBRER

Comte Jofre, 30 Sabadell www.cancapablanca.cat

PUNTS DE VENDA:

- BARCELONA. GRÀCIA:** Llibreria Aldarull · Martínez de la Rosa, 57 | Cap i Cua · Torrent de l'Olla, 99 | Infoespai · Plaça del Sol, 19 | Taifa · Verdi, 12 | Papereria Cercles · Bailen 201 | Quiosc Punt i Coma · Guillem Tell, 29 | Estanc · Roselló amb Castillejos. **EIXAMPLE:** Quiosc Manu · Nàpols-Roselló. **CLOT:** El Brot (La Farinera) · Gran Via, 837 | CSO La Revoltosa · Rogent, 82. **SANT ANDREU:** Bar La Lira · Coroleu, 15 | Quiosc Comerç · Plaça Comerç | Quiosc Rambla · Fabra i Puig, 10 | Ateneu Llibertari del Palomar · Coroleu, 82. **NOU BARRIS:** Ateneu Popular de 9 Barris · Portlligat, 11-15 | Can Basté · Passeig Fabra i Puig, 274 | Casal de Barri de Prosperitat · Pl. Àngel Pestaña, 4. **CIUTAT VELLA:** **AQUENI** · Méndez Núñez, 1 principal | Xarxa Consum Solidari · Pl. Sant Agustí Vell, 15 | El Lokal · Cera, 1 bis | La Rosa de Foc · Joaquín Costa, 34 | Quiosc Colom · Rambles | Quiosc Tallers · Rambles | Quiosc Canaletes · Rambles. **SANTS:** Centre Social de Sants · Olzinelles, 30 | Espai Obert · Violant d'Hongria, 71 | La Ciutat Invisible · Riego, 35 | Terra d'Escudella · Premià, 20 | Teteria Malea · Riego, 16 | Quiosc · Plaça del Setge de 1714. **BELLATERRA:** Quiosc de Ciències de la Comunicació. **BERGA:** Llibreria La Mafalda · Plaça Viladomat, 21. **CALDES DE MONTBUI:** Centre Ateneu Democràtic i Progressista · Corredors de baix, 1 | Quiosc del Caprabó · Av. Pi i Margall, 183 | Papereria Can Rosell · Av. Josep Fontcuberta, 118. **CARDEDEU:** Quiosc del Centre · Ctra. de Còrdenes, 4. **ESPLUGUES DE LLOBREGAT:** Ubud Arnesania · Mestre Joaquim Rosal, 22. **GIRONA:** Llibreria Les Voltes · Plaça del Vi, 2 | Quiosc · Plaça Catalunya | Logofobia · Parada a la UdG. **GRANOLLERS:** Llibreria La Gralla · Plaça dels Cabrits, 5 | Anònims · Miquel Ricomà, 57 | El Racó Ecològic · Roger de Flor, 85. **L'HOSPITALET DE LLOBREGAT:** Quiosc · Plaça del Repartidor. **IGUADADA:** Llibreria Llegim · Ptg. Capità Galí, 4. **LLEIDA:** Ateneu La Maranya · Parc, 13 | Biotiga · Ramon Llull, 6 | Espai Funàtic · Pi i Margall, 26. **MATARÓ:** Llibreria Robafaves · Nou, 9. **MANRESA:** Moe's · Joc de la Pilota, 9. **MOLINS DE REI:** Llibreria Barba · Rafael Casanova, 45. **LA PALMA DE CERVELLÓ:** Estanc La Palma · Av. Catalunya, 31. **PALMA DE MALLORCA:** Llibreria Mallorca · Església de Santa Eulàlia 11. **EL PRAT DE LLOBREGAT:** Quiosc Piscis · Avinguda Montserrat, 45. **RIBES DEL GARRAF:** Llibreria Gabaldà · Plaça de la Font, 2. **RIPOLET:** El Local · Monturiol, 32. **SABADELL:** Can Capablanca · Comte Jofre 30. **SANTA COLOMA DE GRAMENET:** Associació Cultural Popular Aramateix · Montserrat 3. | La Krida · Sicília, 97. | Llibreria Distrivinyes · Sant Ramon, 22. **SANT BOI DE LLOBREGAT:** Ateneu Santboià · Av. Maria Girona, 2. **SANT FELIU DE LLOBREGAT:** Teteria Índia · Jacint Verdaguer, 9 | Ateneu Sanfeliuenc · Vidal i Ribas, 23. **SANT JOAN DESPI:** Kiosk Dot · Pg. Canal s/n amb Av. Barcelona. **LA SEU D'URGELL:** Llibreria La Llibreria · Sant Ot, 1. **SOLSONA:** Llibreria Cal Dach · Sant Miquel, 5. **TARRAGONA:** CGT Tarragona · Rambla Nova, 97-99, 2n pis. **TÀRRAGA:** Fem cadena · Av. Ravall del Carme, 81. **TERRASSA:** Llibreria Atenea · Gavatzons, 20. **VALÈNCIA:** Cafè Tendur · Historiadora Sílvia Romeu, 6 | Llibreria Sahiri · Danzas, 5 | Bar Terra · Baró de Sant Petri, 9 | Sodepau · Carnissers 8. **VILADECANS:** CSO Els Timbres · Av. de la Generalitat, 27 | Llibreria Els Nou Rals · Sant Joan, 19. **VILAFRANCA DEL PENEDÈS:** La Fornal · Sant Julià, 20.

ATENCIÓ

PRESENTACIONS DE LA DIRECTA

17 de febrer 19:30h.
Ateneu Roig
Ciudad Real 25 Barcelona
www.roigcultura.cat

23 de febrer 20h.
Casal Popular l'Arrencada
Parc de Sant Simple, Camí de la Serra Granda S/N.
Santa Eulàlia de Ronçana

Nom..... Cognoms..... Edat.....

Adreça.....

Població..... Codi Postal.....

Correu electrònic..... Telèfon.....

Quota: Ordinària 75 euros | Semestral 40 euros | Solidària 150 euros | Altres ..... euros

Forma de pagament: Domiciliació (escriu a sota el número de compte corrent) / Ingrés

*Amb la subscripció rebré cada setmana la publicació durant un any

Si No Vull rebre informació de qüestions relacionades amb la Directa

Com has conegut la Directa?.....

Ens comprometem a no facilitar les dades a tercers ni fer-les servir amb finalitats alienes a la Directa i a esborrar-les en cas de baixa

, roda el món

internacional@setmanaridirecta.info

PAÍS BASC · PARLEM AMB AMAIA ESNAL, PORTAVEU D'HERRIRA, UN COL·LECTIU DE SUPORT A LES REPRESALIADES POLÍTQUES BASQUES

“No hi pot haver cap solució mentre hi hagi presos i exiliats”

El Kursaal de Sant Sebastià va acollir, el 5 de febrer, la presentació d'Herrira, el nou moviment nascut per donar continuïtat a les iniciatives en defensa dels drets de les represaliades basques. Una cadira nua enmig de l'escenari il·lustrava l'objectiu d'aquest nou espai que, des de tots els racons i àmbits d'Euskal Herria, treballarà perquè totes les persones absents, presoneres i exiliats polítics tornin a casa el més aviat possible. Així ho explica Amaia Esnal Martiarena, exregidora de l'esquerra 'abertzale' a Urnieta (Guipúscoa) i una de les portaveus d'Herrira, el paraigua des del qual fluïran les iniciatives encaminades a fer que aquest col·lectiu pugui tenir veu pròpia en la resolució democràtica del conflicte basc.

Alex Romaguera
Barcelona

Quin és l'origen del moviment Herrira?

Parteix d'Egin dezagun bidea, una iniciativa sorgida fa un any amb l'objectiu d'impulsar la gran manifestació que va tenir lloc pels drets dels represaliats bascos el 7 de gener passat a Bilbao. Arran de l'èxit de convocatòria, es va decidir sumar nous sectors i estendre-la a ciutats i pobles d'Euskal Herria, a través dels *herri bilgunes*

“Cal acabar amb els criteris de venjança que regeixen l'actual política penitenciària”

o assemblees locals. Les adhesions, que avui provenen d'àmbits molt diversos, exigeixen un moviment més formal i organitzat, com és Herrira.

Penseu atraure segments despolititzats o persones que es troben allunyades del suport a les persones represaliades?

Entenem que, amb la nova conjuntura que ha suposat l'obertura del

procés de pau, podem sumar altres forces sensibles a aquestes demandes. No és una percepció personal, sinó la constatació extreta de la marxa del 7 de gener, una de les més importants que mai s'hagin convocat al nostre país. La iniciativa pretén ser el màxim d'oberta i incorporar formes de participació molt diverses.

En quina reivindicació se centra? Reclamem la superació de la política penitenciària actual, que du a situacions tan dramàtiques com les d'en Txus Martin, la vida del qual corre perill. Aquests episodis responen a una òptica repressiva que fins i tot va contra la mateixa legislació o en construeix una d'excepcional i que ha de desaparèixer el més aviat possible, ja que les coordenades també són noves. La nostra prioritat, doncs, és acabar amb aquests criteris de venjança que porten a mantenir reclusos els presos malalts o els que, tot i haver complert 25 anys de condemna, continuen a la presó, d'acord amb la Doctrina Parot, que, de facto, comporta la cadena perpètua. També cal evitar que, a causa de la dispersió, els familiars posin en risc les seves vides quan es desplacen, o els casos en què s'aplica l'aïllament prolongat, amb els conseqüents perjudicis per a la salut de la persona presa. Aquestes situ-

acions de càstig s'han d'acabar per fer possible, també, que la política penitenciària afavoreixi la distensió, incloent la participació dels represaliats i les represaliades en el diàleg polític, com va succeir en el seu moment a Irlanda del Nord.

De quina manera hi haurien de participar?

Nosaltres diem que la solució ha de ser integral i que ha de contemplar tant les causes com les conseqüències del conflicte. Tothom hi ha de participar, també el col·lectiu de presos i preses, que, com qualsevol altre, no pot ser vetat. Ha de poder debatre ell internament i reunir-se amb la resta d'agents polítics i socials. I el mateix en relació als refugiats, que també han de deixar de patir la persecució a la qual estan sotmesos des de fa anys.

“L'amnistia és un concepte vinculat a la llibertat que reclamem des l'inici de la transició”

Herrira se centrarà en els drets del col·lectiu sense entrar en altres consideracions?

El full de ruta serà dinàmic, amb la perspectiva que les mesures d'excepció se superin, que el col·lectiu pugui participar en el procés i que s'iniciï el camí pel retorn dels represaliats a casa. Segurament, res no es materialitzarà ni es resoldrà en un sol dia per aconseguir que els presos tornin a Euskal Herria. Això sí, no hi pot haver cap mena de solució mentre hi hagi presos i exiliats.

Amaia Esnal és exregidora de l'esquerra 'abertzale' a Urnieta

El tema de l'amnistia no apareix dins l'agenda?

Ho està, però és un concepte vinculat a la llibertat que reclamem des l'inici de l'anomenada transició democràtica. Un sentit simbòlic que, lluny de representar una mesura concreta, està referit a la superació de les causes del conflicte. No l'hem de perdre de vista. **Irlanda del Nord és vàlid com a mirall a seguir?**

El procés irlandès conté elements que, sense fer-ne una extrapolació mimètica, poden servir-nos. Per exemple, obrir situacions que ens duguin a avançar en la reconciliació i la pau. Però sense pretenem representar els represaliats. Ells tenen la seva veu i sabran què han de fer. A nosaltres ens pertoca pressionar perquè ho puguin fer amb normalitat i amb la resta de sectors implicats en la solució del conflicte.

Busqueu complicitats per fer valer aquestes demandes?

Des d'Egin dezagun bidea vam iniciar contactes amb tots els agents

socials, i Herrira té el mateix plantejament, buscar compromisos i espais de col·laboració conjunts per qüestions concretes, pels quals esperem la implicació de l'àmbit polític, cultural, sindical i institucional. Igualment, dins de l'Acord

“Busquem espais de col·laboració i esperem la implicació de l'àmbit polític, institucional, sindical i cultural”

de Gernika o a través del Grup Internacional de Contacte, pretenem influir els governs espanyol i francès i compartir el principi que el conflicte ha de tenir una solució integral. I per això, insisteixo, és necessari la participació de tothom.

ecofestes
Solucions ecològiques per a les teves festes!!

93 837 15 48
www.ecofestes.com

, roda el món

ESTATS UNITS D'AMÈRICA · L'ESGLÉSIA INICIA UNA CAMPANYA PER L'ANUL·LACIÓ DE LA NORMATIVA SOBRE L'ANTICONCEPCIÓ

Llibertat religiosa versus drets reproductius: la majoria es fa escoltar

JEWEL SAMAD

JOHN BAZEMORE

Aquestes manifestants donen suport a l'organització de planificació familiar Planned Parenthood

Amy Goodman (ALAI)
Nova York (EUA)

La cúpula de l'Església catòlica ha llançat l'equivalent a una guerra santa contra el president Obama. L'arquebisbe Timothy Dolan va fer una crida als membres de l'Església perquè diguin "als seus líders electes que volen el restabliment del dret a la llibertat religiosa i de consciència i que volen l'anul·lació de la normativa sobre l'anticoncepció". Obama està essent pressionat per revertir un reglament de salut que exigeix a les universitats i els hospitals catòlics, igual que a tots els altres empresaris i contractants, que facilitin anticonceptius a les dones que tinguin cobertura mèdica a través dels seus plans d'assegurament de salut. Un membre de la Lliga Catòlica, Bill Donohue, va afirmar: "Combatrem això amb demandes, amb decisions judicials i, per què no? potser també als carers". Però després que les fortes crítiques rebudes forcessin la fundació Susan G. Komen Race for the Cure a fer-se enrere en la seva decisió de retirar el finançament a l'organització de planificació familiar Planned Parenthood, el govern d'Obama hauria d'escoltar la majoria: els nord-americans, fins i tot els catòlics, donen suport amb força als drets reproductius.

Rick Santorum, candidat a les primàries republicanes, va captar l'atenció dels mitjans la setmana

passada després de vèncer a tres estats. Poc abans, el 31 de gener, AP va divulgar la notícia que la fundació Susan G. Komen Race for the Cure, una organització dedicada a la prevenció del càncer de mama que compta amb uns fons de 2.000 milions de dòlars anuals, estava retirant el finançament per realitzar estudis sobre el càncer de mama -en particular, a dones sense assegurança mèdica- a les clíniques participants del programa Planned Parenthood. Una de les principals responsables de la decisió era la flamant vicepresidenta de Komen, Karen Handel, que durant la seva campanya com a candidata a governadora de Geòrgia el 2010 incloïa al programa la retirada del finançament a Planned Parenthood. Les reaccions no es van fer esperar: van ser àmplies i implacables. El 3 de febrer, Komen es va retractar de la decisió i el dia 7, Handel va renunciar al seu càrrec a Komen.

A això, s'hi va sumar la notícia que el Departament de Salut i Serveis Humans dels EUA havia fet pública una normativa que exigeix que els plans d'assegurament de salut ofertats pels empresaris als seus treballadors ofereixin mètodes anticonceptius. Aquesta decisió encara va avivar més la polèmica. Per rematar-ho, el dia de les eleccions primàries, el Tribunal d'Apel·lació del Novè Circuit dels EUA va revocar la controvertida proposta que prohibia els matri-

monis entre persones del mateix sexe a l'estat de Califòrnia.

Per a Santorum, que s'enfronta a les primàries a Mitt Romney, "la tercera va ser la vençuda". Com a catòlic conservador i pare de set fills, Santorum ha lliurat des de fa temps una guerra cultural centrada en el matrimoni, l'avortament i el sexe.

Als EUA, "el 99% de les dones han usat un mètode alternatiu a la planificació familiar natural"

Segons l'institut independent Guttmacher, que estudia temes sobre salut reproductiva a escala mundial, als EUA, "de totes les dones que han mantingut relacions sexuals, el 99% ha usat un mètode anticonceptiu alternatiu a la planificació familiar natural. Aquesta xifra es manté pràcticament invariable en el cas de les dones catòliques (98%)". Segons una enquesta elaborada per l'Institut Públic d'Investigació Religiosa, un 58% dels catòlics considera que els empresaris haurien d'oferir plans d'assistència de salut als seus treballadors que incloguin la cobertura de mètodes anticonceptius.

La política republicana Karen Handel s'oposa a la normativa sobre anticoncepció

Els activistes catòlics que reconeixen l'ampli ús de l'anticoncepció entre els seus fidels malgrat la prohibició oficial suggereixen que les dones puguin accedir als mètodes preventius "a qualsevol altre lloc". I si no poden pagar-los? La coordinadora nacional de SisterSong (col·lectiu per la justícia reproductiva de les dones de color), Loretta Ross, va dir: "Aquesta norma realment permet que les dones amb ingressos baixos que depenen de l'assistència de salut tinguin accés al control de la natalitat, especialment les dones negres. I també cal assenyalar que la llibertat de religió també implica llibertat en la religió. Si no vols usar mètodes anticonceptius, no estàs obligada a comprar-los ni a usar-los. Però no impedeixis que altres dones que sí que volen usar-los i que no poden pagar-los puguin accedir a ells".

Una solució possible al debat prové d'un lloc inesperat. Michael Brendan Dougherty, comentarista catòlic, fa un parell de setmanes, a l'església, va sentir el capellà llegint la carta de l'arquebisbe Dolan que crida els catòlics a oposar-se al president. Dougherty, partidari de l'oposició a la reglamentació sobre anticoncepció, va dir que un sistema de salut de pagador únic re-

soldria el problema: "Resoldria, particularment, el problema de consciència, com va succeir a Europa. Als arquebisbes, no els agrada que els governs subvencionin l'avortament ni l'anticoncepció, però no estan del tot enfurismats perquè no se'ls demana que hi cooperin formalment".

Loretta Ross està d'acord amb la implementació d'un sistema de salut de pagador únic, però també llança una advertència: "Que no es posin als nostres dormitoris, que surtin d'aquesta conversa amb la qual, simplement, intenten amagar la seva guerra contra les dones; primer amb tota aquesta retòrica sobre la llibertat religiosa i l'atenció de l'embrió, però no només això, ja que, ara, l'atac contra l'anticoncepció també sosté que s'està atacant el nen que encara no ha estat concebut. No ens quedarem de braços creuats. I com demostra la lluita contra la Fundació Komen, som una força combativa i treballarem per enfortir la postura del President Obama de donar suport a l'accés als mètodes anticonceptius".

Amy Goodman és la conductora del noticiari 'Democracy Now!' i coautora del llibre 'Els que lluiten contra el sistema: Herois ordinaris en temps extraordinaris a EUA'.

EL SENEGAL · ELS GRUPS REBELS VOLEN NEGOCIAR LA PAU SI ES CATEGORITZA LA SITUACIÓ COM UN PROBLEMA INTERNACIONAL

Escalada de violència entre la guerrilla de Casamance i el govern senegalès

Roger Suso
Berlín

La tensió va en augment al Senegal. En plena campanya electoral i enmig d'un clima d'agitació política a tot el país, l'exèrcit ha començat una nova ofensiva militar contra el Moviment de les Forces Democràtiques de Casamance (MFDC) -la principal organització independentista d'aquest territori senegalès- a conseqüència de l'increment, des de fa dos mesos, de l'activitat armada de la guerrilla del MFDC, coneguda també com a Atika. La nova onada d'enfrontaments armats, producte del conflicte de baixa intensitat que viu la regió des de fa 30 anys, s'ha saldat amb un balanç de desenes de morts a ambdues bandes, la presa com a ostatges de vint soldats per part de la insurgència i el bombardeig d'àrees rurals i de la capital de la regió, Ziguinchor.

Casamance és una regió situada als marges del riu homònim, virtualment separada de la resta del Senegal per Gàmbia i l'únic lloc del territori amb una zona de selva tropical -rica en petroli, arròs i anacards- en paral·lel amb Guinea-Bissau i Guinea Conakry, on, des de 1982, l'MFDC du a terme una campanya armada per l'alliberament nacional i l'autodeterminació. A diferència de la resta del Senegal, que és majoritàriament francòfona i poblada pel poble wòlof, Casamance és majoritàriament lusitana i poblada pel poble diola.

Les operacions de la guerrilla de l'MFDC han fet augmentar la pressió sobre el govern per avançar cap a una solució política del conflicte armat. A més, les darreres setmanes, dues faccions de l'MFDC enfrontades entre si -la del front nord (liderada per Salif Sadio) i la del front sud (liderada per César Atoute Badiate)- s'han mostrat partidàries d'iniciar una ronda negociadora per la pau si es categoritza la situació a Casamance com un problema internacional i si les negociacions es duen a terme en un país neutral sota la mediació de l'organització catòlica italiana Comunitat de Sant Egidí. Una altra facció del sud, la liderada per Ousmane Gnantang Diatta, no s'ha pronunciat. A principis de febrer, el braç polític de l'MFDC, encapçalat per Jean-Marie François Biagui, va demanar boicotejar els comicis als candidats a la presidència oposats a la nominació d'Abdoulaye Wade.

Tanmateix, uns dies més tard, va demanar el vot pel candidat

socialdemòcrata Moustapha Niasse i el seu programa per Casamance. Per la seva part, el govern de l'octogenari president Abdoulaye Wade, tot i les greus violacions dels drets humans que ha comès, la utilització de l'exèrcit de Guinea-Bissau per perseguir els grups rebels en territori senegalès i les acusacions contra l'MFDC de rebre diners i armes del règim del deposat president ivoirià Laurent Gbagbo i de l'Iran, ha dit que està disposat a reunir-se amb l'MFDC si guanya les eleccions.

Durant el 2004, l'MFDC, liderat pel capellà Agustin Diamacoune Senghor, va firmar un acord amb el govern central presidit per Wade per posar fi al conflicte armat, per dotar Casamance de més finançament econòmic i per aconseguir la reinserció socioprofessional dels combatents després d'anys vivint al maquis. No obstant això, l'acord no va ser ratificat per totes les faccions de l'MFDC, ja que el document no contemplava cap tipus de solució política -tampoc cap forma d'autogovern- per Casamance, fet que ha comportat la persistència de la insurgència armada contra les forces de seguretat senegaleses i la lluita interna entre les faccions unionistes autonomistes i les independentistes de l'Atika.

Mentre el liberal Wade estava a l'oposició i el Senegal era governat pel Partit Socialista d'Abdou Diouf, Casamance va ser un dels seus bastions electorals. Poc abans d'arribar a la presidència l'any 2000, Wade va afirmar que, si ell governava el Senegal, solucionarà el conflicte a Casamance en 100 dies. Tanmateix, dotze anys després, el conflicte continua ben actiu i Wade segueix defensant la unitat nacional amb dents i ungles. L'acord de pau de 2004 no ha servit per donar resposta ni solució als problemes principals d'un conflicte que ha provocat la mort de fins a 5.000 persones, centenars de desaparegudes i desenes de milers de refugiades. Així, continuen sent vigents els greuges de les habitants de Casamance, sorgits de l'abandonament econòmic de la regió -en termes d'infraestructures i educació- per part del govern central, del colonialisme interior promogut des de Dakar i Sant Lluís a les terres de cultiu expropiades el 1974, del menyspreu i el jacobinisme de Wade respecte a les diferències ètniques, lingüístiques i religioses del territori i dels problemes que suposa la gran quantitat de mines antipersona que romanen sense desactivar en terra casamancesa.

MEGAN CÉCILE RADFORD

Després de dotze anys d'un govern marcat per la corrupció, Abdoulaye Wade es nega a deixar el poder

> El cop d'Estat constitucional

Després de 26 anys a l'oposició i dotze d'un govern marcat per la corrupció, el nepotisme, l'enriquiment personal i els talls d'electricitat freqüents per tot el país, Abdoulaye Wade, de 85 anys, es nega a deixar el poder malgrat haver superat el límit constitucional de dos mandats. Una àmplia coalició de partits polítics de l'oposició agrupats en l'anomenat Moviment del 23 de juny (M23) i el moviment social d'indignades *Y'en a marre* (*N'estem fartes*, en llengua wòlof), van considerar la decisió del Consell Constitucional de 27 de gener de validar la candi-

datura de Wade per a un tercer mandat en les eleccions del 26 de febrer com un "cop d'Estat constitucional", ja que, al seu torn, va rebutjar les candidatures del cantant de *mbalax* Youssou N'Dour i de dos candidats més. Així, seguint les convocatòries de l'M23 i de *Y'en a marre* i emmirallades amb la plaça Tahrir del Caire, centenars de milers de persones van ocupar els carrers de la majoria de les ciutats senegaleses i la plaça de l'Obelisc de Dakar per protestar contra Wade i forçar la seva dimissió. Tanmateix, les protestes, que en cap cas fan referència a Casamance,

han anat de més a menys a mesura que s'acosta la cita electoral i augmenta la repressió policial amb foc real a les manifestacions, els disturbis i l'agitació política de les simpatitzants de Wade perquè no retiri la seva candidatura es fa més forta. Al mateix temps, diversos candidats de l'M23 han trencat l'estratègia d'unitat del moviment i han començat a fer campanya electoral pel seu compte, a la vengada que s'ha fet palès que Karim Wade, el fill del president Wade, té ben controlades les institucions per assegurar-se la successió presidencial per la via dinàstica.

, expressions

expressions@setmanaridirecta.info

Charles Dickens: un escriptor que és més actual que mai

Enguany, es compleixen 200 anys del naixement de l'autor d'«*Oliver Twist*»

A l'assignatura introductòria d'Història Contemporània, el professor va tenir el bon criteri de fer-nos llegir Charles Dickens per copsar el significat profund de la revolució industrial. Recórrer als clàssics és la millor manera de comprendre el món, sobretot quan el relat històric no sempre és capaç de transmetre la dimensió de la tragèdia d'una època durant la qual lògica econòmica del capitalisme va desfermar una infinitud de drames personals.

Xavier Diez
expressions@setmanaridirecta.info

L'Anglaterra victoriana es va fonamentar en la revolució industrial. Per facilitar el pas al nou sistema, el poder polític, ja en mans del poder econòmic, va precipitar un seguit de transformacions terribles. A fi d'empènyer milions d'homes, dones i criatures a unes fàbriques on se sotmetia persones a condicions per sota de la subsistència i la dignitat, es va privatitzar el camp, es va il·legalitzar la pobresa i es va forçar el camperolat sense terra a triar entre l'exploatació fabril o les institucions carceràries dels asils de pobres -els *workhouse*. Precisament, l'experiència

És el cronista dels horrors de la societat victoriana, on impera el model social que deriva del capitalisme triomfant

traumàtica d'un infant de dotze anys, procedent d'una classe mitjana empobrida per l'empresonament del pare, en una fàbrica de betum va convertir Charles Dickens en escriptor i cronista dels horrors de la societat victoriana. Una existència grisa, dura, rigorosa, quadriculada i de maons vermells tacats del sutge de les fàbriques. Una Anglaterra dominada per la cobdícia dels nombrosos Scrooge, el llòbrec i insensible protagonista del *Conte de Nadal* tan a bastament representat, que el sistema va engendrar. Una Anglaterra on l'autor denuncia allò que Marx

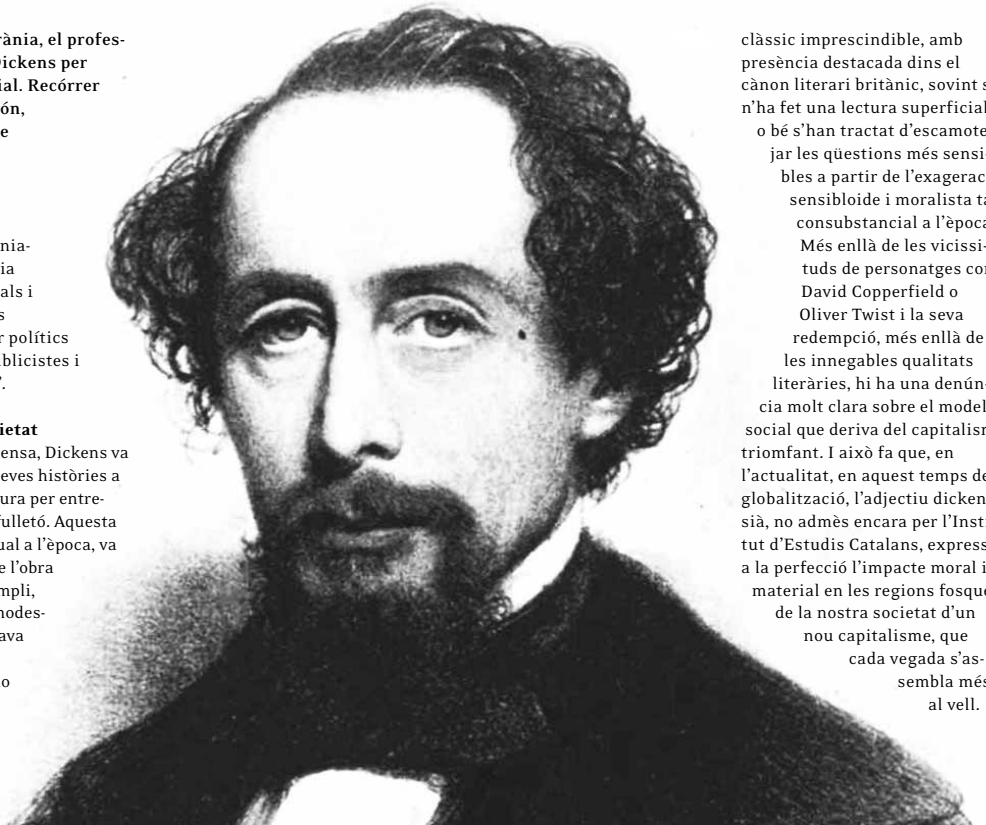
va explicar coetàniament, que "exhibia més veritats socials i polítiques que les pronunciades per polítics professionals, publicistes i moralistes junts".

Retrat d'una societat

Amb una obra extensa, Dickens va popularitzar les seves històries a partir de l'escriptura per entregues pròpies del fulletó. Aquesta estructura, habitual a l'època, va permetre difondre l'obra entre un públic ampli, sovint de classe modesta, que s'emocionava amb unes trames argumentals on no hi faltaven excessos d'afectació sentimental i amb vocació moralista. Una difusió que el va convertir en un dels primers escriptors professionals de masses. Tanmateix, la capacitat de generar personatges arquetípics, sovint propers al maniqueisme, va permetre conscienciar la societat coetània dels danys col·laterals d'un imperi que, alhora, era la *fàbrica del món*. I el reflex d'unes transformacions que, més enllà de la pompa i la circumstància, mantenien una inabastable regió fosca. Dickens, per tant, va mantenir la virtut de mostrar els matisos gens amables d'una societat admirada i temuda pel món, que feien de contrapunt a l'enaltiment del progrés tecnològic, posaven al descobert el revers de la, sovint idealitzada, edat victoriana des d'una falsa nostàlgia.

Tant vigent com sempre

El bicentenari del naixement de l'escriptor anglès servirà per reeditar la seva obra i, sobretot, per rellegir-la. Considerat un

clàssic imprescindible, amb presència destacada dins el cànon literari britànic, sovint se n'ha fet una lectura superficial, o bé s'han tractat d'escamotar les qüestions més sensibles a partir de l'exageració sensibloide i moralista tan consubstancial a l'època. Més enllà de les vicissituds de personatges com David Copperfield o *Oliver Twist* i la seva redempció, més enllà de les innegables qualitats literàries, hi ha una denúncia molt clara sobre el model social que deriva del capitalisme triomfant. I això fa que, en l'actualitat, en aquest temps de globalització, l'adjectiu dickensian, no admès encara per l'Institut d'Estudis Catalans, expressi a la perfecció l'impacte moral i material en les regions fosques de la nostra societat d'un nou capitalisme, que cada vegada s'assembla més al vell.

> La lògica freda del guany econòmic

No es tracta, potser, de la novel·la més coneguda de l'autor anglès. Tanmateix, *Hard times* (*Temps difícils*) és la que ens ajuda més a comprendre l'impacte moral de la misèria material generada per la industrialització. Publicada el 1854, en plena era del vapor, contraposa el món del treball amb el de les classes altes, indiferent a les condicions de vida tan dures del primer i que manté un discurs positivista i insensible, fonamentat en la lògica freda del guany econòmic. Entremig i al marge d'ambdóms, trobem un circ, presentat com una comunitat idealitzada que no pateix la misèria material dels obrers ni la misèria moral de la burgesia. De fet, en una època en què encara no hi

havia hagut la capacitat de teoritzar sobre l'opressió de classes o sobre la lògica del capitalisme, Dickens es dedica a fer un retrat moral i sentimental, adobat amb els valors del cristianisme -l'escriptor tenia un fort sentiment religiós. La crítica social, tanmateix, se centra sobretot en la fredor anòmica de l'utilitarisme filosòfic amb què actua la nova societat. De la mateixa manera que, a *Conte de Nadal* o a *Oliver Twist*, els bons sentiments, la dignitat moral, els valors fraternals del cristianisme, permeten la redempció i la salvació dels personatges. Aquí, Dickens no fa altra cosa que seguir la tradició moralista dels escriptors anglesos i els seus predecessors, que contraposen la moral natural al

càlcul fred, al materialisme insensible dels grups socials dominants, encara que la novel·la -i potser la força- és la capacitat descriptiva. A diferència de la major part de coetanis, centra la seva denúncia en aquesta àrea fosca que el sutge de la indiferència havia tapat.

Hard Times no és una novel·la fàcil. Redundàncies i excessos descriptius. Trames superposades d'intensitat sincopada, com correspon a la majoria de novel·les per entregues. Tanmateix, la desolació dibuixada permet que, molts anys després, deixin un rastre inesborrable. Potser la més útil per comprendre el sentit d'una època que, com el mateix escriptor va definir, va ser essencialment difícil.

CINEMA

Secrets i mentides a l'Iran

Les ocultacions propulsen la trama de 'Nader y Simin, una separación'

'Nader y Simin, una separación' ha estat nominada als premis Oscar

Ignasi Franch
expressions@setmanaridirecta.info

Asghar Farhadi s'ha convertit en la nova estrella de l'audiovisual iranià contemporani. I ho ha aconseguit amb unes pel·lícules que s'allunyen de l'austeritat del primer Abbas Kiarostami, el gran introductor d'aquesta cinematografia a Occident. Kiarostami proposava una derivació del neorealisme més auster, inoculant signes metalingüístics en uns arguments força senzills. Farhadi, en canvi, s'acosta als dispositius estètics del cinema de gènere des d'una sensibilitat vers el treball actoral pròpia del teatre, prioritzant sempre el vessant humà de les històries.

Aquest tarannà híbrid facilita que, de les seves obres, en pugui gaudir una audiència àmplia. L'anterior (i excel·lent) *A propósito de Elly* remetia a un clàssic dels nous cinemes europeus com *La aventura*, presentant una història de desaparició de manera més intensa que a l'obra d'Antonioni. En comparació, *Nader y Simin, una separación* potser resulta menys vibrant, però també més ambiciosa en abraçar més facetes de la realitat. I també té quelcom de *thriller*: un *thriller* legal sense advocats ni fiscals, només amb ciutadanes que s'acusen mútuament i que entren en una espiral embrutidora de mentides i d'amenaçes. L'èxit del film, *Ós de Plata* a Berlín i nominat a dos Oscar, ha provocat que romanguin en algunes sales cinematogràfiques quan ja s'ha comercialitzat la correspondent edició en DVD.

El matrimoni protagonista, format per Nader i Simin, s'ha separat: ella vol viure a l'estranger i

ell es nega a deixar enrere el seu país i el seu pare malalt d'Alzheimer. Una filla comuna dificulta el divorci i, mentre ambdós esperen doblegar la voluntat de l'altre, una picabaralla amb l'assistenta acaba als jutjats i sacseja la situació. A partir d'aquí, Asghar Farhadi desenrotlla una madeixa de conflictes múltiples gestionats mitjançant ocultacions (el mateix director escamoteja a l'audiència imatges rellevants i aquests buits generen emocions incertes), mitges veritats i retrets.

L'autor incorpora en el plantejament narratiu una mirada als conflictes de classes al Teheran contemporani

L'autor incorpora en el plantejament narratiu una mirada als conflictes de classes al Teheran contemporani, on individus cosmopolites i relativament acomodats conviuen amb empleats subalterns. En el cas dels personatges d'aquesta ficció, a ambdós estrats, no sols els separen unes condicions econòmiques i educatives diferents, sinó també les maneres de viure la religió. Però no sembla que l'autor vulgui oferir tesis tancades: si en algunes escenes retrata una fe supersticiosa que provoca dependència d'opinions externes, aquesta mateixa superstició facilita una

Nader y simín, una separación

Director: Ashgar Farhadi.
Cameo, 2011.

resolució deliciosament ambigua quan algú deixa de mentir... no per honestat, sinó per por de càstigs divins. La distància cultural implica extremar les precaucions a l'hora d'interpretar les intencions (i la mirada al divorci) d'un cineasta que, a més, s'ha mostrat poc procliu a parlar de possibles missatges. Però, de nou, el director Ashgar Farhadi sembla advertir-nos sobre el potencial verinós de la mentida i, potser, sobre unes convencions socials (molt marcades per la religió) que afavoreixen conductes hipòcrites. Perquè, entre d'altres coses, la pel·lícula acaba retratant com la filla dels protagonistes s'introdueix a una vida adulta desoladora, caracteritzada per l'engany i per la inflexibilitat en la discrepància.

FOTOGRAFIA

La foscor d'una època

La sala Muncunill acull una mostra de nou autors que van renovar el llenguatge fotogràfic als anys 50 i 60

Una de les instantànies de la mostra, signada per Ricard Terré

Xavi Martí
expressions@setmanaridirecta.info

La fotografia, durant la dècada dels anys 50 del segle passat, va passar a ser una pràctica artística secundària que anava en declivi. Una de les coses que expliquen aquesta situació és l'existència d'una única galeria a Catalunya, la Sala Aixelà. Als anys 50 i 60, van aparèixer un conjunt de nous fotògrafs que van donar un altre enfocament a aquesta expressió artística i que van renovar profundament el seu llenguatge. Aquests nous artistes no es van limitar a entendre la fotografia com una forma de plasmar o calcar la realitat, sinó que la van veure com una eina o un canal per crear obres que parlessin per si mateixes. A partir dels elements simbòlics d'aquell moment, van explicar el moment històric i social d'un país que ja havia abandonat la primera postguerra i que s'ofegava al pantà de la dictadura i l'integritat religiosa més ancestral.

La mostra *Nova avantguarda. Fotografia catalana dels anys 50 i 60*, que està formada per 105 instantànies en blanc i negre de Josep Maria Casademont, Francesc Català-Roca, Toni Catany, Joan Colom, Ramon Masats, Oriol Maspons, Xavier Miserachs, Leopoldo Pomés i Ricard Terré, recull obres que segueixen els paràmetres dels corrents de la fotografia internacional més avançats d'aquelles èpoques i que no ignoren el context social i cultural d'un país enfonsat a la foscor i a la

Nova Avantguarda Fotografia catalana dels anys 50 i 60

Es pot veure a la Sala Muncunill fins a l'1 d'abril.
Plaça Didó número 3, Terrassa.

impossibilitat de treure el cap més enllà de les fronteres per agafar aire. A l'exposició, per exemple, podem trobar algunes fotografies que conjuguen aquests dos elements: entre les punxes d'una tanca de ferro, apareix un braç de plàstic amb el puny tancat; al vidre de l'aparador d'una botiga de compra venda, es confonen els petits objectes religiosos amb el reflex de la catedral de Barcelona; dues dones (amb la cara totalment tapada per una roba de color negre) sostenen la flama generada per uns ciris, i, a Tossa de Mar, un gran nombre de cartells dedicats només a les primeres turistes estrangeres ens parlen de l'estricta aïllament del règim.

A la mostra, es poden veure imatges dels suburbis i de l'extraradi, dels mercats ambulants, de drapaires, de persones d'ètnia gitana, de prostitutes i clients (al Raval) i de processons de Setmana Santa. Les fotografies d'aquests nous artistes són un document excepcional per conèixer la vida quotidiana d'una època que nedava entre el llegat de la guerra i el fosc desenvolupisme tecnocrata.

, expressions

MÚSICA

Al barri el que és del barri

Torna el cicle d'espectacles Expressió Directa per enfortir la cultura crítica a la ciutat

Anna Pujol Reig
expressions@setmanaridirecta.info

Enmig d'un clima força preocupant per la supervivència d'allò que és públic, ja siguin hospitals, escoles bressol, centres culturals o altres equipaments, un any més, torna amb força i més sentit que mai el cicle Expressió Directa. Per dur a terme aquest projecte basat en la reivindicació d'espais per la població i en l'ajuda per a la recuperació d'altres, s'ha creat una programació de concerts i espectacles que es podran gaudir des del 10 de març fins al 26 de maig. Les entitats implicades i impulsores del cicle són el Centre Cultural La Farinera del Clot, l'Ateneu Popular de 9 Barris -que obrirà el cicle amb la celebració del seu 35è aniversari-, l'Ateneu Popular i Cultural L'Harmonia i La Lleialtat Santsenca. Una de les novetats d'aquest any és la incorporació d'aquests dos darrers espais; l'Ateneu Popular i Cultural L'Harmonia encara no compta amb un espai físic, però aporta la gran il·lusió que hi ha entre el veïnat de Sant Andreu del Palomar de poder gestionar de manera comunitària el nou equipament sociocultural que s'ha d'emplaçar a l'antiga fàbrica tèxtil Fabra&Coats. Per altra banda, des del barri de Sants, apareix la Lleialtat Santsenca, una antiga cooperativa obrera de consum que va construir la seva seu en un edifici, actualment catalogat com a equipament i de propietat municipal, que el veïnat vol recuperar per al barri com un nou centre de recursos veïnals, cooperatius i de cultura popular. Una altra novetat és la possibilitat de col·laborar amb el projecte d'Expressió Directa mitjançant el mecenatge popular, ja que el cicle es pot crear gràcies a la col·laboració desinteressada de moltes persones de dins i de fora dels diferents espais. Per aquest motiu, també es demana, en la mesura del possible, el suport econòmic per poder fer realitat aquest cicle alternatiu i autogestionat.

Cranc és una de les formacions que va actuar al cicle Expressió Directa 2011

enguany, és la quarta edició d'aquest cicle que va començar com a iniciativa del Centre Cultural La Farinera del Clot i l'Ateneu de 9 Barris, juntament amb el setmanari de comunicació DIRECTA, per oferir espectacles crítics i de qualitat a preus populars. Està enfocat a donar alternatives al *mainstream* de la ciutat de Barcelona. Expressió Directa té com objectiu més immediat enfortir la xarxa de centres culturals autogestionats dels diferents barris de la ciutat, partint de la idea que, des de la proximitat, hi ha les eines i -sobretot- el coneixement del terreny per aportar a cada comunitat el que realment necessita. Moltes d'aquestes mancances es poden sufragar mitjançant propostes fora de les imposicions de la lògica mercantil

o política amb l'objectiu que, de mica en mica, com una gota petita però constant que cau sobre una roca, vagin transformant i canviant l'entorn més immediat.

Expressió Directa

Del 10 de març al 26 de maig.
Diferents espais.
Preus populars.
Per col·laborar:
<http://www.verkami.com/projects/1377-expressio-directa-connecta-barris-recupera-espais>.
Per consultar actes:
<http://expressiodirecta.wordpress.com/>.

ARTS ESCÈNIQUES

Cabaret SOS RAI: una proposta artística amb impuls transformador

Es tracta d'una explosió d'arts escèniques per celebrar el carnestoltes amb una finalitat solidària

Laura Cardona
expressions@setmanaridirecta.info

Rai Art, el projecte cultural i artístic de l'espai de Recursos d'Animació Intercultural (RAI) presenta una proposta ambiciosa per celebrar el dia de carnestoltes: un cabaret solidari que combinarà expressions artístiques de tots els colors. Màgia, rialles, sorpreses, música, dansa i circ prendran protagonisme el dissabte 18 de febrer. El xou comptarà amb la participació d'artistes reconegudes d'arreu del món. El clown més punyent per part del veterà Jango Edwards; elasticitat, equilibri i força en les acrobàcies aèries de la trapezista i doctora en arts escèniques Beatriz Contreras; teatre i música reciclada a càrrec de la companyia Living Room Circus Music; flamenc i taloneig apassionat de la ballarina Mónica Juárez... Un combinat d'expressions escèniques digne de veure i de viure.

RAI

C. Carders, 12, principal
Metro: L-4, Jaume I.
Barcelona
21h.

Entrada 12 euros inclou sopar, carnet sòcia, espectacle i sorteig de cerveses artesanals de Mosquito.
www.rai.pangea.org

RAI és una associació que ofereix tallers, dansa, teatre i cinefòrums

El preu de l'espectacle inclourà el sopar, el carnet de sòcia de RAI per un any i el sorteig de cerveses artesanals oferides per Mosquito. Els diners recaptats aniran destinats a l'autogestió de l'espai. La crisi i les retallades també han afectat l'àmbit de la cultura i especialment el de la cultura alternativa i, en aquest sentit, el cabaret solidari és una via original i enriquidora per ajudar a tirar endavant el projecte.

RAI és una associació horitzontal, assembleària i independent que promou el canvi social a través de diferents projectes

que tenen com a base la interculturalitat, l'antiracisme, la participació activa, l'autonomia i l'empoderament individual i col·lectiu. RAI va ser fundada a Barcelona el 1993 com una associació que organitzava intercanvis internacionals per a joves que volien conèixer altres realitats culturals. Gràcies a l'esforç i la dedicació de totes les persones que s'han implicat en el projecte, RAI ha anat creixent i s'ha acabat consolidant com una entitat social amb múltiples vies d'actuació. Actualment, el centre s'estructura en quatre àrees: RAI Art, RAI Internacional, RAI joves i RAI formació.

Rai Art és la branca responsable de dinamitzar les activitats artístiques i culturals. El projecte ofereix a les persones, entre d'altres, tallers artístics, espectacles de teatre i dansa i cinefòrums.

LLIBRES

La guerra té nom d'home

Es publica en català l'assaig antibel·licista de Virgínia Woolf 'Tres guinees'

Alba Gómez
expressions@setmanaridirecta.info

Mai és tard per fer un viatge cap al passat. Traslladar-nos al 1938, per exemple, un dels moments més cruentos de la nostra història recent, i descobrir que, quilòmetres al nord de casa nostra, Virginia Woolf enfilava la ploma per fer un crit de pau. Això és *Tres Guinees*, un crit de pau alt, clar, valent, irònic. Però, sobretot, perdurable i universal. Un assaig metòdic, gairebé clínic, amb què la mateixa autora d'*Una cambra pròpia* (1929) esmicola els fonaments del patriarcat i de la violència.

Però, anem a pams. Què empeny una de les precursoros més brillants de la novel·la moderna a escriure aquest pamflet? I encara: per què val la pena de recuperar-lo, gairebé un segle més tard, en la seva versió catalana? Primer, perquè Woolf és original. El seu afany de demostrar que el logos masculí, l'autoritarisme, la guerra i el poder són una mateixa cosa -instal·lada als antípodes del feminisme i la cultura de la pau-, la fa caminar per senders fecunds. Al llarg de 200 pàgines l'autora reflexiona, constata, recull impressions i dades, examina amb ull crític la cultura i la moral del seu temps i acaba demostrant perquè el feminisme és el camí més directe per assolir una societat pacífica.

Tres guinees, que Woolf va trigar tres anys a enllestir, regala a les lectores un compendi de propostes, moltes de les quals encara ara no s'han acomplert. Les dones, defensava l'autora, per exemple, han de subvertir els valors patriarcal tant en l'àmbit privat com en el públic. Han d'actuar, desprendre's del valor de propietat -de la possessió, la gelosia, la cobdícia-, consubstancial al món masculí i a la guerra. I instava: "Si li ofereixen insígnies, ordres o títols: llanci'ls directament a la cara del donant!". Perquè les dones -afirmava- són diferents des del moll de l'os: "Com a dona, no tinc pàtria. Com a dona, no vull cap pàtria. Com a dona, la meva pàtria és el món sencer".

Formalment, *Tres guinees* és una llarga resposta. La resposta de Woolf a la carta d'un prestigiós advocat -un *sir*- que li demana com es podria evitar la guerra. Aquesta pregunta serveix de fil de l'obra: l'autora l'estira i l'estira i acaba tramant tres explicacions. Cada una en un capítol, representada per una

L'escriptora feminista Virginia Woolf és una de les precursoros de la novel·la moderna

guinea, una antiga moneda d'or que Woolf, conferint-li valor simbòlic, volia destinar a causes importants. Al primer capítol, l'autora esmolla el patriarcat, el culpa de deixar les dones al marge de l'educació i de limitar-les al mer paper d'*esposes*. Això fa que atorgui la primera guinea a la responsable d'una universitat per a dones. Al segon capítol, qüestiona el fet que l'accés de les dones a l'esfera pública acabi canviant la cultura dominant. Tanmateix, destina la segona guinea a la tasca d'ajudar les dones a trobar feina. El darrer capítol serveix a Woolf per trepitjar espais de llibertat per a les dones, un trajecte que l'esperona a regalar la tercera guinea a les persones compromeses amb la llibertat i la igualtat, *outsiders* de la societat.

Al final del llibre, hi trobem la resposta sincera de l'autora a la pregunta feta pel *sir*: "Podem ajudar-lo a evitar la guerra no pas repetint els seus mots i els seus mètodes, ans trobant nous mots i nous mètodes", etziba Woolf amb lucidesa.

Cal dir que mentre Woolf confegia aquest assaig, el seu nebot moria a l'Estat espanyol, vestit de brigadista internacio-

Tres guinees

Virginia Woolf.
Angle Editorial, 256 pàgines.

nal. Això la va dur a combatre el dolor amb paraules, algunes inoblidables: "El feixisme parla tant l'anglès com l'alemany", deia, en referència al feixisme del patriarcat.

Seguint la seva estela, avui, ens toca a les lectores de discernir totes les llengües amb què continua parlant el feixisme.

ZONA LLIURE

COSSOS I SEXUALITATS

Els homes i la salut sexual i reproductiva

Maria Olivella
Col·lectiu Naia

Us proposem un experiment: aneu un dia a un Centre d'Atenció Primària (CAP) on hi hagi el Programa d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (PASSIR) i observeu si hi ha algun home a la sala d'espera. Segurament no en veureu cap. Encara que les paraules Salut Sexual i Reproductiva (SSiR) no fan referència exclusiva a la salut de les dones, a Catalunya els homes no solen ser usuaris dels serveis públics en SSiR.

No ho són dels PASSIR, però sí d'ONG que ofereixen serveis de SSiR. Així, el Centre Jove d'Anticoncepció i Sexualitat (CIAS), Gais Positius o Creació Positiva són entitats barcelonines que, com moltes d'altres, atenen homes en relació a la seva SSiR. Aquests exemples ens demostren que els homes tenen necessitats pel que fa a la seva SSiR, però que solen buscar ajuda en espais diferents al PASSIR.

Lavors, per què els homes no fan ús dels serveis públics de SSiR? La resposta a aquesta pregunta no és fàcil, ja que hi intervenen nombrosos factors. Tot i així, podem resumir les causes d'aquest fet a través de dos tipus d'explicacions: les que emanen del propi servei i les que emanen dels usuaris.

En relació al servei, considerem que el propi PASSIR genera barreres per a l'accés dels homes als seus serveis. Per exemple, la seva cartera de serveis no incorpora necessitats específiques dels homes com la visita andrològica o urològica i la majoria de les persones treballadores són ginecòlegs/gues o llevadors/es, professions molt dirigides al cos femení. A més, des del servei, se sol considerar els homes com a usuaris només en el cas que siguin parella d'una usuària. Aquests exemples ens demostren que el PASSIR encara s'aplica com un programa de SSiR de la dona, molt focalitzat en salut maternal i plani-

ficació familiar i que és extremadament heteronormatiu.

Per altra banda, també existeixen barreres per a l'accés dels homes a aquest servei que emanen de l'actitud dels propis homes. En primer lloc, i en relació al paràgraf anterior, molts homes perceben el servei com un servei dirigit a les dones, especialment pel tipus de serveis que ofereix i pel tipus de professionals que hi poden trobar, fet que els sol tirar enrere a l'hora de buscar ajuda en aquest recurs.

En segon lloc, la teoria de les masculinitats hegemòniques també ens ajuda a entendre per què molts homes tendeixen a evitar cercar ajuda en l'àmbit de la salut en general. Segons aquesta teoria, existeixen estímuls socials molt poderosos dirigits als homes perquè encarnin actituds virils normatives, entre les quals trobem l'autosuficiència i la negació de necessitar ajuda.

Cal reflexionar profundament, doncs, ja que tenir uns serveis públics de SSiR significa abandonar la focalització exclusiva en la salut reproductiva de la dona que tenen els models de la Planificació Familiar, Salut Maternoinfantil i la Salut de la Dona i apostar per uns serveis integrals dirigits a tota la població sense exclusions de cap mena. Per fer-ho, cal que s'adoptin mesures que tinguin en compte els factors exposats sense deixar de tenir en compte les necessitats específiques dels diferents col·lectius.

+INFO: www.somnahia.net.

, agenda directa

BADALONA

Dissabte 18 de febrer
Taller de Capgrossos
 De 17h a 20h Masia de Can Canyadó
 C. Pompeu Fabra s/n
 Organitza: Gegants de Badalona
 Més informació: www.facebook.com/collegiantersbadalona

BARCELONA

Dimecres 15 de febrer
Taller de salut: Com prevenir malalties?
 19h Ateneu Rebel. C. Font Honrada, 32.
 Organitza: Xarxa d'Intercanvi de Coneixements
 Més informació: <http://trocasec.wordpress.com>

Dijous 16 de febrer
Xerrada-Debat: 'Els feixistes d'ahir, els demòcrates d'avui'
 18:30h Aula 206 Facultat de Geografia i Història. UB Raval
 Organitza: SEPC
 Més informació: www.sepcubrava.blogspot.com

Divendres 17 de febrer
Aturem l'ofensiva espanyola contra el català!
 19:30h La Torna. C. St. Pere Màrtir, 37.
 Organitza: Endavant (OSAN) de Gràcia

Primer Carnestoltes de Can Batlló
 20h a 24h Can Batlló. C. Constitució, 17.
 La festa continuarà al CSO Can Vies, al carrer Jocs Florals, 42.
 Organitza: Can Batlló

Aniversari de l'Ateneu Llibertari del Palomar
 20h. Diables de Sant Andreu
 C. Ramon Batlle, 9.
 Teatre: *Mort accidental d'un anarquista*, de Dario Fo; dansa i teatre amb la Cia. Zingària; música amb els dj *Lxs Caris*. Hi haurà sopar de tapes.

Dissabte 18 de febrer
Passi del documental: 'Lluís M. Xirinacs. Vers una mentalitat Global'
 11h Fundació Randa-Lluís M. Xirinacs
 Rambla de Badal, 121, 1r.

La denúncia de la tortura s'estudia a la universitat

Curs d'extensió universitària a la UB

BARCELONA, Març i abril de 2012

Curs ofert per l'Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans de la Universitat de Barcelona i destinat a professionals, estudiants en la matèria o persones interessades en el treball i la denúncia en aquest àmbit i des d'una idea transversal i multidisciplinària.

Dijous 1 de març La Tortura i els maltractaments. Introducció i estat de la qüestió. Amb Iñaki Rivera Beiras. **Dimarts 6 de març** La denúncia de tortura i maltractaments en dependències policials. Amb Jaume Asens. **Dijous 8 de març** La denúncia de tortura i maltractaments en centres penitenciaris. Amb Jordi Oliveras Badia. **Dimarts 13 de març** La denúncia de tortura i maltractaments als centres d'internament per a estrangers. Amb l'Equip del Servei Jurídic de Denúncies de SOS Racisme. **Dijous 15 de març** La tortura sexual en l'àmbit de la privació de llibertat. Amb Carlos Hernández. **Dimarts 20 de març** Cas pràctic. La denúncia de tortura i maltractaments. Modera Lluïsa Domingo. **Dijous 22 de març** La prova de tortura i maltractaments: El protocol d'Istanbul. Amb Olga Casado. **Dimarts 27 de març** Les conseqüències psicològiques i socials de la tortura a nivell individual, familiar i social. Amb Jorge Barudy. **Dijous 29 de març** La intervenció psicosocial amb víctimes de tortura sexual. Amb Ohiana Barrios. **Dimarts 10 d'abril** Taller. Eines comunitàries de resistència davant la repressió. Amb el Col·lectiu TRAMPA-Grup d'acció comunitària. **Dijous 12 d'abril** La denúncia de tortura i maltractaments des de la perspectiva de persones resistents a la tortura. **Divendres 13 d'abril**. Tancament del curs. Debat: Cap a un mecanisme de la societat civil de prevenció i denúncia de la tortura? Eines, projeccions, obstacles. Totes les sessions de 19h a 21h a l'aula 30 de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona. Inscripcions des de l'1 de febrer. No requereix tenir cap títol universitari. Organitza: Observatori del Sistema Penal i els Drets Humans de la Universitat de Barcelona en col·laboració amb la Coordinadora Catalana per a la Prevenció i Denúncia de la Tortura

Més info: <http://www.ub.edu/ospdh/>

Organitza: Fundació Randa-Lluís M. Xirinacs
 Més informació: <http://xirinacs.cat>

Dissabte 18 de febrer
Sopar-cabaret: Carnaval SOS RAI
 21h RAI. C. Carders, 12, pral.
 Organitza: RAI

Dissabte 18 de febrer
Aniversari de l'Ateneu Llibertari del Palomar
 22h Rock & Trini. Via Favència, 441.
 Electronic Body Music, amb: Electro-

phobia (Bcn) i ECM (Bcn) i Djs L45" & Mook (Sant Andreu Team) i Dj Lume (Überbeat party)
 Organitza: Ateneu Llibertari del Palomar
 Més informació: ateneullibertariidelpalomar.wordpress.com/

Diumenge 19 de febrer
Mercat de segona mà
 D'11h a 18h al Raval
 Pl. Blanquerna de Barcelona
 Organitza: Flea Market
 Més informació: fleamarketbcn@gmail.com

Diumenge 19 de febrer
Mercat de segona mà
 De 16h a 22h Ciutat Vella. C. Carders, 12.
 Organitza: TwoMarket Bcn
 Més informació: twomarketbcn@gmail.com

CALDES DE MONTBUI

Divendres 17 de febrer
Concert i festa amb el grup Pulpopop: 'Disbauxa de Carnestoltes'
 20:30h El Centre, Ateneu Democràtic i Progressista. C. Corredosos de baix, 1.
 Organitza: El Centre, Ateneu Democràtic i Progressista
 Més informació: www.centredemocratic.cat

Dissabte 18 de febrer
Festa de Carnaval Hortera-remember night!
 23h Ateneu Molí d'en Ral. C. Molí s/n
 Organitza: Ball de diables de Caldes de Montbui i Ateneu Molí d'en Ral

CASTELLÓ DE LA PLANA

Actes al Casal Popular de Castelló
 Dimecres 15 de febrer. 18h Curs de valencià. 19:30h Assemblea de la Cooperativa Integral de Castelló. Més informació: cooperativaintegralcastellon.blogspot.com/.
 Dijous 16 de febrer. 20h Taller d'estiraments de les cadenes musculars. 20:30h Tertúlies del Casal.
 Divendres 17 de febrer. 19h Jornades de cooperativisme i economia solidària. Taller *Munta't la teua cooperativa*.
 Dissabte 18 de febrer. 10h Taller de Supervivència Domèstica-Autogestió de les Xapuces. 11:30h Taller de formació teòrica revolucionària: Què fer? Organitza: Endavant-OSAN. Més info: <http://endavant-laplana.blogspot.com/>.
 Dilluns 20 de febrer. 20h Taller de dansa oriental. Tots els actes tindran lloc al Casal Popular de Castelló. C. d'Amunt, 167.
 Organitza: Casal Popular de Castelló
 Més informació: www.casalpopulardecastellon.blogspot.com

> CANVIAR · COMPARTIR · PROJECTAR

Envia'ns el teu anunci, màxim 15 paraules, amb el teu correu o contacte a: intercanvis@setmanaridirecta.info

Se cedeix terreny de 500m' aprox. per agro-cultiu al Baix Penedès. Condicions a convenir. cmompeat@yahoo.es

Al Contrainfos de LaTele.cat necessitem alguna persona per fer de community manager. contrainfos@latele.cat

Xarxa d'intercanvi a través d'Internet: www.volstens.org

Projecte de cooperativa alimentària del Barcelonès necessita un congelador. Es prefereix l'intercanvi o la donació, però també s'hi poden posar diners. Contacte: Roger 663 463 204

La DIRECTA busca gent que la reparteixi o que vingui a ensobrar els dimecres al matí. A canvi, t'endús la teva gratuïta. Més informació: distribucio@setmanaridirecta.info

El col·lectiu Reciclem- Reutilitzant ofereix espai gratuït a la seva web a totes les persones que vulguin anunciar les seves propostes d'intercanvi. Contacte: www.reutil.net

> EL TEMPS

DIJOURS 16
 S'acaba l'onada de fred siberià, però no s'acaba el fred d'hivern. Temperatures més altes, però ens hem d'abrigar.

DIVENDRES 17
 Els núvols es faran més espessos a mesura que avanci la tarda. Vents de ponent i mestral. Front amb ruixats al Pirineu.

DISSABTE 18
 Més núvols a tot arreu. En general, pràcticament no deixaran precipitacions, però l'ambient serà força frescot.

DIUMENGE 19
 Serà el dia més humit i plujós de la setmana. Amb ruixats dispersos al llarg del dia, sobretot a la costa.

DILLUNS 20
 Els núvols es trencaran i els vents giraran al nord, especialment forts a les comarques de Girona. Descens termomètric.

DIMARTS 21
 Obertura de grans clarianes i pujada dels termòmetres. L'anticicló guanyarà força, amb més boires, però fred de nit.

CORNELLÀ DE LLOBREGAT

Dissabte 18 de febrer

Festa 16è Aniversari de 'Chankete ha muerto'

23:30h CSO La Forsa. Av. De la Fama, 41. Organitza: Ràdio Bronka i CSO La Forsa
Més informació: <http://www.radiobronka.info>

GIRONA**Actes del tercer aniversari****CSO Can Kolmo**

C. Del Carme, 41.
Dijous 16 de febrer. 19h Cafeta i concerts de rumba. Divendres 17 de febrer. 19h Cafeta i concerts de hip-hop. Dissabte 18 de febrer. 12h: Xerrada-col·loqui sobre espais alliberats. 14h: Dinar popular fideuà. 17h: Manifestació pels espais alliberats. Plaça del Lleó. 19h: Concert punk. Diumenge 19 de febrer. 12h: Xerrada sobre repressió i ocupació a Saragossa. 15h: Cafeta oberta. 16:30h: Cabaret. 19h: Grup per confirmar+ rap combatiu Girona + pizzeria.
Organitza: CSO Can Kolmo
Més informació: <http://kankolmotxiro-na.blogspot.com/>

L'HOSPITALET

Dissabte 18 de febrer 2012

Jornada commemorativa:

20 anys de l'ocupació de La Vakeria
CSO La Astilla. Av. Vilafranca, 22.
11h Trobada, preparatius i activitats per a *la canalla*. 14h Paella Vakeriana. 16:30h Xerrada-Debat: La Vakeria. Context sociopolític, les seves peculiaritats. Okupar a l'Hospitalet. 19h Circ, música, espectacles i DJ. Hi haurà una exposició gràfica de La Vakeria i el CSO La Astilla
Organitza: La Vakeria i CSO La Astilla

IGUALADA

Dissabte 18 de febrer 2012

Presentació del llibre:**'El llarg camí d'escriure'**

11:30h Biblioteca Central d'Igualada
Organitza: Biblioteca Central d'Igualada

Memòria Cooperativa; Guinardó Cooperatiu**BARCELONA, Febrer i març**

L'ONU ha designat aquest any com l'Any Internacional de les Cooperatives. És per això que la Cooperativa Cultural Rocaguinarda del barri del Guinardó de Barcelona ha volgut dir-hi la seva i ho farà a través de la programació que us exposem a continuació, amb la idea de continuar fent gran el món cooperatiu i el convenciment que és des de projectes transversals des d'on es pot transformar la realitat de cada espai geogràfic.

Divendres 17 de febrer 19:30h El principi de cooperació com a eix transformador. Amb Josep Busquets, de la Cooperativa Rocaguinarda. **Dimarts 21 de febrer.** 19:30h El Cooperativisme com a model econòmic. Amb Jordi Garcia, de Cooperativa l'Apòstrof. **Divendres 24 de febrer.** 19:30h Les Cooperatives, la integració social i el treball en xarxa. A càrrec de Jordi Via, d'Arç Cooperativa. **Divendres 2 de març.** 19:30h Taula rodona: ONU, Cooperatives, Realitat social i econòmica i territori. Amb persones coneixedores d'aquests àmbits, obrint diàleg amb les assistents. **Des del 14 de febrer.** 19:30h Exposició *Memòria cooperativa*. Lloc: Casal d'Entitats Mas Guinardó, a la plaça Salvador Riera, 2-4.

Més info: www.rocaguinarda.org**LLEIDA**

Dimarts 21 de febrer

Acte de debat i reflexió col·lectiva sobre el paper i els mecanismes de la premsa
19:30h Sala de Juntes de la Facultat de Dret i Economia. Universitat de Lleida
Organitza: Grup de suport a les premses en lluita de ponent

MANLLEU

Divendres 17 de febrer

Trobada de la comissió de fonts
20h al local del GDT.
C. Alta Cortada, 1. Can Puget, 2n pis.
Organitza: Grup de Defensa del Ter

MONTGAI

Dissabte 18 de febrer

Actes al bar Lo Disbarat

17h Presentació d'Ecoarxa de Lleida.
20h Concert de Punk Rock homenatge a David Busquets Badia. Organitza: Col·lectiu A les Trinxeres - Bar Lo Disbarat
Més informació: ecoxarxadelleida.wordpress.com/ / alestrinx.blogspot.com

EL PRAT DE LLOBREGAT

Dissabte 19 de febrer

Mercat de segona mà
11:30h Cafè-teatre l'Artesà.
C. Centre, 33.
Organitza: Circuit Prat
Més informació: morocha_mj@hotmail.com, rosamariarodriguez14@gmail.com

TERRASSA

Dijous 16 de febrer

Gràcies, Ovidi... Les cançons de l'Ovidi Montllor
20h Nova Jazz Cava.
Passatge Tete Montoliu, 26.
Organitza: Amics de les Arts i Joventuts Musicals

TORELLÓ

Tercer curs d'horticultura

Organitza: Grup de Defensa del Ter i La Calèndula.
Més informació i Inscripcions: 938507234 i gdter@gdter.org

TORTOSA

Dissabte 18 de febrer

Lo vermut al Panxampla

12h Casal Popular Panxampla
C. Gil de Frederic, 6.
Organitza: Casal Popular Panxampla
Més informació: www.panxampla.org

SANT CUGAT DEL VALLÈS

Divendres 17 de febrer

Nit Temàtica: 'Democràcia econòmica'

20h Casa de la Cultura
C. Jardins del Monestir
Organitza: Universitat de la Pau
Més informació: <http://www.universitat-delpau.org>

Actes de la Quarta Repera

Dissabte 18 de febrer. 10h a 14h Fira agroecològica. Plaça del Rei. 10h a 13h Taller d'hort. Plaça del Rei. 11:30 a 13:30h Xerrada: Introducció al Segell Participatiu. Casa de Cultura. 14:30 a 16:30h Dinar Popular. A càrrec de Les Xicòries. Tots els actes de dissabte, a partir del dinar, tindran lloc a Torrelles. 16:30h a 20:30h Taller-Debat sobre el Segell Participatiu. 16:30h a 20:30h Espai d'intercanvi d'experiències per cooperatives i productores. 16:30h a 20:30h Espai infantil. 21h Sopar popular. A càrrec de les Xicòries i Carnaval Verdulero! Amb Pere i el seu acordió! Diumenge 18 de febrer. Tots els actes del diumenge tindran lloc a l'Ateneu, plaça Pep Ventura. 9h Esmorzar. 10h a 14h Repensem Repera: Procés Participatiu per Repensar la Repera. 10h a 14h Espai infantil. 14:30h Dinar a càrrec de les Xicòries i Comiat Verdulero! Organitza: La Repera
Més informació i Inscripcions: <http://quartarepera.drupalgardens.com>

Dissabte 18 de febrer

Cerca-tasques de Carnaval

Cap al vespre Casal Popular La Guitza
Organitza: Casal Popular La Guitza

Diumenge 19 de febrer

Passi del documental 'Super Size Me'

19h Casal La Guitza. C. Migdia, 13.
Organitza: Casal Popular La Guitza
Més informació: www.laguitza.cat

Jornades per la Repoblació Rural

LA LLAGOSTA

17, 18 i 19 de febrer de 2012

Amb activitats des del divendres a la tarda; espai per acampar i diverses propostes des del matí de diumenge. Les jornades se'ns presenten amb la idea d'aprofundir sobre la necessitat del repoblament de les àrees rurals del territori, les necessitats amb què ens podem trobar a l'hora de fer-ho i les experiències que han teixit les persones que ja ho han fet. Cal inscripció prèvia.

Més info: www.re poblacio.tk**> MANIFESTACIONS · CONVOCATÒRIES**

BARCELONA

Dimecres 15 de febrer
Concentració per l'ensenyament públic i de qualitat

17:30h Davant del Parlament de Catalunya
Convoca: Assemblea Groga del 15-M

GIRONA

Divendres 17 de febrer
Concentració: ni retallades ni repressió!

20h Plaça del vi
Més info: www.niretalladesnirepressio.org

Dissabte 18 de febrer
Manifestació en defensa dels espais alliberats

17h Plaça del Lleó
Organitza: Assemblea d'okupes de Girona

Dimecres 22 de febrer

Concentració de suport a la gent encausada per defensar la sanitat pública

10h Jutjats de Girona
Més info: www.niretalladesnirepressio.org

LA INDIRECTA

. L'ENTREVISTA

Montse Serra Montagut MESTRA, EDUCADORA SOCIAL I ACTIVISTA DEL 15-M

“Amb les retallades en educació, estan mutilant la societat”

La seva vida és un viatge per les casualitats. Després de treballar com a educadora en un barri perifèric de Granollers amb un segment important de població llatina, senegalesa, gambiana i magrebina, Montse Serra Montagut (Calderes de Montbui, 1983) es troba, avui, en un centre obert per a infants en situació de risc al barri de la Trinitat Vella (Barcelona). Des d'aquest espai, que ofereix suport a famílies amb dificultats, acompanya nens i nenes de vuit a catorze anys a créixer en valors que els facin ser persones més crítiques i autònomes davant l'adversitat. Un model educatiu que Montse Serra defensa mitjançant el moviment del 15-M i els col·lectius del Vallès en els quals col·labora activament.

Àlex Romaguera

entrevista@setmanaridirecta.info

Quina importància té l'educació social en contextos com el de la Trinitat Vella?
L'educació és el principal mitjà per transformar i canviar la realitat. Treballo amb persones que hauran de prendre consciència dels seus drets, del món que les rodeja i de les seves possibilitats per viure'l, transitar-hi i construir-lo segons el seu grau d'implicació personal.

“El model educatiu està encarat a satisfer unes estructures que obliden la persona i els seus drets”

El sistema acadèmic actual no ho permet?

El model hegemònic prioritza la transmissió de coneixements i prou, sense anar més enllà, tal com va fer l'Escola moderna durant la Segona República. No s'educa per dotar la persona d'una perspectiva crítica i integral del món. S'han mutilat moltes portes que abans estaven obertes. En l'àmbit universitari, amb les reformes recents de l'EEES i també suprimint titulacions o traient el rang oficial a algunes ciències socials, que estan sortint molt perjudicades. En definitiva: el model educatiu està encarat a satisfer

ROBERT BONET

les demandes del mercat i unes estructures de poder que obliden la persona i els seus drets. Qui es pensi que l'economia no transcendeix a la resta d'esferes socials, està molt equivocada.

Com afrontes aquesta situació en la teva activitat diària?

D'entrada, discrepo del pensament majoritari segons el qual els canvis en les persones només es produeixen a partir d'una certa edat. De ben petites, tenen ús de raó, estructures els seus pensaments i reproduïen allò que els arriba des de l'exterior. Per això, la necessitat d'acompanyar els nois i noies perquè descobreixin que són un mar de possibilitats i que potenciïn les capacitats que amaguen a dins seu. Podem oferir-los oportunitats perquè facin el que desitgen sabent les limitacions amb què es troben.

La seva és una realitat invisibilitzada?

No cal anar als països en vies de desenvolupament per veure que tenim bosses de pobresa desateses per un sistema que, en lloc de fomentar la inclusió social, expulsa realitats com aquesta. És fonamental, doncs, trencar amb aquest model segregador i, entre totes i tots, construir-ne un de nou que garanteixi l'accés als serveis bàsics i permeti a les persones ser ciutadanes de ple dret.

Les professionals que treballem en l'àmbit educatiu què hi podeu fer?

Podem estimular els infants a re- flexionar i, més enllà que tinguin un bon nivell acadèmic i recursos

per evitar els conflictes, possibilitar-los la mobilitat social. Tenen una vida difícil i han de saber gestionar que no poder adquirir determinats béns materials, que al carrer existeixen situacions violentes i el xoc cultural amb els valors occidentals. Però si veuen que, darrere d'aquell entorn, hi ha oportunitats i poden construir coses noves, haurem avançat molt.

“Les iniciatives han de sortir d'espais que no depenguin dels circuits formals, com ara les cooperatives”

Davant les retallades, com reorienteu el vostre paper?

Amb les retallades en educació, estan mutilant la societat. La situació ja era prou precària per manca d'educadors i mitjans a la majoria dels centres, però, amb les polítiques actuals, les coses estan al límit. Fa anys, un dels projectes amb què treballava, destinat a l'espai de joc familiar, va ser eliminat perquè la partida pressupostària havia disminuït. I així, en molts altres àmbits. D'aquesta manera, acabarem caient en l'assistencialisme, un model de caritat que durà les entitats filantròpiques a assistir persones en situacions extremes, però sense

treballar la part preventiva, que és la clau per a un bon plantejament educatiu.

Quina sortida hi veus?

La solució està al marge del sistema. I més observant la manca de voluntat política dels qui ens governen, pels quals els serveis socials no són cap prioritat. Només cal veure l'eliminació de les PIRMI o les retallades en educació i en sanitat. Nosaltres no deixarem de lluitar als centres on treballem. Però, si el sistema no ens permet fer-ho des de l'ètica professional i humana, haurem d'explorar nous camins d'intervenció educativa. En tot cas, les iniciatives han de sortir d'espais que no depenguin del circuit més formal o institucional, com ara les cooperatives, els centres d'acollida autogestionats o propostes que es debaten al si de l'Assemblea Grogga apareguda en el marc de les protestes del 15-M.

Hi ha prou professionals preparades en l'àmbit social?

Qui vulgui emprendre qualsevol projecte ha de tenir en compte la metodologia i el conjunt de pautes educatives. Si no, introduïrem la cultura assistencialista i difícilment farem res innovador. És bàsic, doncs, que, entre tots els implicats en els espais educatius, es generin propostes d'intervenció social, perquè el moment ho exigeix. Gent amb ganes de fer-ne, n'hi ha i estem a les portes que sorgeixin idees realment transformadores i generadores de canvi.

. LA COLUMNA

La manipulació mediàtica

Jordi Oriola i Folch
opinio@setmanaridirecta.info

Circula per Internet un article de l'intel·lectual Noam Chomsky que es titula “Les 10 estratègies de manipulació mediàtica”. El podeu trobar fàcilment i us permetrà descobrir diàfanament com la dreta fabrica el consentiment envers les mesures antipopulars que vol impulsar i que nosaltres, de cap manera, hauríem de permetre. Avui lleigeixo a la portada d'un rotatiu de dretes: “Rajoy avisa que la pitjor xifra d'atur està per arribar” i, a sota, un altre titular que exposa que la nova legislació laboral abaratirà l'acomiadament. I és precisament la quarta regla que apunta Chomsky, l'estratègia de diferir. Si es vol aplicar una mesura impopular o preparar el terreny per a una notícia que no agradarà, s'avança la seva informació per a que la gent es vagi acostumant. No s'ho prendran tan malament perquè esperaran que finalment no arribi a ser tan terrible com s'anuncia. A més, si es pot afirmar que la mesura és “dolorosa, però necessària” (us sona d'alguna cosa?) encara millor. Potser, de vegades, amb molta ingenuïtat, simplifiquem el que significa la política institucional.

Davant una mesura impopular, s'avança la informació per a que la gent es vagi acostumant

Desgraciadament, avui dia la democràcia és la versió moderna de la societat de classes de sempre, on les oligarquies controlen el poder, tot i que el sistema electoral les obliga a construir consensos socials a través dels mitjans de comunicació. És el que s'anomena “enginyeria social”. Els grans partits, PP, PSOE, CiU, patronals, *think tanks*, etc... inverteixen molts diners, recursos i esforços en saber com ens han de presentar les seves propostes perquè la gent del poble estigui forats i alhora cofois. Només així s'explica que, partits amb propostes molt antipopulars, aconseguixin el suport popular. Però, en última instància, som cadascú de nosaltres els que ens empassem l'ham o no. Formem-nos, questionem, desenvolupem el sentit crític, alfabetitzem-nos políticament, debatem, creem anticossos contra la manipulació. Aquestes deu estratègies que apunta Noam Chomsky poden ser un bon començament. Cal crear un, dos, tres, molts 15-M.